Bergs kommun
Bïerjen tjïelte

Årsredovisning

2025

2025 Bergs kommun

Innehållsförteckning

1 Förvaltningsberättelse 4
1.1 Översikt över verksamhetens utveckling 4
1.2 Koncernen 6
1.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning 10
1.4 Händelser av väsentlig betydelse 14
1.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten 15
1.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning 15
1.6.1 Samlad bedömning 15
1.7 Måluppföljning 16
1.7.1 Uppföljning av inriktningsmål 16
1.7.2 Ekonomisk resultatuppföljning 48
1.7.3 Driftsutfall i förhållande till budget 2025 50
1.7.4 Känslighetsanalys 50
1.7.5 Investeringar 50
1.7.6 Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning 51
1.8 Balanskravsresultat 52
1.9 Väsentliga personalförhållanden 52
1.10 Förväntad utveckling 61
2 Ekonomisk redovisning 63
2.1 Resultaträkning 63
2.2 Balansräkning 63
2.3 Kassaflödesanalys 65
2.4 Nothänvisningar 66
2.5 Driftredovisning 73
2.6 Resultaträkning VA-verksamheten 74
2.7 Resultaträkning Avfall/Slamverksamheterna 75
2.8 Investeringsredovisning 76
3 Verksamhetsberättelse 78
3.1 Kommunstyrelsen 78
3.1.1 Stabsavdelningen 78
3.1.2 HR-avdelningen 82
3.1.3 Samhällsbyggnadsavdelningen 84
3.2 Miljö- och byggnämnden 86
3.2.1 Miljö- och byggavdelningen 86
3.3 Utbildningsnämnden 90
3.3.1 Utbildningsavdelningen 90

3.4 Vård- och socialnämnden.....97
3.4.1 Socialtjänst.....*97*
3.4.2 Funktionsstöd.....*100*
3.4.3 Vård och omsorg.....*102*

1 Förvaltningsberättelse

1.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Kommunens verksamheter har under året bedrivits i en tid präglad av fortsatt omställning, ökade krav och långsiktiga strukturella utmaningar. Demografiska förändringar, kompetensförsörjningssvårigheter och ökande behov inom välfärden har ställt höga krav på planering, samverkan och prioriteringar. Samtidigt har digitalisering, nya arbetssätt och stärkt styrning skapat förutsättningar för effektivare verksamhet och ökad nytta för kommunens invånare.

Implementeringen av den nya styr- och ledningsmodellen har fortsatt och fått ökad genomslagskraft i organisationen. Arbetet har fokuserat på att tydliggöra roller, ansvar och samband mellan politiska mål, verksamhetsplanering och uppföljning. Utvecklingen av ledarskap och medarbetarskap har varit central, med satsningar på chefstöd, kompetensutveckling och förbättrad arbetsmiljö. Digitalisering har varit ett prioriterat område, bland annat genom fler e-tjänster, utveckling av interna system och arbete med informationssäkerhet och beredskap.

Inom utbildningsområdet har stora förändringar genomförts, där övergången av gymnasieskola och vuxenutbildning till Jämtlands gymnasieförbund varit särskilt betydelsefull. Parallellt har ett omfattande kvalitetsarbete bedrivits i förskola och grundskola, med fokus på elevers hälsa, närvaro och måluppfyllelse. Samverkan med Skolverket och riktade kompetensutvecklingsinsatser har inletts för att långsiktigt stärka undervisningens kvalitet.

Socialtjänsten har påbörjat omställningen till den nya socialtjänstlagen, med ökat fokus på förebyggande och tidiga insatser samt stärkt samverkan internt och externt. Inom vård, omsorg och funktionsstöd har verksamheterna arbetat vidare med individcentrerade arbetssätt, kompetensutveckling och implementering av organisatoriska förändringar i syfte att skapa bättre förutsättningar för både brukare och medarbetare.

Samhällsbyggnadsfrågor samt näringslivs- och platsutveckling har fortsatt att vara viktiga utvecklingsområden. Satsningar på företagande, bostäder, inflyttning och attraktivitet har genomförts, samtidigt som arbetet med energieffektivisering, beredskap och hållbar samhällsplanering har stärkts. Sammantaget har verksamheternas utveckling under året bidragit till ökad kvalitet, bättre samordning och en stärkt grund för långsiktig hållbar utveckling för Bergs kommuns invånare.

I flerårsöversikten i nedanstående tabell ges en snabb och översiktlig bild av Bergs kommun och kommunkoncernens ekonomiska ställning för verksamhetsåret 2025 samt i jämförelse med de fyra närmaste föregående åren. Nedan kommenteras ett par av nyckeltalen, i övrigt hänvisas till detaljerade analyser längre fram i årsredovisningen. För de nyckeltal som redovisas per kommuninvånare har folkmängden i kommunen per 31:e december respektive år använts.

I tabellen framgår att kommunkoncernen redovisar ett negativt resultat för året på -13,2 mkr. Resultatet för kommunkoncernen är något svagare än föregående årsresultat på -10,4 mkr och beror framförallt på en nedskrivning av bokförda fastighetsvärden samt nedskrivningar av förskolemoduler i Bergs hyreshus motsvarande -40 mkr, kommunkoncernens resultat försämras därmed något jämfört med 2024, trots att kommunens resultat förbättrats med totalt 24,4 mkr under året, från -24,2 mkr (2024) till ett positivt resultat på +0,2 mkr för 2025.

Verksamheternas nettokostnad har minskat med 2,2% jämfört med föregående år. Skatter och utjämningsbidrag har ökat med 1,9 % jämfört med året innan.

Nettoinvesteringar i kommunen uppgår till 21,9 mkr jämfört med 25,8 mkr under 2024 och är en något lägre investeringsnivå jämfört med den senaste fyraårsperioden. Investeringsbehoven är betydligt högre för de kommande åren, främst med anledning av stora investeringsbehov inom VA och Avfallsområdet, vilket därmed innebär att lånebehovet kommer att öka de

närmaste åren.

Fem år i sammandrag

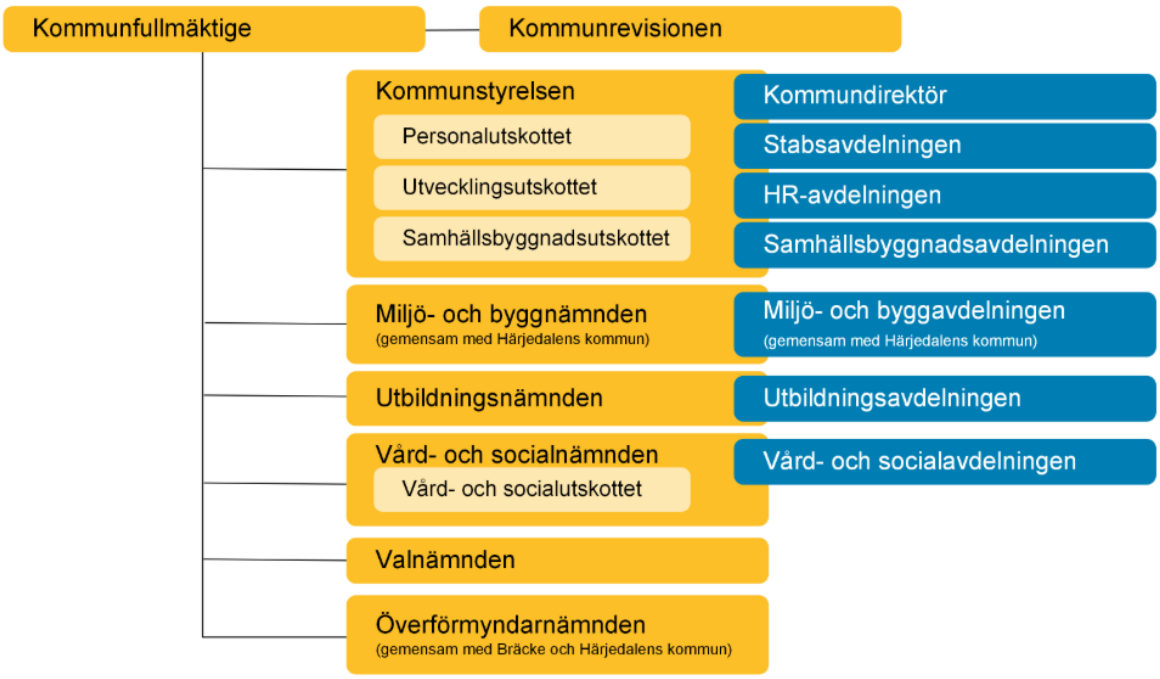
belopp i mkr	2025	2024	2023	2022	2021
Antal invånare 31 december	7 083	7 108	7 140	7 176	7 135
Genomsnittlig utdebitering per 100 kr	34,22	34,22	34,22	34,22	34,22
varav kommunalskatt	22,52	*22,52*	*22,52*	*22,52*	*22,52*
Skatteintäkter	360,7	347,6	341,6	325,6	309,2
Statliga utjämningsbidrag	288,6	289,6	280,0	259,3	246,4
Kommunen					
Årets resultat	0,2	-24,2	0,7	14,3	0,6
Nettoinvesteringar	21,9	25,8	32,9	34,7	22,8
Låneskuld, långfristig 1)	191,5	170,7	125,1	124,6	127,1
Personalkostnader inkl sociala avgifter 2)	489,5	490,5	509,7	478,2	460,7
Koncernen					
Årets resultat	-13,2	-10,4	20,7	43,8	38,0
Låneskuld, långfristig, inkl övriga långfristiga skulder 1)	624,3	673,2	676,9	722,8	679,9
Personalkostnader inkl sociala avgifter 2)	548,1	523,3	549,3	507,2	489,3

1) 2025: Varav 76,5 mk r är skuld för anslutningsavgifter och investeringsbidrag, d v s förutbetalda intäkter som periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandeperiod
2) I personalkostnader ingår löner för tillsvidareanställda, objektanställda och visstidsanställda (inte arvoden till förtroendevalda).

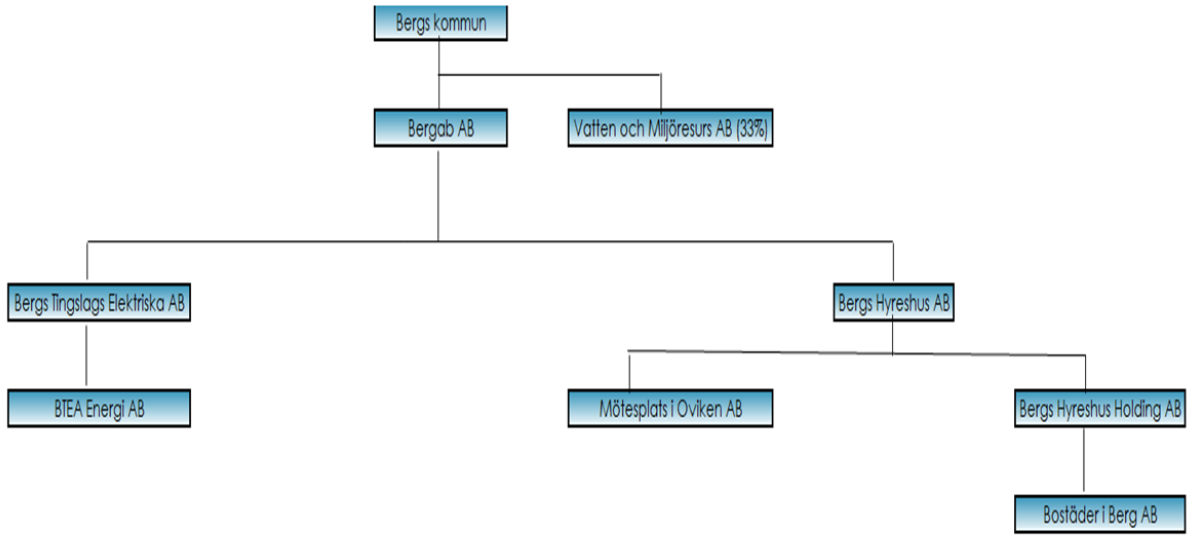
1.2 Koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation som är uppdelad i avdelningar, samt i tre helägda bolag varav det ena är ett helägt holdingbolag (Bergab AB) som äger dotterbolagen Bergs Tingslags AB samt Bergs Hyreshus AB. Kommunen är dessutom ägare till 33% av Vatten och Miljöresurs som är det samägda driftsbolaget för VA och avfall som ägs tillsammans med Härjedalens kommun och Bräcke kommun.

Bergs kommuns politiska och förvaltningsorganisation

Bergs kommuns bolagskoncern

Årets resultat för bolagen inom koncernen Bergs kommun

Bergab AB: 6 761 tkr (8 115 tkr – 2024)

Bergs Tingslags Elektriska AB (BTEA): - 393 tkr (-662 tkr – 2024)

BTEA Energi AB: -695 tkr (2 tkr – 2024)

Bergs Hyreshus AB: -39 323 tkr (-5 106 tkr – 2024)

Mötesplats Oviken AB: 122 tkr (-25 tkr– 2024)

Bergs Hyreshus Holding AB: -2 tkr (-3 tkr – 2024)

Bostäder i Berg AB: -5 tkr (-5 tkr – 2024)

Vatten och Miljöresurs AB: 190 tkr (131tkr – 2024)

Resultatet för Bergab koncernen: 13 489 tkr (13 780 tkr 2024).

Koncernen Bergs kommuns resultat för år 2025 är -13,2 mkr (-10,4 mkr 2024).

Bergab AB

Under året har bolaget haft särskilt fokus på dialog och uppföljning av dotterbolagen. Fortsatta möten planeras vid minst två tillfällen per bolag under 2026. Fokus har även legat på BTEAs expansiva investeringsplaner för de kommande åren och dess förutsättningar kring finansieringen av dessa investeringar. Dialog kring de ekonomiska målen för respektive dotterbolag har även hållits och ett arbete har inletts med att revidera nuvarande ägardirektiv under 2026.

BTEA AB

Under år 2025 tillkom 54 nya abonnenter, ca 40 färre än under 2024, vilket är det lägsta antal nya abonnenter under ett år sedan 2014. Det visar tydligt att lågkonjunkturen håller i sig. Vid årsskiftet fanns 9 020 aktiva abonnemang.

Byggnationen av de två nya 52 kV ledningarna mellan Storhogna och Vemdalsskalet påbörjades och kommer att driftsättas under 2027.

Även bygget av nytt ställverk på Vemdalsskalet, dit de två nya 52 kV ledningarna ska gå, har påbörjats under året och kommer att möjliggöra vidare utveckling i fjällområdena.

I Vemdalen by färdigställdes under året BTEAs kanske hitintills största ombyggnationsprojekt där all luftledning har ersatts med markkabel och nya nätstationer med fjärrstyrning har installerats för att säkerställa elleveranser till kommande etableringar i området.

2025 har varit ett relativt lugnt år med få störningar. Den stora höststormen som drabbade stora delar av mellansverige i slutet av året orsakade inga mer omfattande avbrott. Väl underhållna ledningsgator får anses vara den enskilt största orsaken till detta.

Från och med oktober infördes en ny effekttariffmodell för att möta nya krav från Energimarknadsinspektionen.

Den nya modellen syftar till att minska effekttopparna under vintermånaderna, när BTEAs elnät är som mest belastat. Det medför för kunden högre effektavgifter under vintermånaderna och lägre under övrig tid. Samtidigt ger det kunden större möjlighet att påverka sin faktura genom att flytta elanvändning över tid. I december träffades en överenskommelse med VD Jörgen Mattsson där anställningsförhållandet avslutades, och i samband med det så utsågs Richard Lundgren som tillförordnad VD i väntan på att ny VD rekryteras.

Ekonomiska mål enligt ägardirektiven	Mål	Utfall 2025	Utfall 2024
Räntabilitet räknat som rullande 36-månaders	15%	17%	18%
Soliditet	40%	47%	49%

BTEA Energi AB

Under 2025 uppgick den totala energiproduktionen till 11,88 GWh (12,23 GWh 2024).

I Svenstavik genomfördes totalrenovering av bränsletransportören med ny ränna, nya glidytor och styrning för kedjan samt nya lager och drivhjul. Även en ny transportörskedja sattes in. Den gamla rännan var helt utsliten och har orsakat många driftstopp, dessa problem upphörde i och med denna upprustning. Även reparation och förstärkning av rostret har utförts under året.

Under sommaren byggdes en etapp på fjärrvärmenätet om för att få bort en gammal etapp med stora läckageproblem.

En ny sträcka på 200 meter kulvert byggdes, samtidigt som bortkoppling gjordes av 60 meter inomhusledning.

Arbetet med att byta ut värmemätare och kommunikationsenheter inför avvecklingen av 2G/3G-näten har påbörjats under året och kommer att fortsätta under 2026.

Bränslepriserna steg med 10 kr/MWh för spån och 22 kr/MWh för torrflis.

Under året har nedläggning av fjärrvärmeanläggningen i Rätan diskuterats eftersom de senaste årets prisökning på pellets har gjort pannan olönsam och det kommer att krävas relativt omfattande prishöjningar mot kunderna för att kunna fortsätta driva anläggningen.

I december avgick Jörgen Mattsson som VD och Richard Lundgren tog över som tillförordnad VD i väntan på att ny VD rekryteras.

Resultat efter finansnetto blev -211 tkr efter nedskrivning av pelletspannan i Rätan. Resultatet är trots det bättre än föregående år till följd av prishöjning mot kunderna samt något lägre driftskostnader. Målet i ägardirektivet på 10% avkastning på totalt kapital har inte uppnåtts.

Ekonomiska mål enligt ägardirektiven

	Mål	Utfall 2024	Utfall 2023
Uppvisa vinst efter finansnetto motsvarande % av nettoomsättningen	10%	-2%	-6%

Bergs Hyreshus AB

2025 har varit ett år med ökade kostnader på såväl byggmaterial, som energi och övriga taxebundna avgifter. Det akuta underhållet har vuxit i omfattning på bekostnad av det planerade underhållet. Hyresförhandlingen avseende bostäder resulterade i en höjning på 3,5 % från 2025-04-01.

Under året har byggnation av förskolan i Klövsjö färdigställts.

I början av 2025 fattades beslut om att inte gå vidare med den planerade förskolan i Hackås till följd av sjunkande barnafödslar. Försök har gjorts under året att avyttra tidigare inköpta moduler för nya förskolan. Någon försäljning har inte kommit till stånd varför värdet av modulerna skrivits ner i sin helhet.

Vakanserna i vårt bostadsbestånd är fortsatt hög och vi följer beläggningen kontinuerligt. På lokalsidan har vi en del lediga ytor, där bland annat en inflyttning av ett tvätteri i Svenstavik var planerad att ske under året. Av olika skäl har etableringen ännu inte kommit till stånd.

I samband med den årliga värderingen av fastighetsbeståndet så har nedskrivningsbehov identifierats för två fastigheter motsvarande 34,6 mkr. För att spegla fastighetsbeståndets samlade övervärden och stärka balansräkningen har samtidigt uppskrivningar genomförts på vissa fastigheter där bedömt marknadsvärde överstiger bokfört värde. Dessa uppgår totalt till 30,5 kkr. Allt i enlighet med den värderingspolicy som finns i bolaget.

Bolaget har i dialog med ägaren antagit en affärsplan för 2026 som bland annat innehåller satsningar på våra utemiljöer, utökat fastighetsunderhåll, minskning av antalet tomma lokaler och lägenheter, ökad kundnöjdhet, samt etablering av nya bostäder. Den offensiva affärsplanen kommer att vara påfrestande för bolagets nyckeltal och likviditet. I den delen pågår en dialog med ägaren. I syfte att förbättra likviditeten har bolaget under inledningen av 2026 upptagit ett nytt lån om 20 Mkr.

Fokus i övrigt för 2026 ligger på att få till en bättre struktur i bolaget och kontroll över våra fastigheter. Ett arbete som kommer att involvera samtliga medarbetare.

Vakansgraden på bostäder och lokaler är fortsatt hög, varför vi kommer att förbättra vår marknadsföring och jobba aktivt med dialogen med våra hyresgäster för att förbättra kundnöjdheten.

Fastighetsbeståndet har en stor och ökande underhållsskuld, något som påverkar resultat och kassaflöde negativt under de kommande åren, då underhållet fortsatt kommer att ligga på en hög nivå.

Ekonomiska mål enligt ägardirektiven

De ekonomiska kraven från ägarna har räknats för 2025 och jämförelseåret 2024 inom parentes. Driftnetto uttryckt i procent för 2025 blev 15,5 % (18,74%), kravet här är 25 % på en rullande femårsperiod vilket inte uppfylls med ett snitt på 21,5 %. På direktavkastning finns ett krav på 5,5 % på en rullande femårsperiod, för 2025 blev detta 5,5% (4%).

Bolaget har till följd av bristande ekonomisk måluppfyllelse initierat en dialog med ägaren kring såväl nyckeltal som bolagets växande underhållsskuld.

1.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Omvärlden och påverkan av skatteunderlaget

Nedan sammanfattas den senaste omvärldsanalysen från SKR i deras uppdaterade skatteunderlagsprognos från den 29 april 2026, och bedömningen hur skatteunderlaget påverkas de kommande åren utifrån större påverkande händelser i omvärlden.

- Den förutsedda konjunkturuppgången har skjutits fram något i tid
- Svag tillväxt väntar den svenska exportmarknaden i år, eftersom kriget i Mellanöstern medför entydigt negativa effekter för världsekonomin.
- I centrum för störningen står en stor nedgång i oljeleveranserna från Persiska viken, liksom ett högt oljepris. Skadeverkningarna sträcker sig också utanför marknaden för råolja, eftersom störningen inkluderar andra energislag och råvaror.
- Utgången av konflikten, samt när fraktvolymerna via Hormuzsundet kan återhämtas, är i högsta grad osäker.
- Prognosen omgärdas av betydande osäkerhet. Det råder dock inget tvivel om att denna kris för energimarknaden medför en impuls till global inflation.
- Stigande inflation och högre inflationsförväntningar har den senaste tiden följts av en tydlig ränteuppgång, framför allt för korta marknadsräntor.
- Prognosen baseras på antagandet att det framtida priset på råolja följer den prissättning på terminsmarknaden som gällde när prognosen gjordes. Det fallande oljepris som indikeras av terminskurvan får tolkas som att energikrisen framför allt blir en temporär störning.
- Därmed förutsätts konflikten gå mot en lösning där en markant återhämtning för fartygstrafiken i Persiska viken bör ske till sommaren

SKR:s prognos tror fortfarande på en svensk konjunkturuppgång. Trots vacklande omvärldskonjunktur kvarstår förutsättningar för en fortsatt återhämtning av den inhemska efterfrågetillväxten. För 2026 förutses en ovanligt hög ökning av hushållens reala inkomster, vilken delvis följer av den expansiva finanspolitik som presenterades i budgetpropositionen för 2026. En stark ökning av antalet arbetade timmar åren 2026–2028 lyfter tillväxten för lönesumman dessa år, vilket gynnar skatteunderlaget. Trots den markanta uppgången i drivmedelspriserna (och råoljan) beräknas inte inflationen i Sverige bli nämnvärt hög under 2026. En tämligen låg kärninflation samt den halverade livsmedelsmomsen (från och med april månad) bidrar till att hålla emot effekterna av höga energipriser.

Befolkningsutvecklingen

Bergs kommun hade 7 108 invånare 2024 och 7 083 2025. Det är en förändring på -0,3% (25 personer) födelsenettot var -43 och flyttnettot +13, det är även gjort en justering på + 5 sedan 2024. Befolkningsutvecklingen varierar i de olika bygderna där Hackås, Oviken, Storsjö/Ljungdalen och Klövsjö är de bygder som har haft en positiv befolkningsutveckling mellan 2024 och 2025. I Bergs Kommun föddes 52 barn 2025 och 95 invånare avled vilket ger ett negativt födelsenetto på - 43. 2025 flyttade 393 personer till Bergs Kommun samtidigt som 380 personer flyttade härifrån. Av de inflyttade kom 172 från övriga länet, 173 från övriga Sverige och 48 från utlandet. Av de som flyttade från Bergs kommun flyttade 191 till övriga länet, 168 till övriga Sverige och 21 till utlandet.

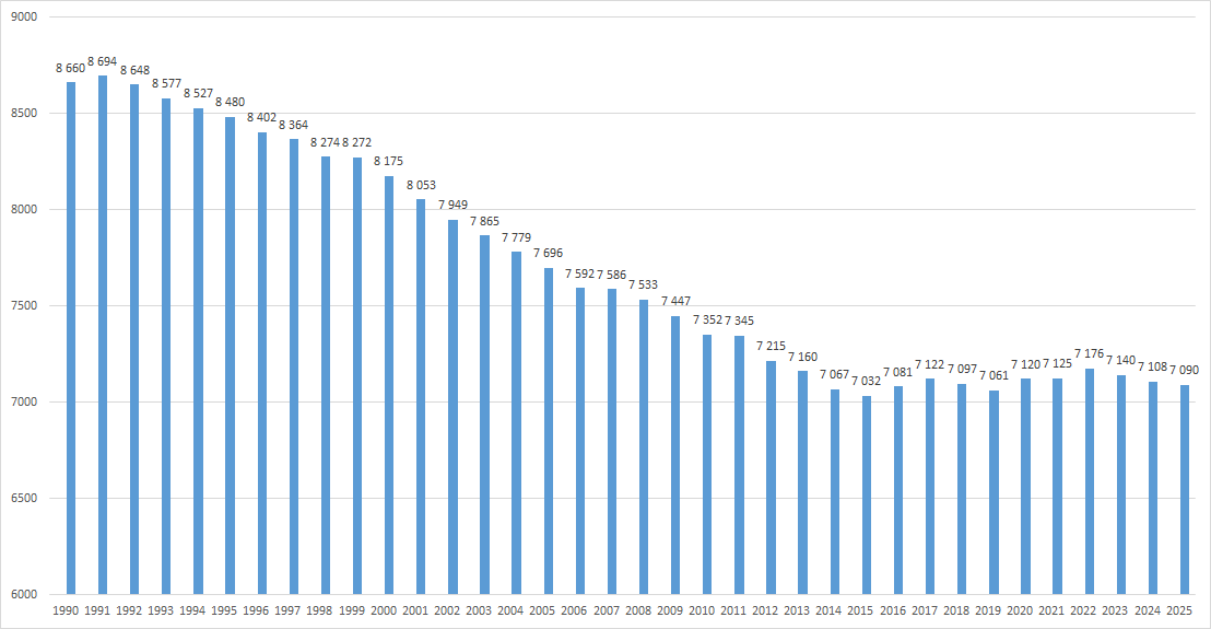
2025 var både inflytt och utflytt lägre än tidigare år. En orsak till det är lågkonjunkturen som gör att människor är mindre benägna att flytta, det är ett mönster som syns i fler kommuner.

2025 flyttade 393 personer till Bergs Kommun samtidigt som 380 personer flyttade härifrån. Av de inflyttade kom 172 från övriga länet, 173 från övriga Sverige och 48 från utlandet. Av de som flyttade från Bergs kommun flyttade 191 till övriga länet, 168 till övriga Sverige och 21 till utlandet.

2025 var både inflytt och utflytt lägre än tidigare år. En orsak till det är lågkonjunkturen som gör att människor är mindre benägna att flytta, det är ett mönster som syns i fler kommuner.

Bergs kommun står inför samma utmaningar som många andra kommuner då sammansättningen av befolkningen förändras. Vi ser en kraftigt ökad befolkning bland de som är 80 år och äldre. En förändrad åldersstruktur medför utmaningar i både omsorgsbehov och kostnadsplanering. Befolkningssiffran 1 november var 7 090 vilket är en minskning för tredje året i rad.

Befolkningsutveckling 1990–2025

Arbetsmarknad

Arbetsmarknad Bergs kommun 2025

Arbetsmarknaden i Bergs kommun har under 2025 fortsatt att utvecklas positivt. Den totala arbetslösheten uppgick under det fjärde kvartalet till 4,8 procent, vilket innebär en minskning från 5,4 procent året innan. Berg ligger därmed fortsatt under rikssnittet på 6,8 procent, även om arbetslösheten är något högre än i de kommuner i Jämtlands län som har de allra starkaste arbetsmarknaderna, såsom Åre (3,3 procent), Krokom (3,4 procent) och Härjedalen (3,7 procent).

På länsnivå hade Norrbottens, Gotlands och Jämtlands län de lägsta arbetslöshetsnivåerna i landet, medan Skåne, Södermanlands och Västmanlands län uppvisade de högsta nivåerna.

Ungdomsarbetslöshet

Ungdomsarbetslösheten är generellt högre än arbetslösheten i befolkningen som helhet och påverkas tidigt vid konjunkturförändringar. I Jämtlands län varierade ungdomsarbetslösheten under det fjärde kvartalet 2025 från 3,1 procent i Bräcke till 8,9 procent i Strömsund.

I Bergs kommun uppgick ungdomsarbetslösheten till 5,6 procent, en tydlig förbättring jämfört med 7,8 procent året innan. Berg ligger därmed under rikssnittet på 7,5 procent, men över nivåerna i flera av länets kommuner.

Under de senaste tre åren har kommunen bedrivit ett riktat ungdomsprojekt där 45 ungdomar deltagit. Av dessa har 31 gått vidare till arbete eller studier. En fjärdedel av deltagarna hade inte tidigare varit inskrivna vid Arbetsförmedlingen, vilket de är i dagsläget. En gemensam nämnare för många av ungdomarna är avsaknad av fullständig gymnasieutbildning, vilket gör gruppen särskilt utsatt vid en svagare konjunktur. Detta bidrar också till att relativt små förändringar i antal ungdomar får stort genomslag i procenttal.

Arbetslöshet bland utrikes födda

Det tar generellt längre tid för utrikes födda att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden, vilket avspeglas i högre arbetslöshetsnivåer. I Jämtlands län uppgick arbetslösheten bland utrikes födda till 11,9 procent under det fjärde kvartalet 2025, en minskning från 16,1 procent året innan.

I Bergs kommun var arbetslösheten bland utrikes födda 10,1 procent, vilket är lägre än både läns- och rikssnittet. Kommunen har under året sett en minskning med 6,9 procentenheter i denna grupp. Trots detta är utrikes födda fortsatt överrepresenterade bland de arbetslösa. De främsta orsakerna är bristande språkutveckling i svenska samt avsaknad av körkort, vilket begränsar möjligheterna att ta del av arbetsmarknaden i en geografiskt stor och glesbefolkad kommun.

Strömsund hade länets högsta arbetslöshet bland utrikes födda (16,6 procent), följt av Ragunda (13,9 procent) och Östersund (12,5 procent).

Sammanfattning

Arbetsmarknaden i Bergs kommun utvecklades positivt under 2025. Arbetslösheten minskade i samtliga grupper, och kommunen ligger under rikssnittet både totalt, bland ungdomar och bland utrikes födda. Samtidigt kvarstår utmaningar, särskilt kopplade till utbildningsnivå bland unga samt etableringshinder för utrikes födda. Kommunens riktade insatser, såsom ungdomsprojektet, har gett tydliga resultat och kommer att vara viktiga även framåt för att stärka arbetsmarknadens långsiktiga utveckling.

Pensioner och pensionsförpliktelser

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den s k blandmodellen, vilket innebär att pensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Ansvarsförbindelsen för pensionsskulden intjänad före 1998 uppgår den 31 december 2025 till 179,9 mkr inklusive löneskatt. (182,5 mkr 2024)

I balansräkningen är en avsättning upptagen för pensioner som avser ÖK-SAP om 17,3 mkr. ÖK-SAP står för överenskommelse om särskild avtalspension samt avsättning för vissa förmåner före 1998.

Kommunen har inte avsatt några särskilda medel för att täcka vare sig ansvarsförbindelsen eller avsättning. Utbetalning till pensionärer av pensionsskulden före 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen liksom även den del som arbetstagarna själva förvaltar.

Låneskuld

Koncernen totala låneskuld exklusive anslutningsavgifter uppgår till 547,8 mkr (fg år 592,5 mkr) plus pensionsskuld intjänad före 1998 i form av ansvarsförbindelse som redovisas utanför balansräkningen på motsvarande 179,9 mkr. (fg år 182,5 mkr) Den största anledningen till att den långsiktiga låneskulden har minskat trots nyupplåning av både BTEA och kommunen beror på en omklassificering mellan korta och långfristiga skulder hos Bergs hyreshus från Kommuninvest. I övrigt så har Bergs hyreshus amorterat 1,3 mkr från sina lån från kommunen, samt Bergab har amorterat av 0,3 mkr av sina lån från kommunen. Bergs hyreshus har amorterat 2,6 mkr på sina lån mot externa långivare.

Nyupplåning motsvarande 40 mkr har skett hos BTEA AB under året med anledning av deras stora investeringsnivå under den kommande flerårsperioden. Kommunen har även lånat upp 25 mkr.

En finanspolicy för hela kommunkoncernen har antagits av kommunfullmäktige i början av 2015 som syftar till att:

- Fastställa finansverksamhetens mål
- Fastställa ramar och riktlinjer kring hur finansverksamheten skall organiseras
- Fastställa ramar och riktlinjer kring begränsningar av de finansiella risker som förekommer i finansverksamheten
- Fastställa ramar och riktlinjer för rapportering och uppföljning av finansverksamheten.

1.4 Händelser av väsentlig betydelse

Liksom föregående år har omvärldsläget fortsatt att påverka kommunens förutsättningar. Ekonomisk osäkerhet, demografiska förändringar och ökade behov inom välfärden har haft betydelse för kommunens verksamheter och ekonomi. Dessa förutsättningar har krävt ett fortsatt fokus på god ekonomisk hushållning, prioriteringar och långsiktigt hållbara lösningar.

Under året har arbetet med den nya styr- och ledningsmodellen fortsatt att implementeras i organisationen. Modellen syftar till att säkerställa politiskt genomslag, effektiv resursanvändning och en tydlig koppling mellan inriktningsmål, hållbarhetsprogram och verksamheternas dagliga arbete. Som en del av de politiska prioriteringarna har satsningar genomförts för att stärka kommunen som arbetsgivare, bland annat genom chefsutveckling, förbättrade organisatoriska förutsättningar för ett närmare ledarskap samt genomförande av medarbetardagar med fokus på egen hälsa samt förväntningar på medarbetarskapet.

Flera betydande organisationsförändringar har genomförts eller förberetts under året. Den kombinerade tjänsten som kommundirektör och ekonomichef har delats upp för att stärka ekonomi- och koncernstyrningen. Under perioden från den 24 juni och fram till årsskiftet har HR-chef Fredrik Åström agerat som tillförordnad kommundirektör under pågående rekryteringsprocess av en ny kommundirektör. Inom Vård- och socialnämndens område har en större omorganisation genomförts i syfte att skapa närmare ledarskap och bättre arbetsmiljö. Planverksamheten har flyttats från Miljö- och byggavdelningen till Samhällsbyggnadsavdelningen, samtidigt som Miljö- och byggverksamheten genomgått ett omfattande omställningsarbete till följd av minskade ärendevolymer och förändrade uppdrag.

Den nya socialtjänstlagen trädde i kraft den 1 juli 2025 och har inneburit ett omfattande förändringsarbete med ökat fokus på förebyggande insatser och samverkan, särskilt för barn och unga. Inom utbildningsområdet genomfördes en av årets största strukturella förändringar då gymnasieskola och vuxenutbildning övergick till Jämtlands gymnasieförbund, vilket föregicks av omfattande planering och ledningsomställningar.

Arbetet med samhällsutveckling och attraktivitet har fortsatt genom satsningar på näringsliv, bostäder och befolkningsökning, bland annat genom en kampanj med tomter för 1 kr/kvm. Medborgardialoger, kommunfesten för Årets kommun samt införandet av Bergsförslaget har stärkt delaktigheten och det lokala engagemanget. Under året har ett projektkontor startats och tre projekt har kommit igång, bland annat en förstudie till ett utökat partnerskap med kommunen Krolevets i Ukraina. Digitalisering, beredskap och säkerhet har varit fortsatt prioriterade områden genom utbyggnad av e-tjänster, arbete med informationssäkerhet, trygghetspunkter och nödvattenplanering.

Sammantaget har året präglats av fortsatt omställning och utveckling med fokus på långsiktig hållbarhet, stärkt styrning, bättre arbetsmiljö och ökad nytta för kommunens invånare.

1.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Bergs kommuns verksamhet styrs genom kommunfullmäktiges budget och verksamhetsplan samt genom beslutade policys, program och riktlinjer. Styrningen syftar till att säkerställa god ekonomisk hushållning och en långsiktigt hållbar utveckling utifrån kommunens tre hållbarhetsprogram: social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet.

Från och med 2024 tillämpas en ny målstyrningsmodell med 16 inriktningsmål som är kopplade till hållbarhetsprogrammen samt till kommunens roll som myndighet och arbetsgivare. Inriktningsmålen anger den politiska viljeinriktningen och utgör grund för planering, prioritering och uppföljning av verksamheten.

Kommunens styr- och ledningsmodell beskriver hur verksamheten ska styras, ledas och följas upp. Modellen omfattar både strukturer för styrning, planering och uppföljning samt gemensamma värderingar och förhållningssätt. Den bidrar till en sammanhållen styrning där mål, resurser och resultat kopplas samman och där uppföljningen används för att bedöma måluppfyllelse, identifiera utvecklingsområden och utgöra underlag för politiska prioriteringar och uppdrag till nämnder och bolag.

Budgetramar, investeringsramar, mål, taxor och skattesats beslutas årligen av kommunfullmäktige i november. Respektive nämnd fastställer därefter detaljbudget inför kommande verksamhetsår. De kommunala bolagen styrs genom ägardirektiv och följs upp inom ramen för den årliga bokslutsprocessen.

Som en del av den interna styrningen och kontrollen upprättas årligen en internkontrollplan. Uppföljningen av internkontrollen bidrar till att säkerställa en ändamålsenlig, rättssäker och effektiv verksamhet.

1.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

1.6.1 Samlad bedömning

Bergs kommun har en stabil ekonomi som ger förutsättningar för framtida välfärd och tillväxt

Indikatorer	Utfall	Mål 2025
God ekonomisk hushållning för kommunen	0,2 mkr	10,0 mkr
God ekonomisk hushållning för koncernen	-13,2 mkr	25 mkr
Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar, andel (%)	100%	75%

I årsredovisningen redovisas en bedömning av kommunens och kommunkoncernens utveckling avseende ekonomi och verksamhet, utifrån målen om god ekonomisk hushållning.

Bedömningen av god ekonomisk hushållning görs med utgångspunkt från de av Kommunfullmäktige beslutade målen för året.

God ekonomisk hushållning tar fasta på kommunens förmåga att bedriva en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet. I bedömningen vägs den totala måluppfyllelsen ihop.

Årsredovisningen för 2025 visar att endast ett mål av tre ekonomiska mål har uppnåtts under året. Egna investeringar har finansierats med egna medel. Den utökade upplåningen är inte föranledd till kommunens egna investeringar. Resultatmålet för både kommunen och koncernen har inte uppfyllts.

1.7 Måluppföljning

1.7.1 Uppföljning av inriktningsmål

1.7.1.1 Bergs kommun består av utvecklande och sunda arbetsplatser som skapas av engagerade och stolta medarbetare och en attraktiv arbetsgivare

Omvärldsspaning

Utvecklingen av sunda arbetsplatser och attraktiva arbetsgivare är nära relaterat till frågor som rör arbetsmiljö, hållbarhet, jämlikhet och individens välbefinnande, frågor som på senare tid fått alltmer fokus. En sund arbetsplats kännetecknas av en arbetsmiljö som främjar hälsa, delaktighet samt balans mellan krav och resurser, medan en attraktiv arbetsgivare handlar om att attrahera och behålla kompetens genom goda arbetsvillkor, utvecklingsmöjligheter samt ett tydligt syfte.

För att skapa sunda arbetsplatser krävs en medveten tillämpning av de välkända friskfaktorerna – delaktighet, tydlig prioritering av arbetsuppgifter, tidiga insatser vid ohälsa och ett tillitsfullt ledarskap.

Den psykosociala arbetsmiljön och hälsofrämjande insatser har fått en mer framträdande roll. Även frågan om arbetstidsförkortning har fått nytt liv i samhällsdebatten, något som kan bidra till bättre återhämtning men som behöver vägas mot en pågående arbetskraftsbrist. Attraktivitet som arbetsgivare handlar i dag om mer än lön och förmåner, flexibilitet i var, när och hur arbetet utförs är en viktig faktor (Pagard, 2025), liksom en tydlig värdegrund, satsningar på hållbarhet och jämställdhet samt möjligheter till karriärutveckling. Arbetsgivare som erbjuder dessa förutsättningar stärker sitt varumärke och kan lättare rekrytera och behålla kompetens.

Resultatuppföljning

Indikatorer	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025	Måluppfyllnad 2025
Organisatorisk och social arbetsmiljö				
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex	78	79	78	101 %
Frisknärvaro hos medarbetare på kommunövergripande nivå				
Könskvot på medarbetare som arbetar heltid på kommunövergripande nivå				
Sjukfrånvaro totalt bland anställda, kommun, andel (%)	8,5 %	6,9 %	8,5 %	123 %

HME totalindex har ökat något i kommunen från 2024 till 2025. Dock ligger värdet fortsatt något lägre än både länet och riket. Medarbetarenkäten innehåller olika områden där de

högsta resultaten för kommunen finns i frågan ”Mitt arbete känns meningsfullt” följt av ”Min närmaste chef visar förtroende för mig” och ”I min arbetsgrupp bemöter vi varandra med respekt.” De lägsta värdena återfinns i området Organisationen Bergs Kommun där de lägsta värdena finns på frågorna ”Organisationen Bergs Kommun är bra på att hantera konflikter”, ”Jag upplever att vi är bra på att samverka mellan olika avdelningar i Bergs Kommun” och ”Jag känner att Bergs Kommun bryr sig om mitt välmående.” 695 av 1121 medarbetare har svarat på enkäten vilket ger en svarsfrekvens på 62%.

För indikatorn *Frisknärvaro* har tjänstemannaorganisationen inte landat i hur man vill definiera frisknärvaro och hur det således ska mätas och följas. Tills vidare följer organisationen sjukfrånvaro i stället. År 2025 uppgick den totala sjukfrånvaron i Bergs kommun till 6,9% (8,5% 2024) vilket är en klar förbättring och är en siffra som ligger lägre än länet (7,8%) och kommuner med 5000–9999 invånare (7,2%). Det finns en fortsatt skillnad mellan kvinnor och män, där kvinnors sjukfrånvaro i kommunen uppgår till 7,4% (9,1% 2024) jämfört med 5,3% (6,9% 2024) för män.

Utvecklingen över tid visar att sjukfrånvaron ökade kraftigt under pandemiåren, minskade något 2021, men därefter åter har stigit under perioden 2022–2024, med en särskilt tydlig ökning under det senaste året. Sett till kön har kvinnors sjukfrånvaro under hela perioden legat på en genomgående högre nivå än männens, och ökningen under de senaste åren har varit mer uttalad bland kvinnor. Männens sjukfrånvaro har visserligen också ökat, men från en lägre utgångsnivå och med en mer måttlig utveckling. Sammantaget har detta lett till en ökad skillnad mellan könen när det gäller sjukfrånvaro, vilket indikerar att utvecklingen i högre grad påverkar kvinnodominerade verksamheter och arbetsmiljöer.

Processuppföljning

50 aktiviteter finns registrerade under inriktningsmålet varav 26 är genomförda, 15 fortsatt pågående, 2 pausade, 4 försenade och 3 avbrutna. En bredare insats har genomförts inom skolan med syfte att säkerställa att information når rätt mottagare på rätt sätt genom att tydliggöra kommunikationen inom organisationen. Omdömet om/upplevelsen av utfallet saknas vilket hade varit en värdefull uppföljning då kommunikation är en nödvändig och angelägen pusselbit för den kommunala verksamheten generellt. Socialtjänsten genomför en nödvändig utveckling av medarbetare och arbetsplatser utifrån införandet av ny lagstiftning. Socialtjänsten arbetar vidare med att möjliggöra distansarbete två dagar i veckan, vilket följer en större trend med flexibla arbetsarrangemang, men det är oklart om det är något verksamheten kommer följa upp ytterligare framgent då avdelningen står inför en omorganisation. Inom Miljö- och byggavdelningen har ledningen arbetat med flera aktiviteter för att skapa bättre samarbete och samhörighet, vilka beskrivs ge positiva effekter.

Analys:

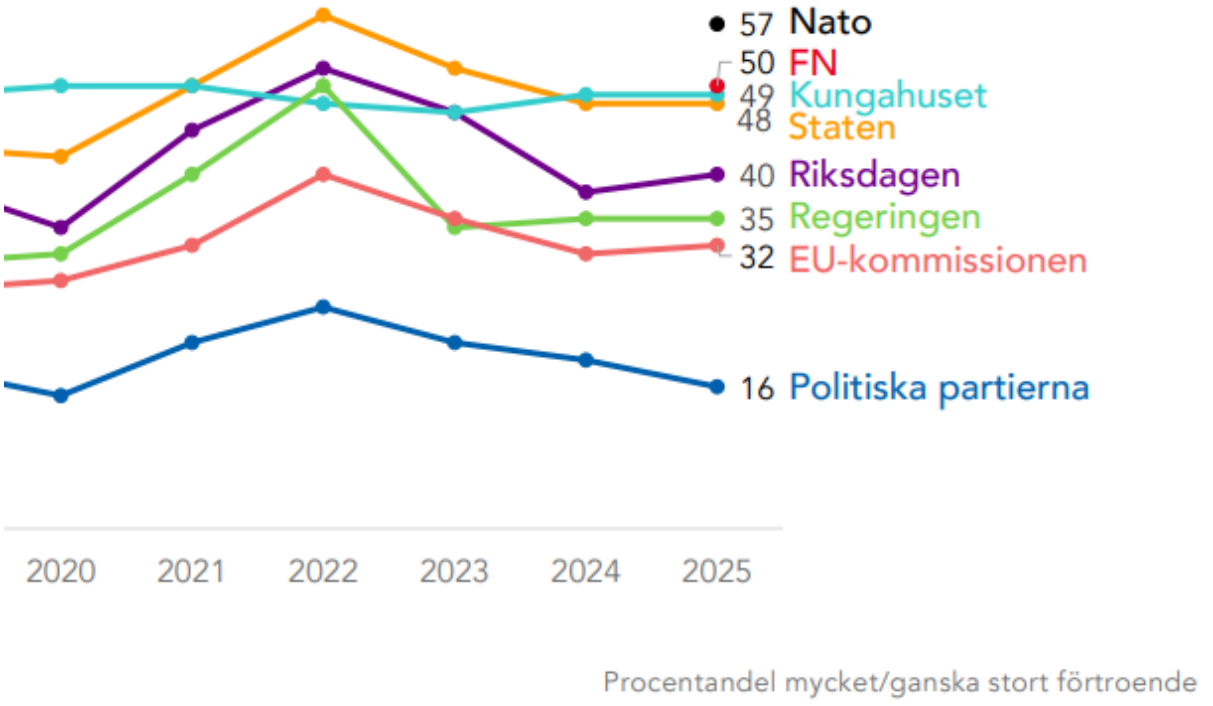
Inriktningsmålet bedöms vara uppnått. Uppföljningen visar att Bergs kommun har pågående utvecklingsarbete och vissa positiva tendenser, måluppfyllelsen är god på de två indikatorer som mätts men på övriga tre indikatorer finns fortfarande inget bestämt kring hur de ska mätas och följas upp. HME-enkäten berör områdena motivation, ledarskap och styrning. För att höja indikatorn ytterligare behövs fortsatt arbete med ledarskapet, den nya styr- och ledningsmodellen samt att skapa bättre förutsättningar för våra chefer att utföra sitt ledningsuppdrag. Sjukfrånvaron har analyserats på organisatorisk nivå där en av slutsatserna är att chefer arbetat mer med tidiga signaler och tidiga uppföljande omtankessamtal vid frånvaro. Vi kan också på organisatorisk nivå se att vi under 2025 gjort flera förebyggande och hälsofrämjande insatser både i egen regi och tillsammans med företagshälsovården. Bland insatserna kan nämnas en tydligare rehabiliteringskedja, utbildning av chefer i svåra samtal samt att identifiera tidiga signaler på ohälsa hos medarbetare. Det tillsammans med ett antal pilotprojekt inom kärnverksamheterna bör kunna ligga till grund för lägre sjukfrånvaro.

Det görs en stor mängd aktiviteter ute i verksamheterna som bidrar till måluppfyllelsen. Behovet av fortsatt strukturerat arbete med ledarskap, införandet av den nya styr- och ledningsmodellen samt bättre organisatoriska förutsättningar för chefer att utöva sitt uppdrag framstår som avgörande för att fortsätta stärka motivation och engagemang långsiktigt. Det är viktigt att fortsätta det pågående arbetet i organisationen även om målet för 2025 bedöms vara uppnått.

1.7.1.2 Bergs kommun uppmuntrar till delaktighet och kännetecknas av inflytande, tillit och transparens

Omvärldsspaning

De senaste årens mätningar visar att förtroendet för myndigheter och institutioner minskar i befolkningen. För 2025 har dock förtroendet för vissa av myndigheter och institutioner ökat något. Det är därför av fortsatt stor vikt att kommunens arbete präglas av transparens och delaktighet. Transparens innebär att kommunens arbete är öppet och att beslutsprocesser kan granskas av allmänheten. Att arbeta med delaktighet genom att skapa möjligheter till dialog stärker tilliten till kommunen, myndigheter och institutioner generellt. Tydlig information om beslut, processer och möjligheter till påverkan, tillsammans med erkännanden av olika behov och åsikter ökar känslan av rättvisa och delaktighet.

Källa: Förtroendebarometern 2025, n=2 509

Resultatuppföljning

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025		Måluppfyllnad 2025
Medborgarundersökningen - Möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra, andel (%)	45 %	40 %	51 %	40 %	●	128 %
Delaktighet i föreningslivet					–	

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025		Måluppfyllnad 2025
Medborgarundersökningen - Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)	24,9	21,3	27,2	21,3		128 %
Medborgarundersökningen - Man kan generellt lita på människor, andel (%)	64,4	66,1	67,3	66,1		102 %

Indikatorn *”Möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra”* Resultaten visar att andelen invånare som upplever att möjligheten att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra har varierat över tid. Efter ett relativt starkt utfall 2022 försämrades resultaten under perioden 2023–2024. I 2025 års mätning syns dock en tydlig förbättring, vilket indikerar en mer positiv upplevelse av kommunens arbete med delaktighet och medborgarengagemang. Skillnaden mellan kvinnor och män varierar mellan åren utan att visa ett entydigt mönster. Unga invånare uppvisar generellt högre värden än befolkningen i stort, vilket tyder på att kommunens insatser för att involvera unga i utvecklingsarbetet upplevs som fungerande.

”Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter” Resultaten visar på utmaningar med invånarnas upplevelse av insyn och inflytande, särskilt under perioden 2022–2024. Den positiva utvecklingen 2025 är dock ett tydligt trendbrott som pekar på en möjlig återhämtning. Skillnaden mellan könen är relativt liten men ändå värd att uppmärksamma. Under större delen av perioden ligger kvinnors och mäns uppfattning nära varandra, ofta med något högre värden bland kvinnor. Ett undantag är 2024, där männens utfall är tydligt lägre än kvinnornas, vilket bidrar till det sammantaget svagare resultatet det året. I 2025 års mätning har denna skillnad jämnats ut, då kvinnor och män uppger likvärdiga nivåer av upplevd insyn och inflytande. Bergs kommuns resultat ligger över riksgenomsnittet under flera av de tidigare åren, men försprånget minskade tydligt 2024 då utfallet hamnade nära eller under jämförelsevärdena. År 2025 återhämtar sig kommunen och ligger tydligt över både riket och länet, vilket indikerar en relativ förbättring i invånarnas upplevelse av demokratiskt inflytande och transparens jämfört med andra kommuner. Åldersuppdelningen visar att unga invånare generellt har en mer positiv uppfattning om möjligheterna till insyn och inflytande än befolkningen i stort. Särskilt tydligt är detta bland unga kvinnor, där andelen positiva svar konsekvent ligger högre än bland unga män. Samtidigt varierar utfallet mellan åren, vilket tyder på att ungas upplevelse är känslig för hur kommunen kommunicerar och skapar forum för inflytande riktade till denna målgrupp.

Man kan generellt lita på människor, andel (%) Resultaten från medborgarundersökningen visar att andelen invånare i Bergs kommun som upplever att man generellt kan lita på människor har legat på en relativt hög och stabil nivå över tid. Utfallet har varierat något mellan åren men visar en förbättring i 2025 års mätning jämfört med 2024. I jämförelse med både riket och länet ligger Bergs kommun genomgående på en likvärdig eller något högre nivå när det gäller generell tillit. Detta gäller särskilt i de senaste mätningarna, där kommunens resultat överstiger jämförelsevärdena. Skillnaden mellan kvinnor och män är liten, även om variationer förekommer mellan enskilda år. Unga invånare uppvisar generellt lägre tillitsnivåer än den vuxna befolkningen som helhet.

Processuppföljning

11 aktiviteter finns registrerade varav 4 är genomförda, 5 fortsatt pågående, 1 pausad och 1 försenad.

En genomförd aktivitet har gått ut på att i förväg planera kommunikationen med externa

mottagare genom en kommunikationsplan, vilket är en framgångsfaktor i att stärka transparensen och möjligheten till inflytande och kontroll för medborgaren. En utvecklingsmöjlighet är att dokumentera en uppföljande kommentar som resonerar om aktivitetens värde.

Analys:

Inriktningsmålet bedöms vara uppnått. Bergs kommun uppvisar goda resultat när det gäller tillit och har under det senaste året stärkt invånarnas upplevelse av delaktighet och inflytande. Samtidigt visar utvecklingen över tid att arbetet behöver vara långsiktigt, sammanhållet och systematiskt för att möjliggöra fortsatt goda resultat. Bergs kommun har starka grundförutsättningar när det gäller tillit, medan upplevelsen av delaktighet, inflytande och transparens har varit mer varierande över tid. Sammantaget kan konstateras att utvecklingen under perioden 2022–2024 präglades av tydliga utmaningar, men att resultaten i 2025 års mätningar indikerar ett samlat trendbrott i positiv riktning och aktiviteter görs i verksamheterna som bidrar till måluppfyllelsen.

1.7.1.3 Bergs kommun präglas av gott och respektfullt bemötande, god tillgänglighet och hög servicenivå

Omvärldsspaning

Under 2025 har den offentliga sektorns digitalisering i Sverige fortsatt att utvecklas, med särskilt fokus på bemötande, tillgänglighet och service. Teknologiska framsteg, inklusive maskininlärning och artificiell intelligens (AI), har haft en betydande inverkan på dessa områden. Avseende bemötande och tillgänglighet så upplever invånarna generellt ett tydligare och mer positivt bemötande från kommunerna jämfört med tidigare år, enligt SKR:s servicemätning för 2025. Det har också blivit enklare för invånarna att få hjälp via både e-post och telefon. Samtliga nyckeltal i servicemätningen visar ett genomsnittligt förbättrat resultat, vilket tyder på en ökad tillgänglighet och förbättrad servicekvalitet inom den offentliga sektorn i stort.

Resultatuppföljning

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025		Måluppfyllnad 2025
Internt bemötande, (1-5)		4,01	4,1	4,01		102,24 %
Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med politiker i kommunen, andel (%)	88,7	75,3	83,2	75,3		110 %
Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	86,2 %	86,3 %	85,2 %	86,3		99 %

Det interna bemötandet har förbättrats något sedan fjolårets utfall. För att resonera kring bakomliggande orsaker behöver utfallet relateras till hur verksamheterna arbetat med bemötande sedan senaste mätningen, alternativt söka orsaker utanför organisationen.

Kring indikatorerna om bemötande från medborgarundersökningen är båda värdena höga och ligger över länet och riket även om den ena är något lägre än förra årets mätning.

Processuppföljning

31 aktiviteter finns registrerade varav 17 är genomförda, 8 fortsatt pågående, 4 avbrutna och 2 försenade.

Aktiviteterna spänner över en rad olika insatser för att öka servicenivån och bemötandet, allt från att införa processkartor över ärendeprocessen inom miljö- och bygg till utökade kontaktmöjligheter inom social öppenvård. Inom funktionsstöd har man planerat och genomfört utbildning för att möta bredare behov hos medborgare än tidigare. Aktiviteten har upplevts som

positiv av medarbetare. En anhörigkonsulent finns likt tidigare inom Vård och socialnämndens område men med nya arbetssätt för att nå den växande målgruppen anhöriga.

Analys

Inriktningsmålet bedöms vara uppnått. Resultatuppföljningen visar på höga värden från medborgarundersökningen. Svängningarna mellan åren bedöms bero på huruvida man haft kontakt med kommunen och om det varit någon fråga som har haft stor påverkan på medborgare i närtid med undersökningen. Det görs många aktiviteter som på olika sätt bidrar till måluppfyllelsen, det är viktigt att fortsätta detta arbete systematiskt och fokusera på uppföljning så att rätt aktiviteter prioriteras

1.7.1.4 Bergs kommun utbildar och utvecklar sina invånare till starka individer som kan göra skillnad för sig själv och andra

Att lyckas med utbildning och uppnå skolframgång är en stark skyddsfaktor, dvs den har stor påverkan på en individs fortsatta förutsättningar till hälsa och välbefinnande genom hela livet. En central del i att mäta skolframgång är att följa hur många grundskoleelever som lyckas uppnå behörighet till vidare studier på gymnasienivå. Andelen niondeklassare i Sverige som är behöriga till gymnasieskolans nationella program ökar marginellt 2025 jämfört med förra året, en ökning med 0,4 procentenheter till 84,1%.

En trend som synts under de senaste läsåren är att skillnaden mellan flickors och pojkars betygsresultat har minskat. Skillnaden i behörighet mellan könen har aldrig varit så liten som nu. Det beror framför allt på att flickors resultat har sjunkit mer än pojkars under de senaste läsåren. Betygsutvecklingen skiljer sig dock åt mellan olika elevgrupper och försämringen syns främst bland flickor med svensk bakgrund. Behörigheten för elever som är födda utomlands ökar, störst förändring ses hos elever som har invandrat före skolstart. Samtidigt har andelen behöriga minskat marginellt för elever med svensk bakgrund och bland elever med utländsk bakgrund som är födda i Sverige (Skolverket, 2025).

Grundskoleelever i glesbygd har generellt lägre meritvärden jämfört med elever i andra kommuner. Dessutom är elever som uppnår de högsta betygsstegen, A och B, betydligt färre i glesbygdskommunerna i relation till riksgenomsnittet. Till viss del kan det förklaras av att elevernas föräldrar i glesbygd generellt sett har en lägre utbildningsnivå, något som forskning och tidigare studier visar har stor betydelse för elevers betygsresultat (Skolverket, 2025).

För Bergs kommun har andelen med gymnasiebehörighet till yrkesprogram, ökat med 6-procentenheter till 76,5%. Skillnaden mellan pojkar och flickor är relativt liten. Det bör dock uppmärksammas att det råder stora skillnader mellan olika skolor i kommunen vilket inte framgår i den övergripande redovisningen.

Resultatuppföljning

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025		Måluppfyllnad 2025
Barn 3-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	100,4 %	100 %		100 %	–	
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	79 %	70 %	76 %	70 %	●	109 %
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	84 %	75 %	86,6%	75 %	●	115 %
Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)	6,61				–	

Resultatuppföljningen finns till stor del att finna inom avsnittet *verksamhet för perioden* under utbildningsnämnden. Resultaten för gymnasiebehörighet överträffar målet. Jämfört med medelvärdet för gruppen landsbygdskommuner så ligger utfallet för Berg något lägre även om skillnaderna för 2025 är små. Skillnaderna mellan skolor är fortsatt mycket stora och behöver uppmärksammas. Årskursernas storlek kan också ha stor betydelse för såväl utfallet för enskilda år som skillnaden mellan skolorna. Barn 3–5 år inskrivna i förskolan är fortsatt hög på 100 %. Om den fortsatt håller sig över 98% kanske det finns anledning att överväga om det finns andra nyckeltal som är mer intressanta att följa.

Processuppföljning

Av totalt 49 aktiviteter har en tydlig majoritet genomförts. 30 aktiviteter är genomförda, vilket visar på en hög genomförandegrad i arbetet. Det råder dock en osäkerhet kring enstaka aktiviteter, då vissa fått fel status. Vidare är 15 aktiviteter fortsatt pågående och 8 av dem har passerat slutdatum. Endast ett fåtal aktiviteter befinner sig i andra skeden: 2 aktiviteter har avbrutits, medan 1 aktivitet är planerad men ännu inte påbörjad. Sammantaget visar fördelningen att huvuddelen av aktiviteterna antingen är slutförda eller pågående, medan andelen avbrutna, planerade och försenade insatser är begränsad. Kommunen har inte definierat vad som ska betraktas som godkänd genomförandegrad.

Aktiviteterna Öppen skola, Kollegialt lärande och Föräldramöten har i uppföljningar av rektorer visat på goda resultat avseende upplevelsen hos personal, vårdnadshavaren med flera. Aktiviteten planeras fortsättas mot bakgrund av detta. Socialtjänsten har upprättat en införandeplan av nya Socialtjänstlagen vilket skapar strukturella förutsättningar för att utveckla och stärka medborgares och individers egenmakt och livsvillkor.

Analys

Inriktningsmålet bedöms vara delvis uppnått. Resultatuppföljningen visar på god måluppfyllelse inom centrala indikatorer, men aktualiserar samtidigt frågor om indikatorernas långsiktiga styrvärde. När nyckeltal, såsom andel barn 3–5 år inskrivna i förskolan, under längre tid ligger på mycket höga nivåer minskar deras funktion som verktyg för utveckling och prioritering. Detta pekar på behovet av att komplettera kvantitativa volymmått med indikatorer som bättre fångar kvalitet, likvärdighet och barns faktiska utvecklingsförutsättningar över tid. En sådan utveckling skulle stärka uppföljningens relevans och bidra till ett mer nyanserat beslutsunderlag.

Processuppföljningen visar på en hög aktivitetsgrad och ett omfattande genomförande av planerade insatser. Samtidigt finns brister i uppföljningslogik och intern styrning. Otydliga statusmarkeringar, passerade slutdatum och avsaknaden av kriterier för godkänd genomförandegrad begränsar möjligheten att bedöma insatsernas faktiska genomslag. Här finns även potential att utveckla uppföljningen genom ett ökat inslag av kvalitativa data, exempelvis i form av riktade uppföljningsfrågor kopplade till verksamheternas vardag.

Sammantaget finns en positiv grund att bygga vidare på. För att säkerställa en fortsatt hållbar utveckling behöver dock uppföljningen utvecklas ytterligare. Indikatorerna behöver bli mer ändamålsenliga och bättre anpassade till verksamhetens olika delar, samtidigt som analysen av både resultat och arbetssätt behöver stärkas. När uppföljningen används mer systematiskt som underlag för lärande och förbättring skapas bättre förutsättningar för långsiktig skolframgång och därmed ett stärkt bidrag till social hållbarhet i Bergs kommun.

1.7.1.5 Bergs kommun arbetar för god folkhälsa avseende fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande

Omvärldsspaning

Hälsoläget i Sverige präglas över lag av en positiv utveckling. Medellivslängden fortsätter öka och en majoritet av befolkningen skattar sin hälsa som god. Dödligheten i de vanligaste sjukdomarna har minskat, samtidigt som användningen av tobak och riskkonsumtionen av alkohol följer en i huvudsak gynnsam utveckling. Parallellt med dessa framsteg framträder dock tydliga mönster av ojämlikhet i hälsa. Det är i stort sett samma grupper i samhället som genomgående uppvisar sämre hälsoutfall och sämre förutsättningar för ett gott och långt liv. Detta understryker behovet av att utveckla långsiktiga, inkluderande och rättvisa samhällen där alla människor ges likvärdiga möjligheter till god hälsa Utbildningsnivå, inkomst, tillgång till arbete, bostadsförhållanden och upplevd trygghet är centrala faktorer som påverkar människors livsvillkor och hälsa. Dessa strukturella förutsättningar utgör samtidigt grundläggande byggstenar för social sammanhållning och hållbar samhällsutveckling.

Resultatuppföljning

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025		Måluppfyllnad 2025
Hur nöjd är du med ditt liv över lag?	95 %	94,5 %	94,5 %	95 %		100 %
Invånare 16–84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)		86,2 %		86,2 %		
Långtidssjukskrivna med psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar, andel (%)						

Bergs kommun har tre indikatorer för att följa inriktningsmålet. Endast en av dessa har utfallsmått för 2025, ”Hur nöjd är du med ditt liv över lag”, visar på en positiv utveckling. En utveckling som däremot oroar är den utveckling kring unga flickors välbefinnande som fortsätter att minska. Indikatorerna för området i sin helhet behöver ses över och utökas.

Processuppföljning

Arbetet inom inriktningsmålet har under perioden i huvudsak präglats av ett ökat fokus på tidiga, förebyggande och tillgängliga insatser. Huvudmotivet är införandet och implementeringen av den nya socialtjänstlagen vilken medfört en breddning av öppna insatser i syfte att sänka trösklarna till stöd. Den kommunala öppenvården har därmed fått en tydligare och mer central roll som nav för förebyggande arbete, inte minst genom utvecklandet av föräldraskapsstöd. Egna undersökningar visar att personer i behov av stöd är mer benägna att söka stöd på egen hand inom kommunens sociala verksamheter. Arbetet med suicidpreventiva insatser har främst inriktats på utveckling av efterlevandestöd. Inom vård och omsorg har insatser genomförts för att främja fysisk aktivitet, vardagsrehabilitering och social samvaro, med målsättningen att stärka hälsa, självständighet och livskvalitet hos berörda målgrupper.

Analys

Inriktningsmålet bedöms vara delvis uppnått. Genomförandet har präglats av både strukturella och operativa begränsningar, vilket sammantaget har minskat insatsernas räckvidd och effekt. Återkommande resursbrist har begränsat såväl omfattningen som kontinuiteten i arbetet. Detta har i sin tur försvårat möjligheten att uppnå ett uthålligt förebyggande arbete. Vidare har svårigheter att nå prioriterade målgrupper – särskilt utrikesfödda och distanserade vårdnadshavare – begränsat deltagandet i förebyggande insatser. Avsaknaden av en tillräckligt systematisk uppföljning på individ- och gruppnivå försvårar bedömningen av faktiska effekter och långsiktigt genomslag. Arbetssätt som i hög grad varit personberoende har skapat sårbarhet samt risker för bristande likvärdighet och hållbarhet över tid. Samtidigt identifieras tydliga styrkor i form av tvärprofessionell samverkan och låg tröskel till stöd. Dessa faktorer har

underlättat tidiga kontakter och stärkt den förebyggande logiken. För att öka måluppfyllelsen bedöms behovet av följande utvecklingsområden vara centralt: en gemensamt beslutad preventionsplan, fördjupade målgruppsanalyser, stärkt och mer systematisk effektuppföljning samt en mer utvecklad och riktad medborgarkommunikation.

1.7.1.6 Bergs kommun kännetecknas av jämlikhet och jämställdhet och motverkar aktivt diskriminering

Omvärldsspaning:

Personer med funktionsnedsättning i Sverige uppgår till omkring 12–13 procent av befolkningen i åldern 16–65 år, vilket är en låg andel i jämförelse med andra EU-länder (EU-SILC, SCB). Personer med funktionsnedsättning, såväl personer med som utan nedsatt arbetsförmåga, arbetar i lägre utsträckning än den övriga befolkningen och oftare deltid (SCB, 2024). Detta är därmed en grupp att uppmärksamma då de riskerar ojämlika livsvillkor och tillgång till det offentliga rummet. De riskerar även att uppleva sämre arbetsvillkor och arbetsmiljö då statistik visar att personer med funktionsnedsättning med en nedsatt arbetsförmåga oftare är utsatta för diskriminering, mobbing eller trakasserier, uppsägning eller uteblivna tillsättningar eller avancemang (SCB, 2024).

Jämlika förutsättningar till hälsa för olika grupper är en viktig aspekt i ett socialt hållbart samhälle. En större andel samer än befolkningen i övrigt har ett gott psykiskt välbefinnande. Däremot uppger en större andel samer att de har en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning, värk i olika delar av kroppen, astma, allergi, övervikt och fetma. Även andelen samer som uppger att de snusar dagligen är större än i befolkningen i övrigt.

Resultatuppföljning:

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025		Måluppfyllnad 2025
Jämlikhets- och jämställdhetsperspektivet beaktas vid politiska beslut av strategisk karaktär					–	
Ginikoefficient - förvärvsinkomst, index	0,350	0,344		0,344	–	
Medborgarundersökningen - Möjlighet att vara den man är och leva det liv man vill leva, andel (%)	87 %	88,1 %	87,6 %	88 %	◆	99 %

Det finns 3 indikatorer kopplade till inriktningsmålet. "Jämlikhets- och..." är en intern indikator som ännu inte används. Ginikoefficienten är ett mått på hur inkomst och förmögenhet är fördelat där 0 innebär att alla individer har exakt lika stora tillgångar medan 1 innebär total ojämlikhet. 0,344 är samma siffra som snittet för kommuner med 5 000–9 999 invånare, riket ligger på 0,406. Medborgarundersökningens svar på frågan om *Möjlighet att vara den man är och leva det liv man vill leva* visar på en liten nedgång, dock med desto större variationer mellan könen. Andelen positiva svar för män minskade med 9 procentenheter medan den ökade med motsvarande procentenheter för kvinnor. För ungdomar är svaren något mindre positiva. Unga tjejer svarade inte positivt på frågan i samma utsträckning, ca 10 procentenheter under snittet för de vuxna svarande i kommunen.

Processuppföljning:

Det finns två aktiviteter registrerade varav båda är genomförda. En aktivitet handlar om att brukare ska uppleva sitt arbete på daglig verksamhet som viktigt. Utifrån en undersökning som gjordes ansåg enbart 33% av männen att deras arbete är viktigt medan motsvarande siffra

för kvinnor var 86%. För att förbättra siffran har verksamheten haft ett brukarmöte för att kunna samla in förslag från berörda på vad som skulle kunna göra deras arbetsdag mer betydelsefull. Arbetet med Machofabriken har på kort sikt skapat ett öppnare socialt klimat i grupperna. Elever har i högre grad vågat ta plats i samtal och uttrycka åsikter allt eftersom. Arbetet har bidragit till att teman som tidigare varit svåra att prata om nu kan diskuteras mer öppet och elever har fått ett språk för att sätta ord på normer, attityder och beteenden.

Analys

Inriktningsmålet bedöms ej vara uppnått. Arbetet kopplat till inriktningsmålet har under 2025 haft begränsad omfattning, både vad gäller antalet aktiviteter och indikatoruppföljning. Av tre indikatorer har två haft tillgängliga utfall, varav endast en är direkt kopplad till medborgarnas upplevelse. En intern indikator avseende beaktande av jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv vid strategiska politiska beslut har ännu inte implementerats, vilket försvårar en samlad bedömning av måluppfyllelse. På aktivitetsnivå har två aktiviteter varit kopplade till målet. Sammantaget befinner sig området fortsatt i ett uppbyggnads- och utvecklingsskede.

1.7.1.7 Bergs kommun är trygg och säker att leva, verka och vistas i

Omvärldsspaning:

Anmälda misshandelsbrott mot kvinnor har ökat sedan 2021, ett år då det anmäldes förhållandevis få brott av den typen. Men med undantag för 2019 har det inte anmälts så många misshandelsbrott mot kvinnor sedan 2013. Brottstypen handlar om misshandel där offret och förövare är bekanta med varandra. Anmälda brott mot frihet och frid är det högsta sedan 2018. Antalet anmälda våldsbrott mot barn och unga är det högsta sedan 2015. Siffrorna bör tolkas med viss försiktighet då bortfallens storlek av ovan nämnda brott kan variera stort från år till år.

Polisens samlade bedömning gällande brottslighet och trygghet i Bergs kommun är att kommunen generellt sett har låg brottslighet och hög upplevd trygghet. Bedrägeribrott, trafikbrott samt tillgreppsbrott är brottskategorier som förekommer i flest anmälningar till polisen under 2023. Alla de brottskategorierna finns med i toppen även när man granskar polisens brottsstatistik i Bergs kommun under de senaste fem åren. Handel över internet och transport bland annat via postflödet gör narkotika förhållandevis lättillgänglig i princip över hela landet. En tillgänglig och närvarande polis är fortfarande den mest efterfrågade åtgärden kopplat till både trygghet och brottsförebyggande arbete. Nationella direktiv tillsammans med uttryckta behov från medborgare prioriterar polisens arbete med att förhindra att unga rekryteras in i organiserad brottslighet.

Bergs kommun är en trygg kommun med låg oro för att bli utsatt för brott. År 2024 uppgav 43 procent av kvinnorna och 15 procent av männen i Sverige att de ibland eller ofta avstår från att gå ut ensamma på grund av rädsla för att bli överfallna, rånade eller på annat sätt ofredade. För Bergs kommun är siffran 16 procent för kvinnor och för män endast 7 procent.

Resultatuppföljning:

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025		Måluppfyllnad 2025
Hur orolig är du för din egen och bekantas utsatthet för våld i nära relationer?	90,5 %	92,3 %	93,5 %	92,3 %		101,3 %
Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv	812	886		886		
Medborgarundersökningen - Låg oro för att bli utsatt för hot och trakasserier på nätet, andel (%)	89,5 %	87,6 %	90,9 %	87,6 %		104 %

Indikatorn *Hur orolig är du för din egen och bekantas utsatthet för våld i nära relationer?* uppvisar en positiv utveckling över tid. Utfallet har över tid ökat från 90,5 % till 93,5 %. För 2025 överstiger utfallet det fastställda målvärdet. Sammantaget indikeras en stabil och förstärkt upplevelse av trygghet kopplat till våld i nära relationer i befolkningen. Utfallet visar genomgående högre nivåer bland kvinnor än bland män. Vidare varierar könsskillnaderna mellan åren men är relativt små i absoluta tal. Utfallet över tid kan tolkas som en ökad trygghetsupplevelse, men bör analyseras med försiktighet då indikatorn mäter upplevd oro och inte faktisk utsatthet. Variationerna kan också spegla förändringar i medvetenhet, informationsnivå och normer kring våld i nära relationer. Särskilt unga tjejer uppvisar konsekvent lägst värden, vilket skulle kunna indikera en högre grad av oro i denna grupp. Detta är ett mönster som bekräftas av nationell forskning och har samband med ökad utsatthet, normalisering av psykiskt och digitalt våld samt en lägre tillit till skyddssystem.

Indikatorn *Låg oro för att bli utsatt för hot och trakasserier på nätet, andel (%)* har också ökat sedan föregående undersökning. Värdet för Bergs Kommun är högre än både snittet för kommuner med 5 000–9 999 invånare, länet och riket.

Processuppföljning:

Det finns 22 aktiviteter registrerade varav 3 är genomförda enligt plan, 15 är ännu ej slutförda (pågående), 3 är försenade 1 avbruten. Vidare kommer 4 aktiviteter att pågå även under 2026 och följas upp då. Aktiviteterna som utförts har varit både av kartläggande karaktär och operativa insatser för att främja trygghet och verka brottsförebyggande. Inom inriktningsmålet identifieras ett tydligt utvecklingsområde avseende uppföljning, särskilt mot bakgrund av att flera planerade aktiviteter inte har fullföljts.

Analys

Inriktningsmålet bedöms vara delvis uppnått. Arbetet inom inriktningsmålet präglas av en relativt hög aktivitetsnivå, men också av begränsad genomförandegrad. Endast en mindre andel av aktiviteterna är slutförda enligt plan, medan merparten är pågående, försenade eller avbrutna. Detta indikerar att arbetet till stor del befinner sig i ett implementeringsskede och att de positiva resultaten ännu inte fullt ut kan kopplas till genomförda insatser. Att flera aktiviteter sträcker sig in i 2026 förstärker bilden av långsiktiga ambitioner, men innebär samtidigt att den nuvarande uppföljningen ger ett ofullständigt underlag för att bedöma insatsernas samlade effekt. Sammantaget pekar analysen på ett gott resultatutfall i relation till målvärdet, men också på ett tydligt utvecklingsområde avseende styrning och uppföljning. För att säkerställa långsiktig måluppfyllelse och möjliggöra mer träffsäkra bedömningar av effekter behöver fokus framåt ligga på att stärka genomförandekraften, tydliggöra avslut och uppföljningslogik i aktiviteter.

1.7.1.8 Bergs kommun ger goda förutsättningar för meningsfull fritid och ett aktivt liv

Ett aktivt liv har betydande inverkan på vår upplevda livskvalitet samt för både fysisk och psykisk hälsa. I Bergs Kommun är andelen stillasittande bland invånarna tydligt lägre än rikssnittet, vilket indikerar goda förutsättningar för en aktiv livsstil. Samtidigt finns betydande skillnader i deltagande mellan olika fritidsaktiviteter. Dessa variationer kan delvis förklaras av geografiska förutsättningar samt skillnader i tillgång och utbud av aktiviteter.

En central del av kommunens offentliga utbud inom fritid och kultur utgörs av de kommunala biblioteken och fritidsgårdarna. De offentliga biblioteken har i uppdrag att främja läsning, kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Därigenom fyller biblioteken en viktig roll som mötesplats och som arena för det öppna och demokratiska samtalet. Kommuninvånarnas engagemang i biblioteksverksamheten ligger på en nivå som i stort motsvarar genomsnittet för både länet och riket.

Kommunens aktivitetstillfällen för barn och unga har historiskt sett legat på en mycket hög nivå i jämförelse med övriga landet. Under pandemin skedde dock en tydlig nedgång, till nivåer under rikssnittet. Därefter har verksamheten återhämtat sig och ligger idag i den övre tredjedelen bland Sveriges kommuner. Låneverksamheten i Bergs kommun är samtidigt cirka 50 procent högre än riksgenomsnittet, vilket pekar på ett fortsatt starkt nyttjande av biblioteken.

Fritidsgårdarna i Bergs kommun har bedrivit verksamhet i ungefär ett års tid. Mot denna bakgrund bedöms det vara relevant att påbörja en mer systematisk uppföljning, både på resultat- och processnivå, för att säkerställa kvalitet, likvärdighet och långsiktig utveckling av verksamheten.

Resultatuppföljning

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025		Måluppfyllnad 2025
Medborgarundersökningen: Vad tycker du om utbudet av ställen att träffas på i kommunen?	41,4 %	42 %	55 %	42 %	●	130,95 %
Medborgarundersökningen: Hur upplever du möjligheterna till en meningsfull fritid och ett aktivt liv i kommunen?	77,5 %	82,7 %	84,8 %	82,7 %	●	103 %
Medborgarundersökningen: I vilken utsträckning upplever du en bra balans mellan arbete och fritid?	66,6 %	67,3 %	66,5 %	67,3 %	◆	99 %

Vad tycker du om utbudet av ställen att träffas på i kommunen? Utfallet 2025 är betydligt högre än året innan, men när våra ungdomar svarade på frågan var utfallet sämre än föregående år. Trenden är densamma för både män och kvinnor samt unga tjejer och unga killar. Det här är en egen fråga i medborgarundersökningen så det finns ingen annan att jämföra utfallet med.

Hur upplever du möjligheterna till en meningsfull fritid och ett aktivt liv i kommunen? Här har resultatet blivit bättre sedan 2024 där utfallet för kvinnor stigit från 80,3 till 85,7 och siffran för män har sjunkit lite från 84,7 till 83,9. I undersökningen för ungdomar är det dock en jättestor förändring från att ha legat på 87 2023, 86 2024 och sedan har siffran rasat till 56,5 2025. För samtliga tre år är siffran för unga killar högre än den för unga tjejer, men trendlinjerna är lika mellan könen. Det här är en egen fråga i medborgarundersökningen så det finns

inget annat utfall att jämföra med.

I vilken utsträckning upplever du en bra balans mellan arbete och fritid? Här har resultatet minskat marginellt från 2024, däremot är det stora skillnader mellan könen. 2024 hade män 76,5 och kvinnor 56,5 och 2025 har män 65,6 och kvinnor 67,5. För ungdomar har siffran förbättrats sen 2024, främst bland unga tjejer. Det här är en egen fråga i medborgarundersökningen så det finns inget annat utfall att jämföra med.

Processuppföljning

Det finns inga aktiviteter kopplade till detta inriktningsmål 2025.

Analys

Inriktningsmålet bedöms vara delvis uppnått. De indikatorer som mätts har samtliga höga värden och 2 av 3 har uppnått målet. Däremot är det ingen av dem som går att jämföra med andra kommuner, länet eller riket så det är svårt att bedöma utfallens relevans. Det finns heller inga aktiviteter kopplade till målet vilket kan tyda på att det görs för lite i denna fråga eller att det görs saker utan att det dokumenteras.

1.7.1.9 Bergs kommuns befolkning ökar och bidrar till ekonomisk hållbarhet och demografisk balans

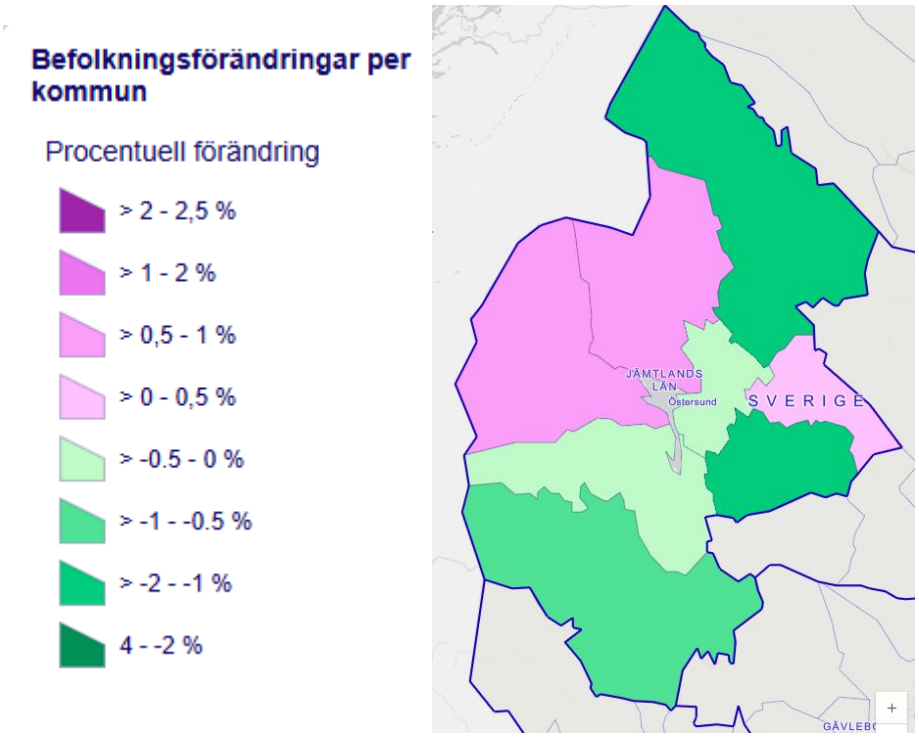
Omvärldsspaning:

En ny demografisk situation med mindre barnkullar, marginellt fler i arbetsför ålder och en ansenlig ökning av äldre innebär stora utmaningar för landets kommuner och regioner. När befolkningen förändras påverkar det välfärdens förutsättningar.

I den senaste befolkningsframskrivningen som SCB publicerade i april 2025 beräknas Sveriges befolkning fortsätta att växa men i en lägre takt än de senaste fem åren. Antalet födda var färre 2025 än 2024 men prognosen är att det ska öka något 2026. Antalet avlidna beräknas öka under de närmaste åren då de stora kullarna födda under 1940-talet åldras. Under de senaste åren har drygt 90 000 personer avlidit per år, medellivslängden har under denna period ökat samtidigt som antalet personer i åldrar där många avlider också har ökat, den siffran beräknas öka till 100 000 personer 2030.

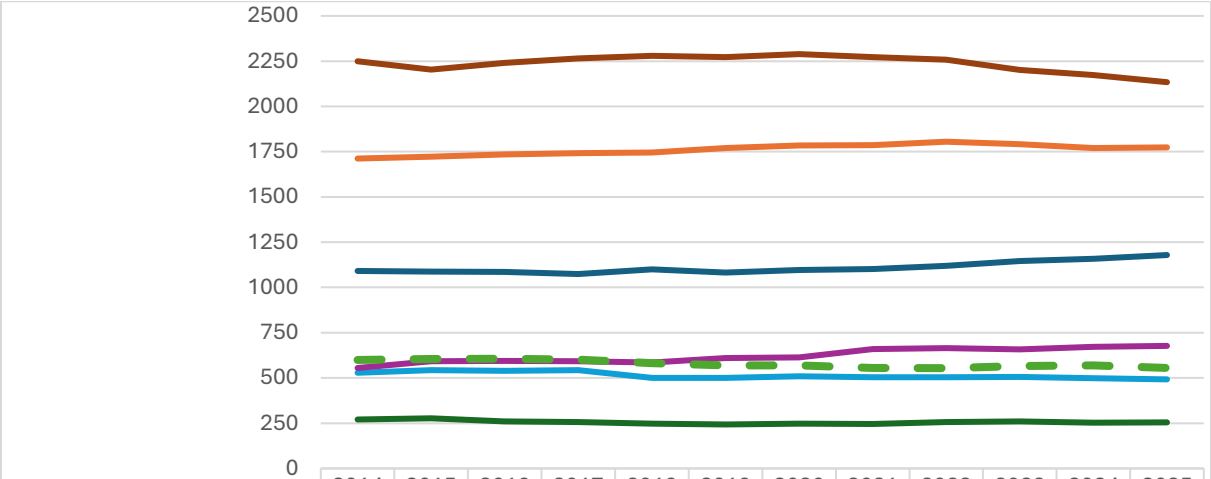
Under 2025 minskade folkmängden i 14 av 21 län och i 180 av landets 290 kommuner, motsvarande siffror 2024 var en minskad folkmängd i 9 län och 169 kommuner.

Så här ser befolkningsutvecklingen ut i kommunerna i Jämtland 2025:

Bergs kommun hade 7 108 invånare 2024 och 7 083 2025. Det är en förändring på -0,3% (25 personer) födelsenettot var -43 och flyttnettot +13, det är även gjort en justering på + 5 sedan 2024. Viktig information från SCB kring befolkningsstatistik är att summan av antalet personer i olika åldersgrupper kan avvika något från den totala befolkningssiffran. Detta beror på att SCB skyddar individers integritet genom metoder som sekretessprövning, pseudonymisering och andra integritetsskyddande åtgärder, vilket i vissa fall gör att uppgifter inte redovisas helt exakt på detaljnivå

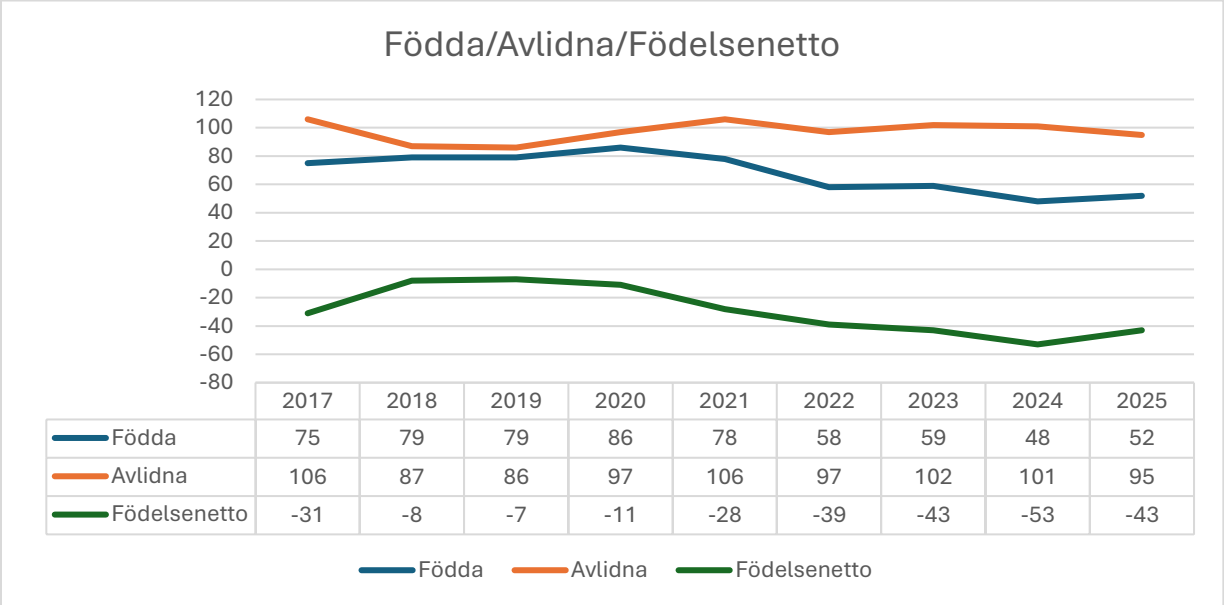
Befolkningsutvecklingen varierar i de olika bygderna där Hackås, Oviken, Storsjö/Ljungdalen och Klövsjö är de bygder som har haft en positiv befolkningsutveckling mellan 2024 och 2025.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Berg	2250	2203	2241	2265	2280	2272	2289	2273	2259	2 201	2 174	2134
Hackås	1091	1087	1085	1074	1099	1083	1096	1101	1119	1145	1 159	1179
Oviksbygden	1712	1722	1735	1741	1746	1770	1784	1786	1805	1792	1 770	1774
Storsjö-Ljungdalen	271	277	260	256	247	243	248	246	256	259	253	254
Åsarna	528	543	539	543	500	500	510	504	503	506	498	492
Klövsjö	555	592	594	592	586	610	613	659	664	657	671	677
Rätan	599	604	606	601	582	570	570	556	554	566	569	555

Under 2025 föddes 97 500 barn i Sverige, det är den lägsta siffran sen 2002. Hur många barn som föds beror dels på antalet kvinnor i barnafödande åldrar, dels på hur fruktsamheten ser ut i olika åldrar. Den summerade fruktsamheten 2025 är den lägsta som någonsin uppmätts i Sverige, men skillnaden jämfört med 2024 är liten. År 2025 var den summerade fruktsamheten 1 423 barn per 1 000 kvinnor. Motsvarande siffra för 2024 var 1 430 barn per 1 000 kvinnor. Utifrån forskning och teorier påverkas det minskade barnafödandet av ekonomiska skäl, krig, kris och oro, ett förändrat föräldraskap och skiftande attityder och värderingar.

I Bergs Kommun föddes 52 barn 2025 och 95 invånare avled vilket ger ett negativt födelsenetto på - 43. Så här ser födda/avlidna/födelsenetto ut under senaste 10 åren för Bergs Kommun:

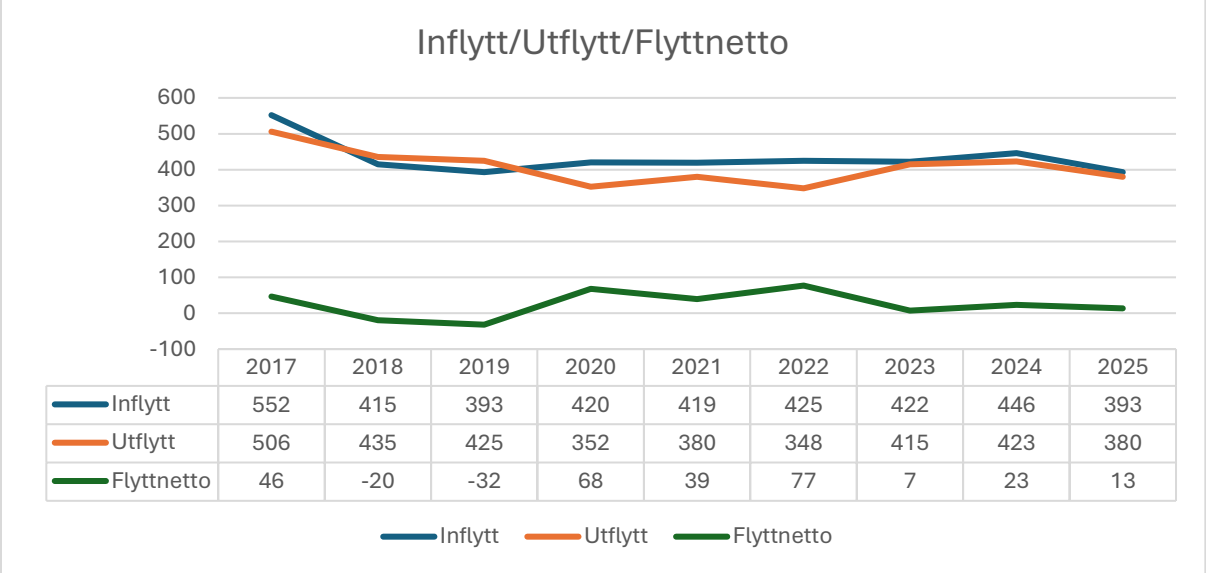

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Födda	75	79	79	86	78	58	59	48	52
Avlidna	106	87	86	97	106	97	102	101	95
Födelsenetto	-31	-8	-7	-11	-28	-39	-43	-53	-43

2025 flyttade 393 personer till Bergs Kommun samtidigt som 380 personer flyttade härifrån. Av de inflyttade kom 172 från övriga länet, 173 från övriga Sverige och 48 från utlandet. Av de som flyttade från Bergs kommun flyttade 191 till övriga länet, 168 till övriga Sverige och 21 till utlandet.

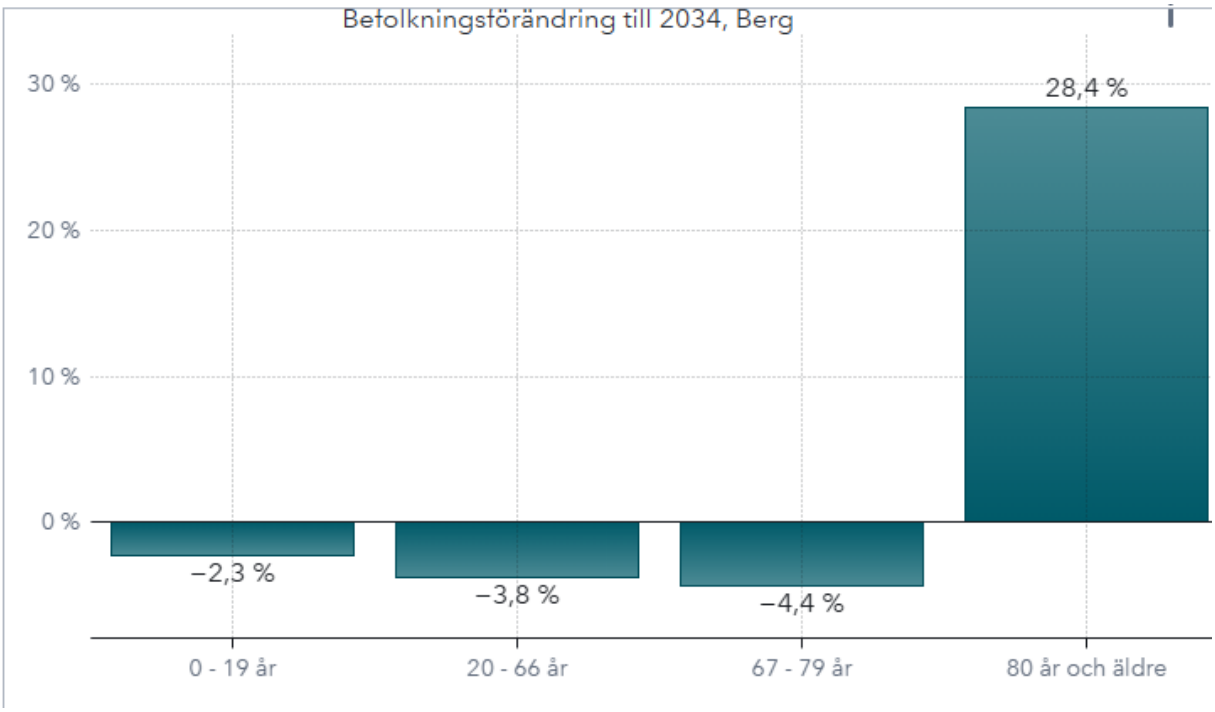
2025 var både inflytt och utflytt lägre än tidigare år. En orsak till det är lågkonjunkturen som gör att människor är mindre benägna att flytta, det är ett mönster som syns i fler kommuner.

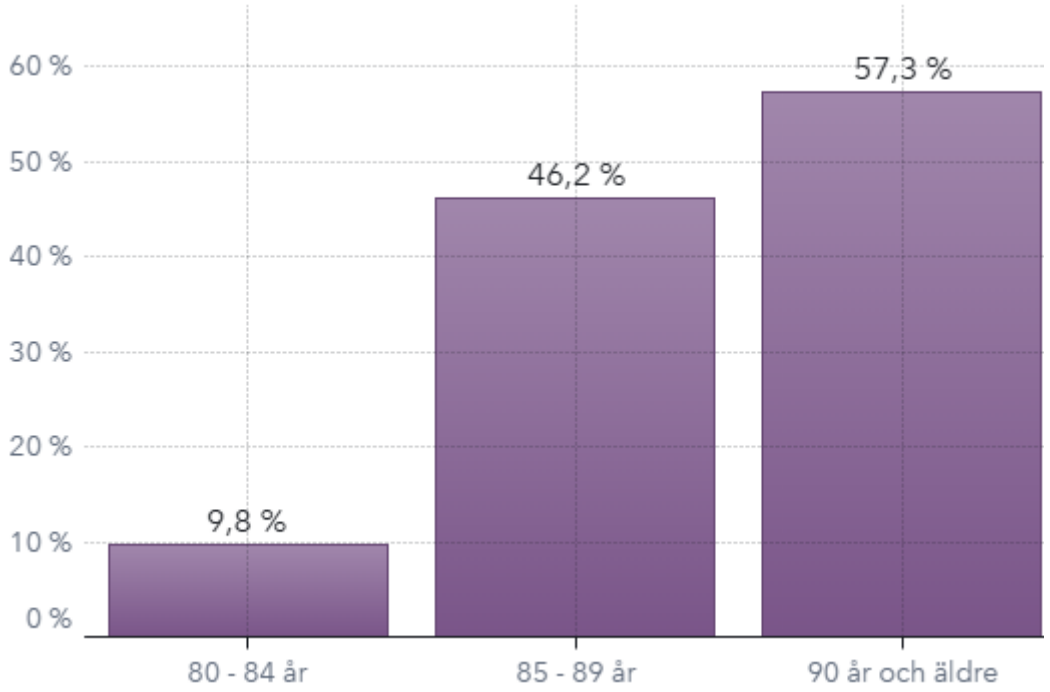
Så här har inflytt/utflytt/flyttnetto sett ut under senaste 10 åren för Bergs Kommun.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Inflytt	552	415	393	420	419	425	422	446	393
Utflytt	506	435	425	352	380	348	415	423	380
Flyttnetto	46	-20	-32	68	39	77	7	23	13

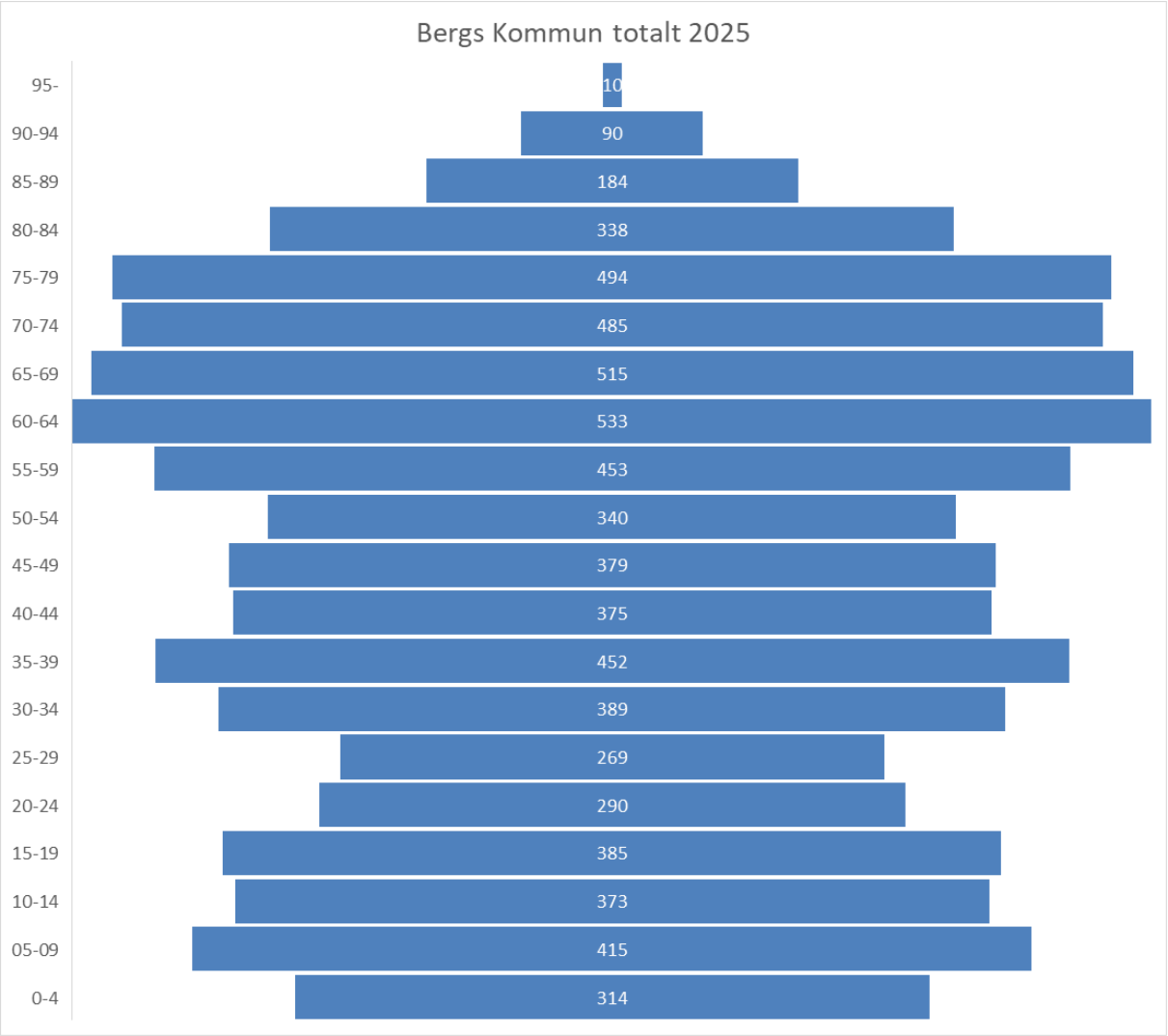
Utifrån befintlig statistik på antalet födda, avlidna, inflyttade och utflyttade görs prognoser av SCB på hur befolkningen förändras framåt. För Berg är framskrivningen en befolkningssiffra på 7 044 till 2034 och 7 048 2030. Följande diagram visar förändringen per åldersgrupp fram till 2034, och det undre diagrammet visar förändringen i åldrarna 80–84, 85-89 och 90+ fram till 2034.

Bergs kommun står inför samma utmaningar som många andra kommuner då sammansättningen av befolkningen förändras. Vi ser en kraftigt ökad befolkning bland de som är 80 år och äldre. En förändrad åldersstruktur medför utmaningar i både omsorgsbehov och kostnadsplanering. Bland de som är 80+ har 34% idag en insats från kommunen via hemtjänst i ordinärt boende eller en plats på särskilt boende. Det motsvarar 212 personer 2025 vilket utifrån ovanstående prognos skulle innebära 272 personer 2034 förutsatt att det är fortsatt 34% inom åldersspannet som har en insats från kommunen. 60 personer ytterligare med behov av insatser inom äldreomsorg gör att det behövs mer resurser både i form av arbetskraft och budgetram. Lägg då till att 2024 var 35% av de anställda inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning 55 år eller äldre, behovet av arbetskraft kommer att öka markant under kommande år.

Bergs Kommuns befolkningsfördelning per åldersgrupp ser ut så här per sista december 2025:

Resultatuppföljning:

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025	Måluppfyllnad 2025
Befolkning 1 november	7 114	7 101	7 090	7 200	98 %
Demografisk försörjningskvot	1,05	1,03	1,03	1,03	100%
Medborgarundersökningen - Kan rekommendera andra att flytta till kommunen, andel (%)	65,6 %	62,6 %	62,0 %	62,6 %	99 %
Medborgarundersökningen - Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	92,9 %	91,7 %	93,6 %	91,7 %	102 %

Befolkningssiffran 1 november var 7 090 vilket är en minskning för tredje året i rad.

Demografisk försörjningskvot är fortsatt 1,03. Prognosen är att andelen i arbetsför ålder kommer att fortsätta minska relativt de som är 0–18 år och 65+. Således kommer försörjningskvoten fortsätta försämras och vara 1,11 år 2035 utifrån SCB:s framskrivning.

”Kan rekommendera andra att flytta till kommunen” Resultatet för 2025 visar att 62 % av invånarna kan rekommendera andra att flytta till kommunen, vilket ligger i nivå med målet (99 % måluppfyllelse) och något över riksgenomsnittet. Utfallet är relativt stabilt över tid,

men lägre än toppnivåerna under 2021–2023, vilket indikerar att kommunens attraktivitet upplevs som god men något försvagad jämfört med tidigare år. Kvinnor uppvisar något högre benägenhet än män att rekommendera kommunen, medan skillnaderna mellan unga tjejer och unga killar är tydliga, där unga tjejer är mer positiva

”Kommunen är en bra plats att leva och bo på” Resultatet för 2025 visar en mycket hög upplevd attraktivitet, där 93,6 % av invånarna uppger kommunen som en bra plats att leva och bo på. Utfallet ligger över både riket (91,7 %) och länet (92,5 %) samt över målnivån (91,7 %), vilket motsvarar 102 % måluppfyllelse. Skillnaderna mellan kvinnor (94 %) och män (93,6 %) är små, vilket indikerar en jämn och stabil upplevelse i befolkningen. Bland unga är utfallet något lägre, särskilt bland unga killar (84,9 %), jämfört med unga tjejer (90,8 %)

Processuppföljning:

Det finns totalt 16 aktiviteter registrerade, och av dem så har 10 genomförts, 3 är pågående, 3 är pausad tills vidare och 1 försenad. En pågående aktivitet kommer från ett politiskt beslut med syfte att öka befolkningen. En insats som gjorts är framtagandet av Bergspasset som är ett digitalt kort fyllt med lokala erbjudanden från företag och organisationer i kommunen och kortet är exklusivt för folkbokförda i kommunen. Kortet är tänkt att gynna våra medborgare samtidigt som det stöttar det lokala näringslivet. Andra insatser som gjorts är arbetet med ambassadörer som ansvarat för Bergsliv i kommunens sociala medier olika veckor, deltagande av kommunanställda i olika mässor och en del rena marknadsföringsinsatser, allt i syfte att locka invånare till Bergs Kommun. Dock finns ingen av dessa aktiviteter dokumenterade i Stratsys och därmed finns det heller ingen utvärdering att läsa om i systemet.

Analys:

Inriktningsmålet bedöms inte vara uppnått. Faktorer som kommunen inte kan påverka, såsom trenden med minskat barnafödande och minskad invandring, gör att befolkningsmålet 7600 år 2030 blir svårt att uppnå trots flera positiva delindikatorer samt planerade och genomförda aktiviteter. Den inflytt som sker är till största del av personer som sedan tidigare bor i övriga länet eller landet, och eftersom de flesta kommuner brottas med befolkningsfrågan är det många som vill ha av denna inflytt. Befolkningsmängden uppgick den 1 november till 7 090 invånare, vilket innebär en minskning jämfört med föregående år och en nivå något under SCB:s prognos. En lägre inflytt än tidigare år tillsammans med lågt födelsetal gör att befolkningssiffran minskar. Orsakerna till minskad inflytt är dels lågkonjunkturen som gör människor mindre flyttbenägna. Det låga barnafödandet tros ha flera bakomliggande orsaker som påverkar vilja att bilda familj såsom ekonomisk osäkerhet, minskad framtidstro och sociala förändringar då fler värdesätter sin egen tid. Den demografiska försörjningskvoten ligger fortsatt på 1,03, men prognoser visar en försämring till 1,11 år 2035 till följd av att andelen i arbetsför ålder minskar relativt barn och äldre. Detta pekar på en långsiktig strukturell utmaning, där befolkningsutvecklingen riskerar att påverka både arbetsmarknad, välfärdens finansiering och möjligheten till demografisk balans.

Medborgarundersökningen visar samtidigt en stark upplevd attraktivitet. Andelen som upplever kommunen som en bra plats att leva och bo på är mycket hög (93,6 %) och över både riket, länet och målnivån. Detta indikerar att kommunen har goda boende- och livsmiljökvaliteter. Samtidigt är andelen som kan rekommendera andra att flytta till kommunen lägre (62 %) och har minskat jämfört med toppnivåerna 2021–2023, även om resultatet ligger i nivå med målet. Skillnader mellan grupper, särskilt mellan unga tjejer och unga killar, tyder på att attraktiviteten inte i samma utsträckning omsätts i faktisk flyttvilja.

De aktiviteter som görs för att öka befolkningen behöver dokumenteras och utvärderas på ett systematiskt sätt för att kunna bedöma vilka aktiviteter som ska satsas vidare på.

Sammantaget visar analyserna att kommunen har en stark grund i livskvalitet och boendeattraktivitet, men att detta ännu inte fullt ut leder till befolkningsökning eller förbättrad

demografisk balans. För att nå målet krävs att det upplevda värdet av att bo i kommunen i högre grad kopplas till faktorer som påverkar faktiska flyttbeslut, såsom arbete, utbildning, bostadsutbud och vardagslogistik. Resultaten pekar därmed på behov av ett långsiktigt och samordnat arbete där attraktivitet, inflyttning och demografisk utveckling tydligare knyts samman.

1.7.1.10 Bergs kommun har ett livskraftigt näringsliv som ger förutsättningar för fler arbetstillfällen och hög sysselsättning

Omvärldsspaning:

Svensk ekonomi befinner sig under 2025 i en utdragen lågkonjunktur med en svagare återhämtning än förväntat. Företagen har under en längre tid haft begränsade förutsättningar, och flera branscher, särskilt byggsektorn och konsumentnära verksamheter, påverkas av låg efterfrågan och tidigare kostnadsökningar. Exportorienterade företag har haft relativt bättre förutsättningar under perioden, bland annat till följd av växelkursutvecklingen. Samtidigt påverkas dessa verksamheter av ökad osäkerhet i omvärlden, inklusive handelspolitiska spänningar och ett fortsatt geopolitiskt instabilt läge. Konjunkturåterhämtningen har under året varit långsam och ojämn, med ett fortsatt begränsat efterfrågeläge i flera delar av ekonomin och en arbetsmarknad som fortfarande präglas av anpassning. BNP-tillväxten under 2025 bedöms bli låg, medan förutsättningarna för en tydligare uppgång i den ekonomiska aktiviteten främst bedöms infalla under 2026. Inflationstrycket har dämpats jämfört med tidigare år, men prisutvecklingen är fortsatt ojämn mellan olika varu- och tjänstegrupper. Sammantaget präglas det nationella läget av en gradvis stabilisering snarare än en tydlig konjunkturvändning.

Arbetsmarknadsstatusen i Bergs kommun visar på en hög sysselsättningsgrad i den arbetsföra befolkningen, som ligger i nivå med länet och tydligt över riksgenomsnittet. Detta indikerar en relativt stark lokal arbetsmarknad och god arbetsmarknadsanknytning bland invånarna i åldern 20–64 år. Samtidigt finns grupper utanför sysselsättning, främst personer som är arbetslösa, sjuka eller i kategorin övriga, vilket fortsatt påverkar försörjningsförutsättningarna och kommunens behov av riktade insatser.

I Bergs kommun finns det 1 106 företag i Bergs Kommun varav 467 aktiebolag och 619 enskilda firmor. 95,2% av alla företag i Bergs kommun är små företag med färre än 5 anställda. 698 personer är företagare i Bergs Kommun vilket är en hög andel jämfört med andra kommuner. Under 2024 startades 48 nya företag, trenden är att antalet har minskat under de senaste 2 åren. Statistiken avser aktiva företag exklusive jordbruk, skogsbruk och offentlig förvaltning.

Resultatuppföljning:

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025		Måluppfyllnad 2025
Företagsklimat - Svenskt Näringslivs undersökning (sammanlagt omdöme)	3,75	3,38	3,64	3,38	●	108 %
Förvärvsarbetande dagbefolkning, antal					–	
Arbetskraftsdeltagande totalt 20-64 år, befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS), andel (%)	88 %	88,4 %			–	

Den första indikatorn *”Företagsklimat”* har ett utfall för 2025 på 3,64 jämfört med målet och

2024 då utfallet var 3,38. Företagen i kommunen lyfter särskilt fram service och bemötande där bland annat tillgänglighet, handläggning, råd och vägledning förbättrats sedan 2024. Bergs kommun är med plats 134 i rankingen bäst i Jämtland.

Förvärvsarbetande dagbefolkning är en indikator som inte mäts längre, senaste utfallet är från 2021.

*Arbetskraftsdeltagand*e 2024 uppgår till 88,4 % (män 88,8 %, kvinnor 87,8 %), vilket innebär full måluppfyllelse samt ett värde över riket, i nivå med länet. Utvecklingen under perioden 2020–2024 är stabil på en hög nivå, med mindre variationer mellan åren. Skillnaden mellan kvinnor och män har minskat över tid men kvarstår i viss utsträckning.

Processuppföljning:

Inriktningsmålet har två aktiviteter kopplade mot sig under 2025, det ena är företagarträffar som genomförs årligen och det andra är en aktivitet att främja sysselsättning för personer som står långt från arbetsmarknaden med syfte att ha färre personer som är beroende av försörjningsstöd. Här utreds något som kallas för Bergsmodellen med en testperiod för en/två personer inom försörjningsstöd med start i mars 2025 för att sedan kunna utvärdera modellen och tillvägagångssättet. Aktiviteten är satt till genomförd i maj 2025 men ingen ytterligare information finns i systemet.

Analys:

Inriktningsmålet bedöms i huvudsak vara uppnått. Företagsklimatet i Bergs kommun visar en positiv utveckling under 2025. I den samlade rankingen placerar sig Bergs kommun på plats 134 och är därmed bäst placerad i Jämtlands län. Sammantaget tyder resultatet på att kommunens arbete med företagsservice ger effekt, samtidigt som det finns fortsatt utrymme för att stärka företagsklimatet ytterligare genom långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete.

Arbetskraftsdeltagande har legat relativt stabilt de senaste åren, både för riket, länet och Bergs Kommun. Statistiken fördelat på män och kvinnor visar att arbetskraftsdeltagande för män har en negativ trend de senaste åren och har fortsatt minskat 2024 medan siffran för kvinnor har ökat. Detta gör att skillnaden mellan män och kvinnor är den lägsta under de 5 åren som vi följt indikatorn. Kommunen totalt har en relativt stark lokal arbetsmarknad samtidigt som det finns grupper utanför sysselsättning, det finns fortsatt behov av förebyggande och stödjande åtgärder för att stärka arbetskraftsdeltagandet ytterligare.

Under året har några aktiviteter genomförts enligt plan, medan vissa har blivit försenade på grund av tekniska frågor och behov av samverkan mellan olika avdelningar och externa aktörer. De insatser som genomförts har lett till bättre dialog med näringslivet och bidragit till att fler personer kommit närmare arbetsmarknaden, vilket visar på positiva resultat på kort sikt. Samtidigt är det för tidigt att se vilka långsiktiga effekter som kommer av de aktiviteter som fortfarande är under utredning eller test. Erfarenheterna visar att tydligare ansvar, bättre samordning och regelbunden uppföljning är viktigt för att arbetet ska fungera väl och utvecklas vidare.

1.7.1.11 Bergs kommun har attraktiva boendemiljöer och god infrastruktur

Omvärldsspaning:

Attraktiva boendemiljöer är platser som människor väljer att bo kvar på eller flytta till. Det finns ett antal faktorer som bidrar till att en boendemiljö är attraktiv:

- den fysiska miljön med bla bostadens skick samt tillgång till grönområden och natur
- social gemenskap och trygghet, till exempel tillgång till mötesplatser och avskildhet
- Infrastruktur och tillgänglighet, exempelvis arbetsmöjligheter, kollektivtrafik, cykelväg, utbud av service

Enligt ”Bostadsmarknadsanalys 2025, en lägesbild över bostadsförsörjning i Jämtlands län” från Länsstyrelsen Jämtlands län bedömer Bergs kommuns sig ha ett underskott på bostäder både i centralort samt i kommunens övriga delar, det är femte året i rad som man gör den bedömningen.

Antalet hushåll är relativt stabilt, 2024 fanns det 3 455 hushåll i kommunen. Av dem är 51,3% (1 772) ensamhushåll, det är en siffra som ökat årligen. Motsvarande siffra i riket är 48,9% och i Jämtland 51,0%.

Resultatuppföljning

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025		Måluppfyllnad 2025
Hur nöjd är du med ditt nuvarande boende?	94,1 %	96,6 %	94,8 %	96,6 %	◆	98 %
Medborgarundersökningen - Möjligheterna att enkelt använda kollektivtrafik för vardagliga resor är bra, andel (%)	22,8 %	26,9 %	29,5 %	26,9 %	●	110 %
Medborgarundersökningen - Skötsel av allmänna platser fungerar bra i kommunen, andel (%)	64,8 %	55,6 %	59,3 %	55,6 %	●	107 %

Hur nöjd är du med ditt nuvarande boende? Utfallet för 2025 visar en fortsatt mycket hög nöjdhet med det nuvarande boendet. Utfallet ligger något under 2024 års nivå men indikerar sammantaget att boendemiljöerna upplevs som attraktiva och fungerande. Skillnaderna mellan kvinnor och män är små, vilket tyder på en relativt jämn upplevelse mellan grupperna.

Möjligheterna att enkelt använda kollektivtrafik för vardagliga resor är bra Utfallet för 2025 ligger över målnivån men på en låg absolut nivå jämfört med riket och länet. Resultatet visar att möjligheten att använda kollektivtrafik fortsatt är begränsad för många invånare, vilket speglar kommunens geografiska förutsättningar. Samtidigt finns tydliga skillnader mellan kvinnor och män samt mellan unga tjejer och killar.

Skötsel av allmänna platser i kommunen fungerar bra Utfallet för 2025 visar en tydlig förbättring jämfört med 2024 och överträffar målnivån. Detta indikerar att insatser inom drift och underhåll haft positiv effekt på invånarnas upplevelse av offentliga miljöer. Skillnader mellan kvinnor och män kvarstår dock, vilket pekar på behov av fortsatt fokus på kvalitet, trygghet och tillgänglighet.

Processuppföljning

Det finns 8 aktiviteter registrerade varav två är genomförda. Det är socialtjänsten som deltagit i arbetet med översiktsplanen för att bidra med förutsättningarna utifrån ett socialt perspektiv i den presentation som gjorts till politiken samt Miljö- och bygg som har kompletterat de

befintliga riktlinjerna för god bebyggd miljö. Övriga aktiviteter är fortsatt pågående och ingen uppföljning finns att ta del av.

Analys

Inriktningsmålet bedöms i huvudsak vara uppnått. Nöjdheten med det nuvarande boendet ligger fortsatt på en mycket hög nivå, men något under målnivån som motsvarar utfallet 2024, vilket indikerar behov av fortsatt fokus på boendekvalitet. Skötseln av allmänna platser har förbättrats jämfört med föregående år och överträffar målnivån, vilket bidrar positivt till upplevelsen av kommunen som en trivsam och attraktiv plats. Möjligheterna att använda kollektivtrafik för vardagliga resor uppnår målet men ligger på en låg nivå i jämförelse med riket och länet, vilket utgör den största utmaningen inom målet om god infrastruktur. Skillnaderna mellan kvinnor och män är tydliga, där kvinnor upplever sämre möjligheter än män. Bland unga är variationen stor, vilket pekar på ojämlika förutsättningar beroende på kön och livssituation. Resultaten speglar kommunens geografiska förutsättningar, men indikerar samtidigt behov av att fortsätta utveckla möjligheterna till kollektivtrafik och vardagsresande.

Få genomförda aktiviteter försvårar bedömningen av sambandet mellan genomförda insatser och utvecklingen i resultaten. För att säkerställa långsiktig måluppfyllelse krävs ett mer strukturerat arbetssätt där aktiviteter tydligt kopplas till mål, genomförande dokumenteras och uppföljning sker regelbundet. Ett sådant arbetssätt skapar bättre förutsättningar för lärande, prioritering av rätt åtgärder och en tydligare styrning mot målet om attraktiva boendemiljöer och god infrastruktur.

1.7.1.12 Bergs kommun bevarar biologisk mångfald och värnar robusta ekosystem

Omvärldsanalys
Under 2025 har frågorna om biologisk mångfald och ekosystemtjänster fått ökad tyngd både internationellt och nationellt. EU:s naturrestaureringsförordning (*Nature Restoration Law*), som trädde i kraft 2024, anger bindande mål för restaurering av skadade ekosystem och påverkar nu kommunernas arbete med mark- och vattenanvändning (EU-kommissionen, 2024; Naturvårdsverket, 2024).

På nationell nivå har regeringen under året skickat ut *SOU 2025:21 – Biologisk mångfald och klimatnytta* på remiss, där bland annat kommunernas roll i fysisk planering, tillsyn och uppföljning lyfts fram (Regeringen, 2025a; Regeringen, 2025b). Parallellt pågår arbetet med en nationell restaureringsplan för att uppfylla EU-förordningen (Skogsstyrelsen, 2025).

För kommunerna innebär utvecklingen ökade krav på att integrera biologisk mångfald i planering, markanvändning och klimatanpassning, samtidigt som nya ekonomiska styrmedel och stöd för naturbaserade lösningar utvecklas (Naturvårdsverket, 2017). Lokalt märks också en ökad medvetenhet och efterfrågan från invånare och föreningsliv på åtgärder som stärker natur- och rekreationsvärden. Samtidigt innebär förändrade klimatförhållanden, såsom varmare och torrare somrar, ökade risker för förlust av arter och livsmiljöer (Naturvårdsverket, 2024).

Sammantaget innebär utvecklingen både utmaningar och möjligheter för Bergs kommun. En tydligare nationell styrning och nya regelverk kan innebära ökade resurskrav, men ger också bättre förutsättningar för långsiktigt hållbar mark- och vattenanvändning

Resultatuppföljning

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025	Måluppfyllnad 2025
Egna åtgärder för biologisk mångfald					–
Skyddad natur totalt, andel (%)	4,82 %	4,82 %		4,82 %	–
Hållbart skogsbruk, andel av eget innehav					–

Egna åtgärder för biologisk mångfald För denna indikator finns i nuläget inga tillgängliga data. Det kan dock nämnas att kommunen utför kalkning vilket bland annat ökar den biologiska mångfalden.

Skyddad natur totalt (andel) Mellan den 31 december 2022 och den 31 december 2024 har ingen förändring skett i arealen skyddad natur inom kommunen. Den totala arealen skyddad natur uppgår till 29 598 hektar, vilket motsvarar 4,8 % av kommunens yta. Detta kan jämföras med länets genomsnitt på 9,55 %. Av de 72 skyddade områdena i kommunen är Vålådalens naturreservat det största, och även landets femte största naturreservat, med en total yta på 121 100 hektar. Som jämförelse kan nämnas att Salems kommun i Stockholms län har 59 procent av sin yta skyddad, Sorsele i Västerbotten 56 procent, Jokkmokk i Norrbotten 51 procent och Älvdalens kommun i Dalarna 29 procent. Denna indikator är mer meningsfull i resultatuppföljningen om kommunen själv har aktiviteter eller mål som syftar till att öka andelen skyddad natur. I dagsläget finns inga kommunala naturreservat; allt arbete med skyddad natur i kommunen bedrivs av Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen.
Hållbart skogsbruk (andel av eget innehav) Inga data finns tillgängliga, här saknas en tydlig definition av vad vi menar med ”hållbart skogsbruk”.

Processuppföljning

Det finns 6 aktiviteter registrerade, det är Miljö- och byggavdelningen som genomfört dessa aktiviteter. Efter uppföljningen visar det sig att vissa aktiviteter lämpar sig bättre som löpande verksamhetsuppgifter än som strategiska mått i uppföljningen. Exempelvis bör kalkningsåtgärder som enbart handlar om att uppdatera rutiner eller fylla på doserare redovisas i verksamhetsplaneringen snarare än här. Däremot är det motiverat att behålla en aktivitet som avser själva genomförandet av kalkning, då detta har direkt påverkan på biologisk mångfald.Vidare kan aktiviteten ESTER (verktyg för kartläggning av ekosystemtjänster) tas bort. Arbetet med ekosystemtjänster inom samhällsplanering är redan reglerat i lag, och för att gå utöver lagkraven krävs ett tydligt politiskt beslut. En aktivitet som bör finnas kvar är kommunens medverkan i omprövningen av vattendomar. Detta är av central betydelse för att kommunen ska kunna framföra sina synpunkter. Ett konkret exempel är omprövningen av Ljungan där kommunen bör vara aktiv.

Analys

Inriktningsmålet bedöms inte vara uppnått. Generellt har begränsade insatser genomförts för att nå målet om att bevara biologisk mångfald och värna robusta ekosystem. För att skapa en tydligare styrning behöver framtida aktiviteter beskriva vilka effekter de förväntas ge på kort respektive lång sikt, samt om dessa är direkta effekter eller mer stödjande insatser som skapar förutsättningar för framtida resultat.

När det gäller indikatorer framstår ”skyddad natur” som mindre relevant om det inte finns en kommunal ambition att påverka andelen skyddad natur. Indikator 1 och 3 bör däremot behållas, och ytterligare kommunala åtgärder bör identifieras för att förbättra resultaten.

Det pågår också ett omfattande arbete inom miljötillsynen som i nuläget inte synliggörs som aktiviteter men som tydligt bidrar till måluppfyllelsen. Prövning och tillsyn av små avlopp förbättrar den biologiska mångfalden genom att minska övergödning och utsläpp av föroreningar. På samma sätt bidrar tillsyn av avloppsreningsverk och andra miljöfarliga verksamheter med utsläpp till vatten till att stärka förutsättningarna för livskraftiga ekosystem. Även arbetet med strandskydd är en viktig del där miljö- och byggavdelningen bidrar till måluppfyllelse. Liknande aktiviteter eller åtgärder behöver dokumenteras och följas upp för att kunna användas i kommande analyser.

1.7.1.13 Bergs kommun värnar hälsosam livsmiljö med ren luft, mark och vatten

Omvärldsanalys

Nationellt bedöms fortfarande många sjöar och vattendrag ha otillräcklig ekologisk status på grund av övergödning, miljögifter och fysisk påverkan (Havs- och vattenmyndigheten, 2025; Sveriges miljömål, 2025). I Bergs kommun visar dock grundvatten fortsatt ha god kemisk status, vilket är en styrka att värna långsiktigt.

Luftföroreningar är fortsatt en utmaning globalt och nationellt, särskilt från trafik, småskalig vedeldning och industriella processer, vilket påverkar både hälsa och miljö (Naturvårdsverket, 2025; Länsstyrelsen Jämtlands län, 2024). I Bergs kommun står småskalig förbränning och vägtransporter för den största delen av utsläppen till luft, vilket gör det viktigt att arbeta vidare med energieffektivisering, hållbara transporter och information till hushåll.

Resultatuppföljning

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025	Måluppfyllnad 2025
Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel (%)					–
Vattendrag med god ekologisk status, andel (%)					–
Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom). kg/inv	4,78 %				–

Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status har Bergs kommun 100 % där motsvarande siffra för riket är 93,84 % och länet har 97,81 %. Den senaste mätningen är från 2022. Det hade varit värdefullt att även inkludera ytvattenförekomster i bedömningen av god kemisk status. För Bergs kommun uppgår andelen ytvattenförekomster med god kemisk status till 0 %.
Vattendrag med god ekologisk status har Bergs kommun 28,01 % medan länet har 24,52 % och riket 15,13 %. Utfallet är det senaste från Kolada där klassning görs successivt under en flerårscykel.
Utsläpp till luft av PM2.5 har ett utfall på 4,78 % [MO1] medan länet har 4,14 % och riket 2,58 %.

Processuppföljning

Av 3 registrerade aktiviteter är samtliga pågående. Den ena aktiviteten handlar om att utveckla och kommunicera kunskapsunderlag mot gruvetableringar genom att skapa ett partnerskap med Åre och Östersund. Där är en extern konsult är upphandlad för att jobba med kommunikation och kunskapsunderlag. Ingen uppföljning finns dokumenterad. Den andra aktiviteten handlar om dricksvatten och att faroanalyser ska fastställas av miljö- och byggavdelningen. Den tredje aktiviteten som görs och som är lättare att utvärdera är en informationsinsats kring småskalig vedeldning. Syftet är att minska utsläpp från hushåll, särskilt fritidshus där vedeldning sker mer sporadiskt. Åtgärden är dessutom ett uppdrag som åligger kommunen enligt Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för vattenförvaltningen.

Analys

Inriktningsmålet bedöms delvis vara uppnått. Två av tre indikatorer är uppnådda. De aktiviteter som hittills genomförts är svåra att utvärdera i termer av faktisk måluppfyllelse, eftersom indikatorerna i många fall är komplexa och påverkas först på längre sikt.

Utöver de dokumenterade aktiviteterna pågår även ett omfattande arbete inom miljötillsyn, vilket i dagsläget inte redovisas i Stratsys men som framgent bör inkluderas eftersom det bidrar till måluppfyllelsen. Exempelvis leder prövning och tillsyn av små avlopp till förbättrad vattenkvalitet genom att utsläppen av orenat avloppsvatten till vattendragen minskar. På motsvarande sätt bidrar tillsynen av avloppsreningsverk och andra miljöfarliga verksamheter med utsläpp till vatten och luft till att minska den samlade miljöbelastningen.

När det gäller tillsyn av små avlopp sker arbetet i en långsammare takt än vad som vore önskvärt då resurserna är begränsade. Inom kommunen finns tusentals små avlopp som ännu inte har fått tillsyn, där äldre teknik fortfarande används och därmed medför bristfällig rening. Detta innebär en risk för både miljö och människors hälsa.

Därutöver bidrar arbetet med luftkvalitetsrapporter, som utförs av miljö- och byggavdelningen, till att övervaka luftens kvalitet och föreslå relevanta åtgärder. Även arbetet med förorenad mark är betydelsefullt, då det kan leda till att förorenade områden identifieras och saneras. På grund av brist på resurser utförs väldigt lite arbete när det gäller förorenad mark trots att det finns många förorenade platser inom kommunen.

1.7.1.14 Bergs kommun är resurseffektiv och uppmuntrar till hållbara beteenden

Omvärldsanalys

För att nå de nationella miljömålen krävs en omställning mot en mer resurseffektiv och cirkulär ekonomi. EU:s nya ekodesignkrav och kommande regelverk för reparation och återanvändning ställer högre krav på produkter med lång livslängd, möjlighet till reparation och återvinning av material (Regeringen 2025). Särskilt bygg- och rivningssektorn berörs, där minst 70 % av avfallet ska återvinnas eller återanvändas senast 2025 (Boverket 2025).

Utvecklingen innebär både möjligheter och utmaningar för kommuner. Offentlig upphandling och lokala initiativ kan bli viktiga verktyg för att främja hållbara beteenden och stärka återbruk, reparationer och delningstjänster. Samtidigt kräver ökade lagkrav och förändrade konsumtionsmönster att kommunens verksamheter anpassas och det behövs en tydlig styrning mot resurseffektivitet.

Resultatuppföljning

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025	Måluppfyllnad 2025
Energiförbrukning i kommunförvaltningen					–
Återbruk, andel inom kommunal verksamhet					–
Kommunens egen kravställan på hållbarhet vid upphandlingar, andel					–

Ingen av de framtagna indikatorerna för detta inriktningsmål har konkretiserats eller mätts under 2025 så det går inte att se några resultat eller förändringar under året.

Processuppföljning-

14 aktiviteter har registrerats varav 9 är pågående, 1 genomförd och 4 ej påbörjade.

Arbetet med att utveckla en mer resurseffektiv verksamhet pågår inom flera områden i kommunen. Inom skolan har aktiviteter som rör återbruk, minskat matsvinn och pedagogiska samtal om hållbara val planerats och påbörjats. Inom vård och omsorg pågår arbetet med att strukturera upp förråd och centralisera inköp av förbrukningsmaterial för att minska svinn och effektivisera resurshanteringen. På samhällsbyggnadsavdelningen har Energimodulen för fastigheter implementerats och används som ett verktyg för att analysera energianvändning och prioritera insatser, vilket ger ett konkret underlag för effektivisering. Även digitalisering bidrar till hållbar resursanvändning. Miljö- och byggavdelningen använder digitala möten där det är möjligt, och kundservice utvecklar rutiner och svarsmallar i Artvise för att öka tillgängligheten och effektiviteten i sin service. Socialtjänsten arbetar vidare med återbruk av möbler och undersöker möjligheten att samordna med andra avdelningar. Parallellt pågår ett närmare samarbete mellan arbetsmarknadsenheten, servicegruppen och återvinningscentralerna för att öka tillgängligheten till återbruk. I den dagliga verksamheten har rotationssystem införts för att förbättra arbetsmiljön och skapa en mer hållbar fördelning av arbetsbelastningen.

Analys

Inriktningsmålet bedöms inte vara uppnått. Det är svårt att göra en bedömning eftersom inga indikatorer finns att mäta och de aktiviteter som görs är ännu inte genomförda och utvärderade. Det är sannolikt att fler aktiviteter genomförs i verksamheterna än de som idag är registrerade i systemet. Detta innebär att det samlade arbetet inte blir helt synligt i uppföljningen, vilket gör det svårt att få en rättvis bild av kommunens utveckling.

Sammanfattningsvis finns ett brett engagemang i verksamheterna för att utveckla resurseffektiva arbetssätt och flera aktiviteter pågår, men arbetet behöver synliggöras bättre, struktureras

mer konsekvent och följas upp mer systematiskt både i processer och med relevanta indikatorer. På så sätt kan aktiviteterna leda till tydligare resultat för både miljö, ekonomi och verksamhetskvalitet.

1.7.1.15 Bergs kommun arbetar med minimal negativ klimatpåverkan

Omvärldsanalys

Klimatförändringarna är fortsatt en av de största globala utmaningarna. Sveriges utsläpp ligger idag på omkring 7–8 ton koldioxidekvivalenter per person och år, vilket är långt över den långsiktiga målsättningen om högst ett ton till 2050 (Naturvårdsverket, 2025a). För att nå Parisavtalets 1,5-gradersmål behöver omställningen accelerera inom transport, energi, byggande och konsumtion. Sveriges miljömål *Begränsad klimatpåverkan* anger att halten växthusgaser i atmosfären ska stabiliseras på en nivå som förhindrar farlig påverkan på klimatsystemet (Sveriges miljömål, 2025). Detta mål är direkt avgörande för att nå även andra miljömål, såsom *Frisk luft* och *God bebyggd miljö* (Naturvårdsverket, 2025b). Kommuner har en central roll i detta arbete genom att minska lokala utsläpp, främja resurseffektivitet och skapa förutsättningar för förnybar energi och klimatanpassning (SKR, 2025). För Bergs kommun innebär utvecklingen både möjligheter och utmaningar. Vi behöver fortsätta arbeta systematiskt för att bidra till att de nationella miljömålen nås, samtidigt som vi stärker lokalsamhällets robusthet inför ökade klimatrelaterade risker som extremväder och förändrade snö- och nederbördsmönster (SMHI, 2025).

Resultatuppföljning

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025	Måluppfyllnad 2025
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv/inv.	6,07				–
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	21 %	22 %		22 %	–
Installation av solceller på kommunala byggnader, andel					–

Utsläpp till luft av växthusgaser (ton CO_2-ekv/inv.) Utfallet för 2022 är 6,07, vilket är högre än både riket (5,83) och länet (4,35). Samtidigt har kommunens utsläpp minskat kontinuerligt över tid, med den största minskningen mellan 2015 och 2018 då nivån sjönk från 10,07 till 7,03.
Andel fossiloberoende fordon i kommunorganisationen. År 2024 uppgick andelen till 22 %, vilket är lägre än både riket (58,43 %) och länet (36,1 %).
Installation av solceller på kommunala byggnader. Här saknas fortfarande data, och en tydlig definition av indikatorn behöver tas fram för att kunna planera och följa upp insatser framåt.

Processuppföljning

3 aktiviteter har registrerats. En aktivitet är införandet av Mina meddelanden, det har genomförts och bidrar till minskad pappersanvändning. Aktiviteten Deltagande i projekt Tråd, som syftar till ökad kunskap om textilåtervinning, är ännu inte påbörjad och på Dalsätra har arbetsgruppen enats om att få till en välfungerande sopsortering. Ingen av de tre aktiviteterna är utvärderade i systemet.

Analys

Inriktningsmålet bedöms inte vara uppnått. Kommunen ligger fortfarande över riket i utsläpp per invånare, även om utvecklingen går i rätt riktning. Omställningen till fossiloberoende fordon sker långsammare än både riket och länet, och indikatorn för solceller behöver förtydligas för att möjliggöra systematisk uppföljning. Det är troligt att fler insatser och aktiviteter pågår i verksamheterna men inte har dokumenterats, vilket gör att uppföljningen inte ger en fullständig bild av arbetet. Detta påverkar både transparens och möjligheten att bedöma hur väl kommunen rör sig mot målet om minimal negativ klimatpåverkan.

1.7.2 Ekonomisk resultatuppföljning

Bergs kommuns resultat för år 2025 uppgår till 0,2 mkr jämfört med fjolåret (-24,2 mkr). Den största anledningen till det förbättrade resultatet är att kostnaderna som tidigare har varit orsakade av den höga inflationen har varit på en mera normal nivå under 2025.

Resultatet för **Vård och socialnämnden** visar ett överskott jämfört med budget på +1,1 mkr. Även om den Vård-och socialnämnden redovisar totalt sett ett överskott, så varierar resultaten för verksamheterna inom nämnden, där det största underskottet går till stor del att härleda till Socialtjänsten som uppvisar ett underskott på ca –4,6 mkr, där placeringskostnader är fortsatt den delen som bidrar till ett stort underskott inom socialtjänsten, och som härrörs främst till en hög del placeringskostnader för familjehemsvård, skyddade boenden och missbruksvård. För 2025 har antalet individer inom missbruksvården ökat. Under året har antalet placerade vuxna ökat med det dubbla jämfört med föregående år

Funktionsstöd redovisar ett överskott för året med ca 5,2 mkr. Detta beror främst på att Daglig verksamhet inte har nyttjat tjänster som funnits i budget fullt ut.

Delram Äldreomsorg H&S resultat för 2025 uppgår till ett mindre underskott på 0,4 mkr.

Under 2025 har den största ekonomiska utmaningen legat hos hemtjänsten som redovisar en negativ avvikelse i förhållande till budget. Avvikelsen förklaras av outnyttjad tid som till viss del är ett resultat av rätten till heltid, samt att scheman och bemanning inte uppnår den resurseffektivitet som krävts.

Hemtjänstens budgetavvikelser har kunnat dämpats av andra verksamheters överskott inom delramen, däribland; verksamhetsledningen samt SÄBO. Delramen har även erhållit medel ur Glesbygdsprojektet som inte var budgeterade för.

Utbildningsnämnden redovisar ett överskott på ca +1,4 mkr för året.

Förskolans resultat redovisar ett överskott på ca 0,6 mkr främst beroende av att fastighetskostnaderna, samt kostnaderna för Barn i Behov Av Särskilt Stöd (BIBASS) blev lägre än budgeterat. Däremot var personkostnadsökningen högre än budget för 2025.

Grundskolan, VUX och Gymnasiets kostnader är alla nära ett nollresultat. Grundskoleverksamheten redovisar, i likhet med förskolan, högre personalkostnader än budgeterat vid flertalet enheter. Avvikelsen beror främst på ett ökat behov av särskilt stöd. Kostnaderna för skolskjutsar samt köp av utbildningsplatser från andra huvudmän är lägre än budgeterat och ger sammantaget ett överskott som balanserar tidigare nämnda kostnadsökningar.

I budgeten för Utbildning finns även ett överskott för Gemensamma kostnader för nämnden på ca 0,7 mkr kr härrör sig framförallt till vakanta tjänster under året.

Kommunstyrelsen redovisar ett plusresultat i förhållande till budget för 2025 motsvarande -2,2 mkr. Den främsta anledningen är outnyttjade medel som budgeterats inom delramen KS gemensamt. Avvikelsen förklaras huvudsakligen av lägre kostnader än budgeterat inom pilotprojektet för att stärka medarbetare inom välfärdsyrken ”4 days week”. VA/Avfall redovisar även ett överskott, främst hänförligt till högre intäkter än budgeterat inom VA-verksamheten och avfallshanteringen. Slamhanteringen har haft högre kostnader än budget, men verksamhetsområdet som helhet uppvisar ändå ett överskott om 3 859 tkr.

Stabsavdelningen redovisar ett underskott för året. Den huvudsakliga orsaken är återbetalning samt uteblivna budgeterade statsbidrag inom Säkerhetsenheten. Därtill har personalkostnaderna ökat till följd av att tjänsterna som ekonomichef och kommundirektör numera är separata befattningar, jämfört med tidigare då uppdraget var en delad tjänst.

HR-avdelningen har haft högre systemkostnader än budgeterat. Avvikelsen uppgår till cirka 0,4 mkr för året. Detta har beaktats i budgetarbetet och budgeten har förstärkts inför 2026.

De ökade systemkostnaderna motverkats under året av vakanser samt lägre kostnader än budgeterat för medarbetardagar och företagshälsovård, vilket gör att avdelningen ger ett överskott på totalt ca. 0,5 mkr.

Inom Samhällsbyggnadsavdelningen så redovisar teknik- och näringslivsenheten ett underskott till följd av höga kostnader för bostadsanpassningsbidrag samt ökade personalkostnader. De ökade personalkostnaderna beror på en felaktighet i personalbudgeteringen för 2025. Den negativa effekten har delvis dämpats av vakanta tjänster som inte tillsatts under året.

Köksenheten redovisar ökade kostnader för livsmedelsinköp samt högre personalkostnader än budgeterat. Avvikelsen förklaras främst av ökade livsmedelspriser samt tillfälligt förhöjda personalkostnader, bland annat kopplat till personalförändringar och höga vikariekostnader i samband med sjukfrånvaro och semester. Under hösten har ett nytt kostdatasystem implementerats, vilket förväntas bidra till minskade livsmedelskostnader på sikt.

Lokalvården redovisar ett mindre underskott till följd av högre personalkostnader än budgeterat.

Den tillsammans med Härjedalen kommungemensamma **Miljö-och byggnämndens** resultat för 2025 (Berg + Härjedalen) uppgår till en avvikelse mot budget på -6,6 mkr. Bergs andel av underskottet uppgår till -2,7 mkr och Härjedalens andel uppgår till -3,9 mkr.

Avdelningen når inte upp till 2025 års budgeterade intäktsnivå. En del av intäktsavvikelserna kan förklaras av minskat antal handläggare på planenheten samt omorganiseringar kopplat till flytten av planenheten. Intäktsbortfallet på bygg och geodata kan även förklaras av att verksamheternas intäkter budgeterades högre än förväntat utfall, med utgångspunkt i att fortsatt kunna bedriva verksamhet. För budget 2026 har politiken tillskjutit prioriterade medel till avdelningens skatteram (vilket görs av respektive samverkanskommun), som därmed möjliggör att intäktsnivåerna i budget 2026 har kunnat budgeterats på en nivå som följer det faktiska utfallet för 2025.

Under året har en neddragning med 4 tjänster på byggenheten genomförts under vår och sommar. Full effekt av neddragningarna på kostnadssidan förväntas uppnås under verksamhetsåret 2026.
Avslut anställning av långtidstjänstledig miljöinspektör genomförd. Inga vikarier för föräldraledig, sjukskriven och tjänstlediga inspektörer. Detta har medfört en kostnadsminskning.

Totalt ligger mycket av den kostnadsbesparing som genomförts under året i personalminskningar.

1.7.3 Driftsutfall i förhållande till budget 2025

nettokostnad mkr inkl interna poster	Bokslut 2025	Budget 2025	Avvikelse	Bokslut 2024
Kommunstyrelse	120,6	122,7	+ 2,1	96,6
Utbildningsnämnd	231,2	232,6	+ 1,4	261,6
Vård- och socialnämnd	261,3	262,4	+ 1,1	263,7
Miljö- och byggnämnd	6,6	3,9	-2,7	6,9
Fastighetsnämnd	-	-		-2,1
Summa	**619,7**	**621,6**	**+1,9**	**626,7**

1.7.4 Känslighetsanalys

Vad innebär ...	
- 1 kr i förändring på kommunalskatten	+-17,2 Mkr
- 1 % löneförändring	+-5,2 Mkr
- 1% hyresförändring	+-0,6 Mkr
- 1 % förändring övriga kostnader	+-3,4 Mkr
- 1 % ränteförändring (koncern)	+-7,0 Mkr

1.7.5 Investeringar

Årets nettoinvesteringar uppgår till 21,9 mkr jämfört med budgeterade 49,7 mkr. Årets investeringsnivå är lägre än de senaste årens investeringsnivå, där knappt 50% av budgeten förbrukats under året och som till stor del beror på förseningar av VA-investeringar samt oanvända investeringsmedel för mark, väg och planer.

Bland de enskilt största investeringarna för året är investeringar inom VA-/Avfalls-verksamheten, IT-investeringar samt inom mark och väg. Det finns ett stort framtida behov av återinvesteringar inom Vatten och Avlopp. Kommunens driftsbolag har tidigare beräknat att återinvesteringstakten beträffande VA-nätet länge har legat på 1 000 år vilket är ca dubbelt så lång återinvesteringstakt jämfört med snittet för landet. Efter en medveten rejäl ambitionsökning från kommunens sida så har nu återinvesteringstakten mer än halverats. Totalt investerades ca 3,3 mkr i VA-/Avfallsverksamheten under 2025. Det enskilt största investeringsområdet under 2025 är dock inom IT-området där totalt ca 4,6 mkr investerades under året.

Fortsatta investeringar kring kommunens satsningar kring olika exploateringsområden i syfte till att skapa attraktiva bostadsområden har fortsatt under året, och totalt sett så investerades ca 3,3 mkr inom framför allt mark och vägar.

Investeringar av möbler inom både skola och äldreomsorg är även bland de enskilt större investeringarna under året. Fortsatta IT-investeringar inom skola/barnomsorg har genomförts även under 2025 och planeras att fortsätta även det kommande året.

Fortsatta investeringar för att utveckla nya bostadsområden i syfte för att möta efterfrågan för inflyttning, fortsätter även under kommande år.

1.7.6 Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

Koncernens resultat har under sedan lång tid varit mycket god trots det ekonomiska resultatet för 2025 där engångskostnader i form av nedskrivningar av fastighetsvärden i Bergs hyreshus belastar koncernens resultat med totalt 40 mkr. Fortsatt starka resultat uppnås för kommunens elnätsdotterbolag BTEA vilket bedöms kunna fortgå samt växa ytterligare fortsatt i framtiden.

Kommunens betalningsförmåga på kort sikt är god, och soliditeten är fortsatt stabil.

Kommunkoncernen visar på en hög skuldsättning med merparten av lånen placerade i kommunens fastighetsbolag Bergs hyreshus. Koncernen står inför stora investeringar också kommande flerårsperiod, framför allt inom BTEA AB men det finns även mycket stora investeringsbehov avseende VA och Avfall. Finansieringen kommer inte att kunna ske i form av egna medel för koncernen i samma utsträckning som under de senaste åren. En kontinuerlig dialog förs mellan koncernen och Kommuninvest för att anpassa och för att möta förändringar i upplåningsbehovet kring finansieringen av koncernens investeringbehov de kommande åren.

Kommunen har relativt goda förutsättningar för fortsatta år med god ekonomi förutsatt att kostnadsutvecklingen inte drivs på onormalt mycket på nytt genom en stigande inflationen och stigande räntor, samt att de senaste två årens negativa befolkningsutveckling kan brytas.

Med anledning av osäkerheten i omvärlden kring det geopolitiska läget på flera håll i världen och i vilken utsträckning det kommer att påverka världsekonomin, så innebär det att den bedömningen av den fortsatta ekonomiska utvecklingen för närvarande är svårare att göra än normalt.

1.8 Balanskravsresultat

Balanskravsutredning

Belopp i tkr	2025-12-31
Årets resultat	**201**
Avgår samtliga realisationsvinster	
Vissa realisationsvinster enligt undantagsmöjligheter	
Vissa realisationsförluster enligt undantagsmöjligheter	
Orealiserade förluster i värdepapper	
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	
Årets resultat efter balanskravsutredning före avsättning till RUR	**201**
Medel till resultatutjämningsreserv (RUR)	
Medel från resultatutjämningsreserv (RUR)	
Årets balanskravsresultat efter avsättning/användande till/från RUR	**201**

För 2025 redovisar kommunen ett positivt balanskravsresultat efter balanskravsjusteringar på 201 tkr. Årets balanskravsresultat tillsammans med fjolårets resultat är totalt -4 776 tkr. Det negativa balanskravsresultatet planeras att återställas inom 2 år. Någon specifik åtgärdsplan för det bedöms inte behövas med anledning av det relativt låga beloppet i förhållande till kommunens totala budgetomslutning över en treårsperiod, samt att kommunen budgeterar ett positivt resultat redan 2026 på + 11,3 mkr

1.9 Väsentliga personalförhållanden

Personalekonomisk redovisning

Sammanfattning

Vi ser en minskning av sjukfrånvaro på totalen vilket ger oss både lägre kostnader och mer hållbara verksamheter med bättre kontinuitet för våra medarbetare och kommunens medborgare.

Arbetsgivaren genomförde under 2025 flera stora förändringar inom organisationen, gymnasieverksamheten och vuxenutbildningen överläts till Jämtlands gymnasieförbund. Vård- och socialnämndens verksamheter samlades under en socialchef och biträdande socialchef, och storleken på enhetschefernas arbetsgrupper sågs över inom den nybildade Vård- och socialavdelningen.

Det är för tidigt att säga något om dom långsiktiga effekterna av ovanstående men förhoppningen är att gymnasiet och vuxenutbildningens personal ska få ett större sammanhang med fler kollegor för bättre erfarenhetsutbyte, och att minskade antal medarbetare för våra enhetschefer inom Vård- och socialavdelningen kommer att ge

medarbetarna ett närmare ledarskap och enhetscheferna en bättre möjlighet att lära känna både sin verksamhet och sina medarbetare.

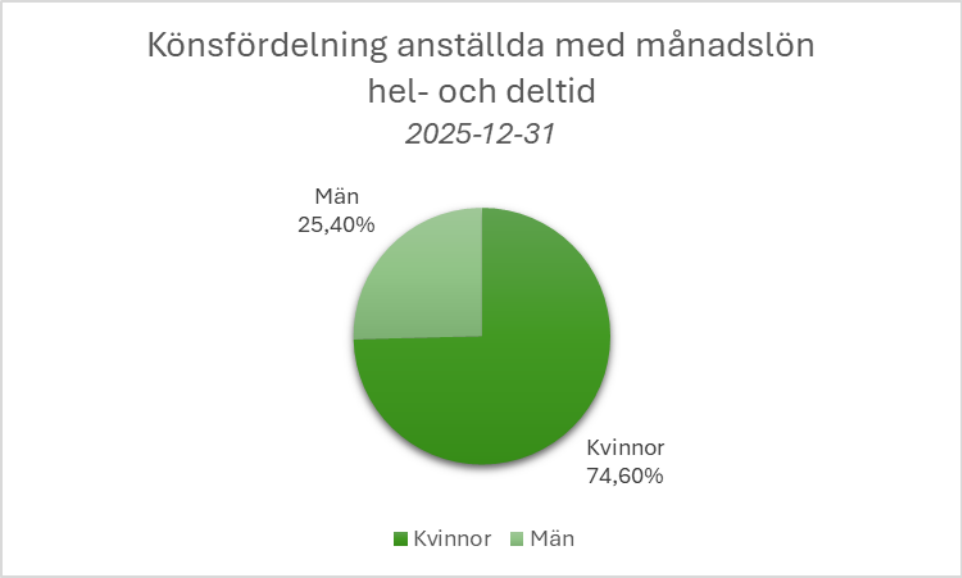
Anställda i Bergs kommun

Könsfördelning bland anställda med månadslön, hel- och deltid (*tabell 1*). De anställda med månadslön kan vara både tillsvidareanställda och visstidsanställda tex vikarier, projektanställda med flera
Totalt omfattar tabellen 831 personer, 620 kvinnor och 211 män, mätdatum den 31 december 2025. Det betyder att vi har en liten nedgång i det totala antalet månadsanställda jämfört med 2024 då samma siffra var 879.

Andelen män respektive kvinnor har inte förändrats nämnvärt sen samma tid 2024 då var den i stället 75/25.

Ålder- och könsfördelning hos anställda

Tabell 1

Medelålder

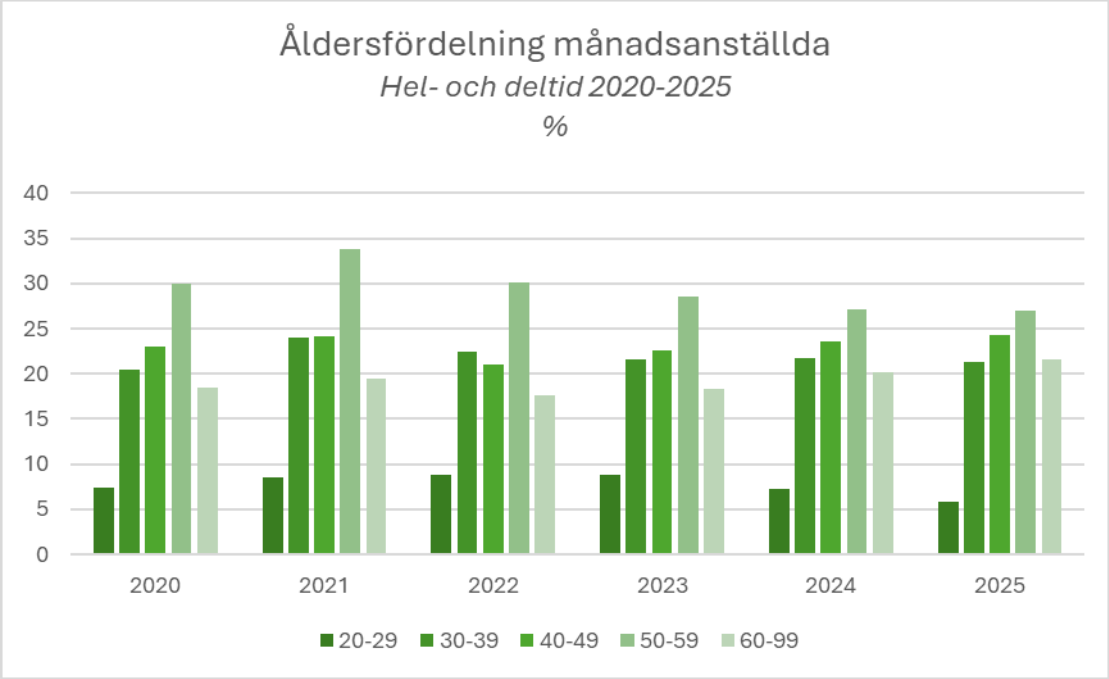
Medelåldern bland anställda i organisationen är 48,25 år (*48,16 år 2025*) vid uttag i januari 2026 – vilket är en liten minskning från uttag i början av 2025. Medelåldern för kvinnor är 48,11 år (*48,16 år 2024*) – en lite lägre medelålder än året innan, och för män 48,62 år (48,9 år) – vilket är en lägre medelålder än vad förra årets mätning visade.

Pensionsavgångar

Under 2025 avgick 14 personer med pension.

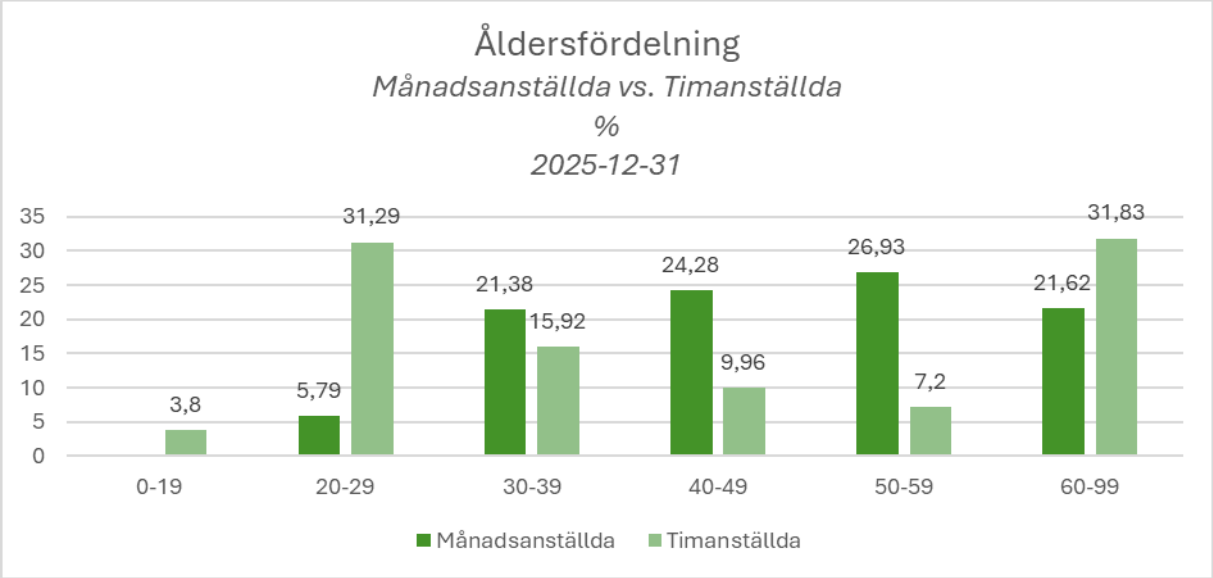
Tabell 2 nedan visar åldersfördelningen bland månadsanställda på både hel- och deltid, med historik tillbaka till 2020 för jämförelse. Inga stora förändringar kan noteras i fördelningen mellan åldersgrupperna.

Tabell 2

Tabell 3 visar hur månadsanställda respektive timanställda fördelas över åldersgrupperna. Den stora mängden timanställda finns i åldersgrupperna 20-29 och 60-99. Bland de månadsanställda är åldersgruppen 50-59 störst. Åldersfördelningen bland månadsanställda respektive timanställda har inte förändrats nämnvärt i förhållande till hur det såg ut vid motsvarande mätning 2024.

Tabell 3

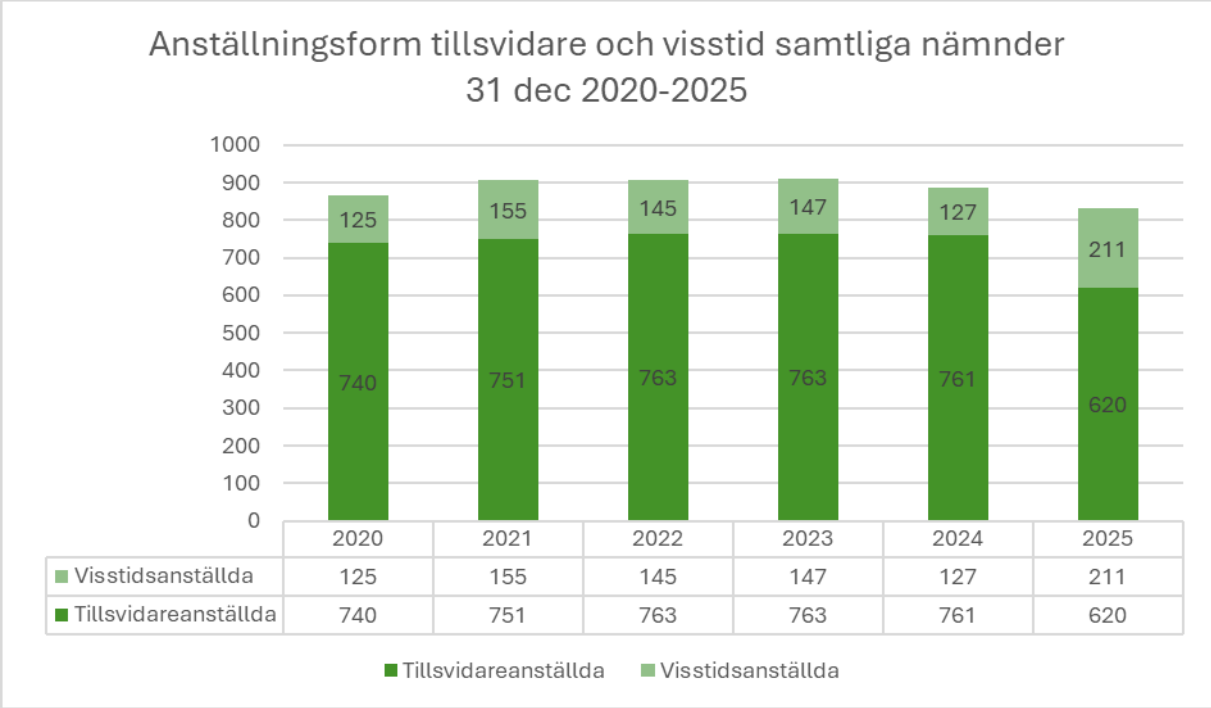
Antal anställda samt anställningsformer

Tabell 4 – redovisar antalet tillsvidare-, respektive visstidsanställda personer vid mättillfället den 31 december under åren 2020 – 2025. Hela organisationen omfattas.

Antalet tillsvidareanställda har minskat från 761 år 2024 till 620 vid mätning 2025. Till viss del beror det minskade behov i verksamheter inom exempelvis förskola och Miljö- och bygg där tjänster som blivit vakanta inte tillsatts.

En verksamhetsövergång av kommunens gymnasium och vuxenutbildning till Jämtlands gymnasieförbund som skedde under sommaren 2025 svarar för den största delen av minskningen av antalet anställda på totalen.
Antalet visstidsanställda har ökat sen mätning 2024 och är vid mättillfället 211. Antal timanställda omräknade till helårsanställda (*Tabell 5*) har dock minskat något på totalen.

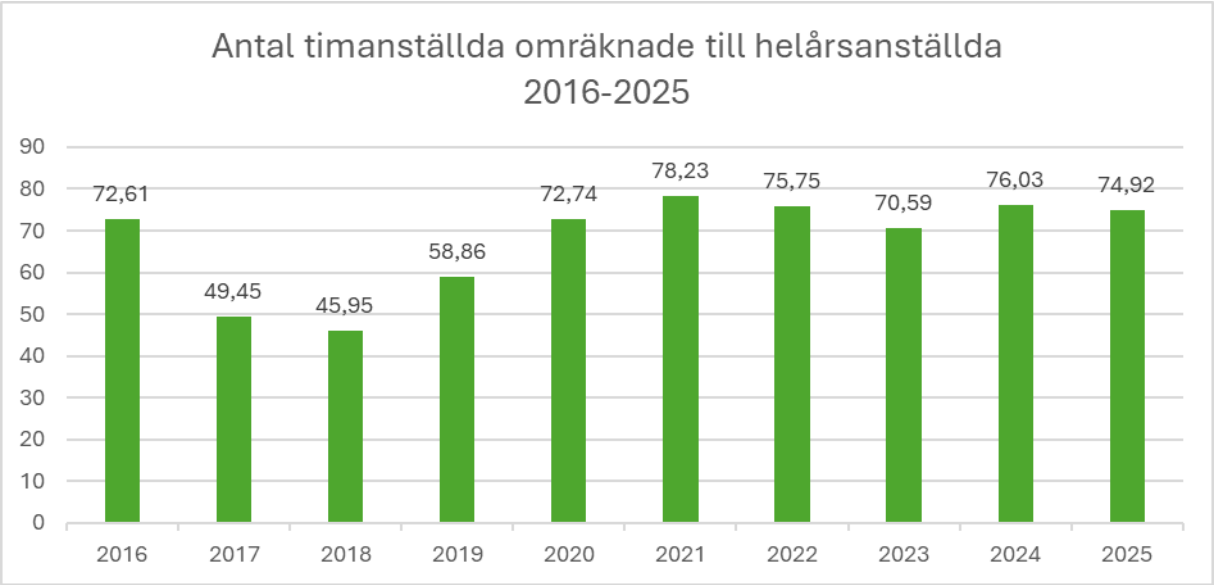
Tabell 4

Timanställda

Tabell 5 visar antal timanställda omräknade till helårsanställda under åren 2016 - 2025. Vid förra årets mätning 2024 var det 76,03 helårsanställda. 2025 har siffran minskat motsvarande lite drygt en årsanställd, till 74,92 helårsanställda.

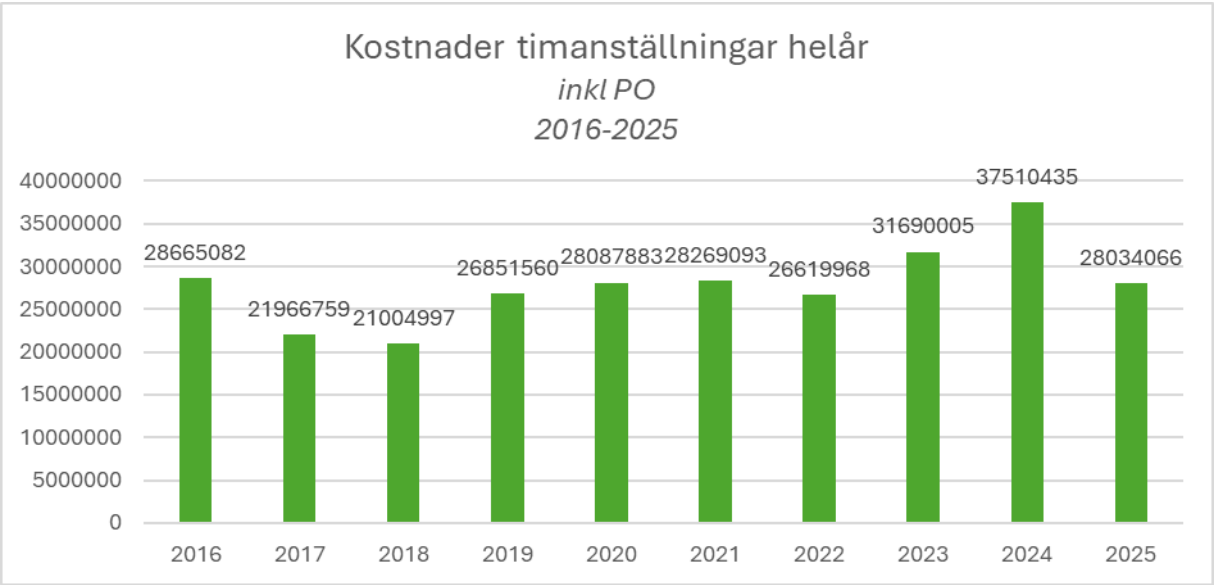
Tabell 5

Anställningskostnader

Kostnader för timanställda redovisas i *tabell 6*, och uppgår till 28 034 066 kr inklusive PO, för 2025. Färre timanställda (omräknade till helårsanställda) och ett lägre tillägg för PO kan förklara den minskade kostnaden jämfört med 2024 (37 510 435 kr).
Arbetsgivaravgiften (PO) har för 2025 beräknats till 41,39 procent (jfr 2024; 45,75 %).

Tabell 6

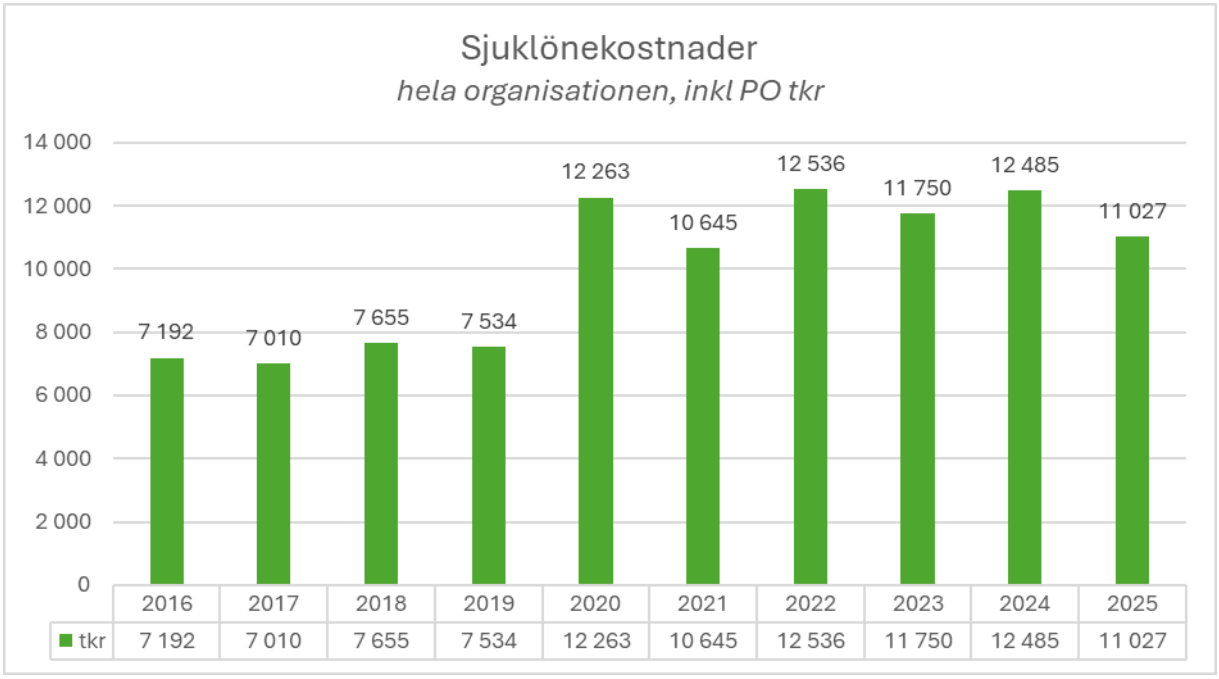
Sjuklönekostnader

Sjuklönekostnaden har minskat i förhållande till 2024 – vilket kan kopplas till en minskning av den totala sjukfrånvaron från 8,5 % 2024 till 6,87% 2025. Arbetet cheferna i organisationen gör med att följa frånvaron ute på enheterna, samt att för stödfunktionerna stötta chefer i att identifiera tidiga signaler på ohälsa ger arbetsgivaren bättre förutsättningar att undvika frånvaro bland medarbetare genom tidiga insatser och stöd.

Antalet sjukfrånvarodagar i spannet dag 2-14 (som är dom dagar som arbetsgivaren betalar mest för) är ca 6 procent högre för 2025 än för 2024, men kostnaden är lägre eftersom det totala antalet frånvarodagar sjunkit. Det i kombination med ett lägre pålägg för PO gör att kostnaden sjunkit till den lägsta nivån sen 2021.

Sjuklönekostnaderna för åren 2016–2025 redovisas i *tabell 7* nedan.

Tabell 7

Sjukfrånvaro

Redogörelse för sjukfrånvaro i Bergs kommun redovisas med utgångspunkt i *Lagen om kommunal redovisning*. Lagen trädde i kraft den 1 juli 2003.

Tabell 8 visar en sammanställning - inklusive definitioner, av de uppgifter som redovisas till SKR, avseende sjukfrånvaro 2025 samt med samma nyckeltal från 2024 för jämförelse.

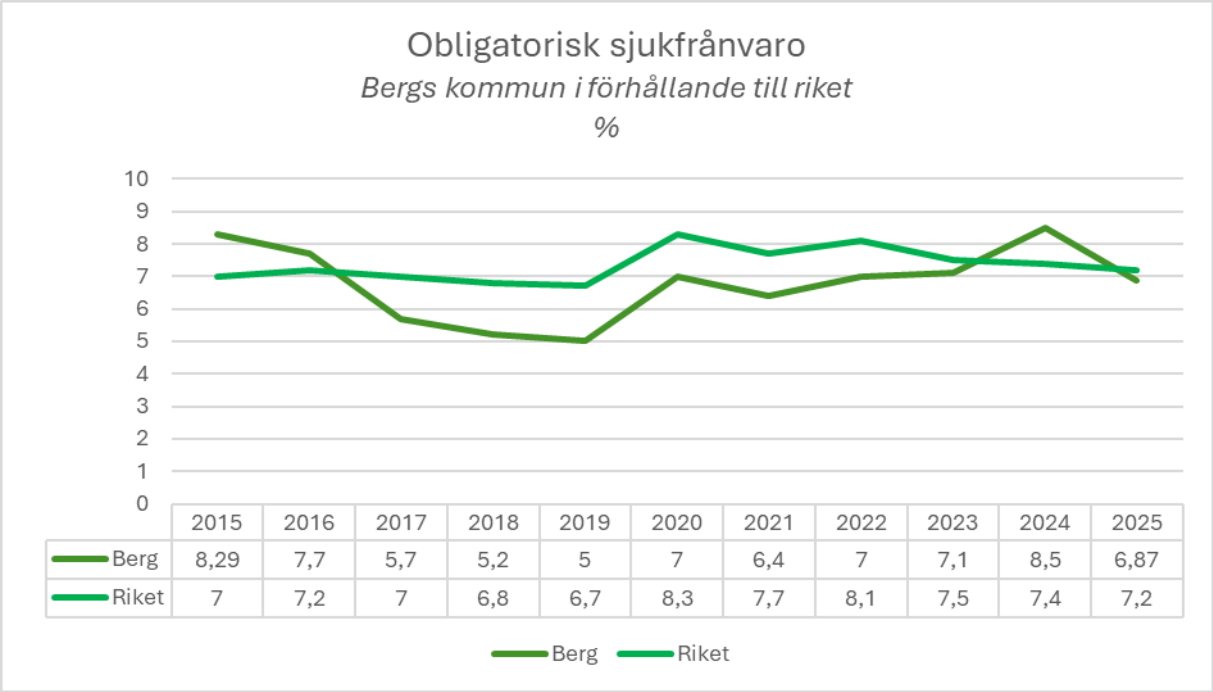
Tabell 8

Obligatorisk redovisning av sjukfrånvaro	2024	2025
Total sjukfrånvaro Total sjukfrånvarotid / sammanlagd ordinarie arbetstid = nyckeltal i procent	**8,5 %**	**6,87%**
Långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer) Summa tid med långtidssjukfrånvaro / total sjukfrånvarotid = nyckeltal i procent	**49,6 %**	**41,06%**
Sjukfrånvarotid för kvinnor Summa sjukfrånvarotid för kvinnor / sammanlagd ordinarie arbetstid för kvinnor = nyckeltal i procent	**9,1 %**	**7,41%**
Sjukfrånvarotid för män Summa sjukfrånvarotid för män / sammanlagd ordinarie arbetstid för män = nyckeltal i procent	**6,9 %**	**5,33%**
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre / sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 29 år eller yngre = nyckeltal i procent	**10,8 %**	**8,50%**
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30-49 år Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30-49 år / sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 30-49 år = nyckeltal i procent	**6,5 %**	**6,12%**
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre / sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 50 år eller äldre = nyckeltal i procent	**9,8 %**	**7,26%**

För året 2025 ser vi en genomgående positiv trend, det är tidigt att efter ett år dra några konkreta slutsatser men en fortsatt positiv trend skulle kunna betyda att kommunen hitta ett hållbart sätt att arbeta med frågor som rör hälsa, välmående och arbetsmiljö inom organisationen.

Tabell 9 visar den totala sjukfrånvaron i organisationen Bergs kommun för åren 2015 - 2025, och i förhållande till riket fram till och med samma år. Sjukfrånvaron i organisationen har sjunkit i förhållande till 2024, från 8,5% till 6,87% år 2025. Även frånvaron i riket sjunker på totalen för tredje året i rad.

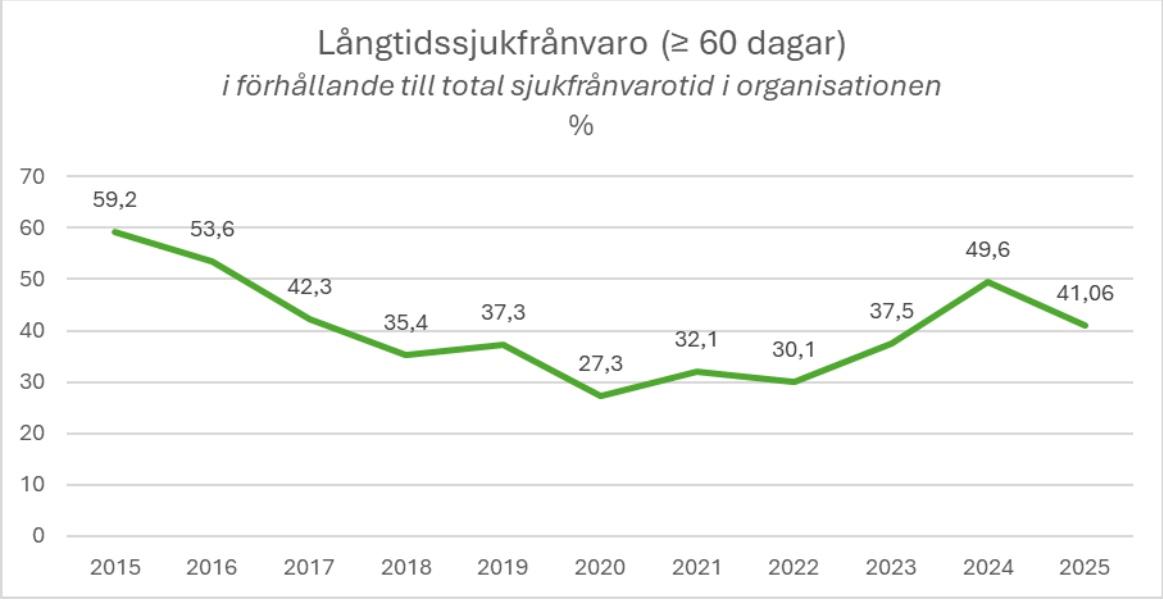
Tabell 9

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Berg	8,29	7,7	5,7	5,2	5	7	6,4	7	7,1	8,5	6,87
Riket	7	7,2	7	6,8	6,7	8,3	7,7	8,1	7,5	7,4	7,2

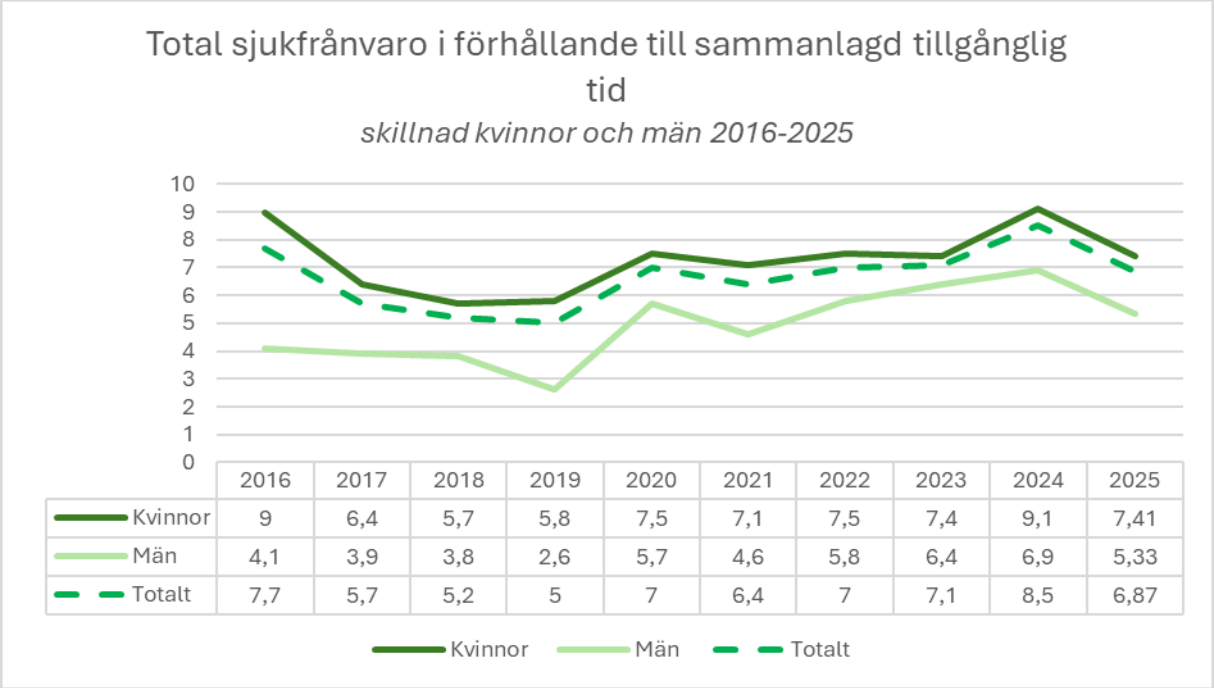
Tabell 10 visar långtidssjukfrånvaron (≥ 60 dagar) i förhållande till den totala sjukfrånvarotiden i organisationen åren 2015 - 2025. Frånvaron i den här kategorin sjunker jämfört med 2024.

Tabell 10

Tabell *11* visar kvinnors respektive mäns sjukfrånvaro i förhållande till den totala sjukfrånvaron i organisationen. Vi ser en nedgång inom båda grupperna, och vid mätning den största nedgången för kvinnors sjukfrånvaro med drygt 1,6%.

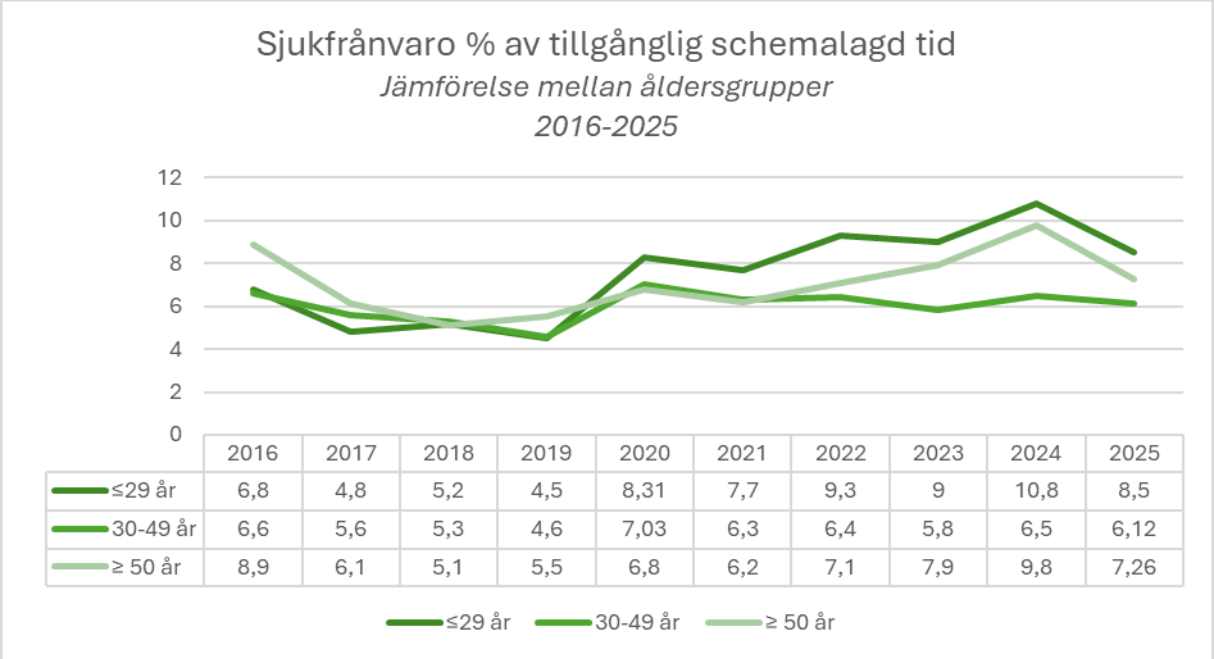
Tabell 11

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kvinnor	9	6,4	5,7	5,8	7,5	7,1	7,5	7,4	9,1	7,41
Män	4,1	3,9	3,8	2,6	5,7	4,6	5,8	6,4	6,9	5,33
Totalt	7,7	5,7	5,2	5	7	6,4	7	7,1	8,5	6,87

I *tabell 12* redovisas sjukfrånvaro i jämförelse mellan åldersgrupper. Mellan 2024 och 2025 minskar sjukfrånvaron i samtliga åldersgrupper, vi ser den största minskningen i gruppen 50+ samt i gruppen 29 år eller yngre.

Tabell 12

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
≤29 år	6,8	4,8	5,2	4,5	8,31	7,7	9,3	9	10,8	8,5
30-49 år	6,6	5,6	5,3	4,6	7,03	6,3	6,4	5,8	6,5	6,12
≥ 50 år	8,9	6,1	5,1	5,5	6,8	6,2	7,1	7,9	9,8	7,26

Arbetsmiljöinsatser

Arbetsgivaren strävar fortsatt efter att tidigt fånga upp tecken på ohälsa, och vi ser en försiktig positiv trend på många av våra enheter både när det gäller korttidsfrånvaro och längre sjukskrivningar. Organisationens chefer gör ett stort arbete med att hålla hälsosamtal, och att fortlöpande stämma av läget med sina medarbetare och arbetsgrupper. Genom att prioritera ett gemensamt arbete med arbetsmiljö skapar vi sunda och attraktiva arbetsplatser.

Vi har också fortsatt att utbilda verksamhetens skyddsombud och chefer i Systematiskt Arbetsmiljöarbete (SAM), och det gör vi enligt den partsgemensamma modellen från Suntarbetsliv. Utbildningen har varit mycket uppskattad, och den lockar till många intressanta diskussioner, och erfarenhetsutbyte mellan olika verksamheter.

Företagshälsovård

Avtalet med vår leverantör av företagshälsovård är uppsagt per 2026-08-31. Avtalet är ett stort avtal som upphandlades tillsammans med fler kommuner, kommunförbund och kommunala bolag i länet. Avtalet sägs upp i stället för att förlängningsoptionen om två år nyttjas i samråd med Upphandlingskontoret. Kvaliteten på företagshälsovården har varit hög och leveransen både snabb och träffsäker, vilket skapat ett stort förtroende för leverantören ute i organisationen. Dock har leverantören och kommunen gjort olika tolkningar av debiteringsmodellen i avtalet vilket lett till en omfattade konflikt kring fakturering. Målsättningen är att kunna komma överens med Feelgood AB om fakturorna, för att sedan direktupphandla företagshälsovård i väntan på en ny kommungemensam upphandling planerad för 2027, med avtalsstart planerad under första halvan av 2028.
Vi kan därför inte redovisa någon total kostnad för företagshälsovård för 2025.

1.10 Förväntad utveckling

Nedan redovisas förhållanden som är kända om framtiden och förväntningar som berör kommunkoncernen och kommunen, direkt eller indirekt. Låga födelsetal under de senaste åren får påverkan på investeringsplanering kommande år för utbildningsverksamheten. Det låga barnafödandet påverkar också befolkningsutvecklingen och motverkar den positiva befolkningsutvecklingen som vi har upplevt flera av de senaste åren.

Demografin inom kommunen förändras och påverkas främst av att gruppen äldre än 80 år ökar även om ökningen förutspås något lägre än genomsnittet för landet. De demografiska förändringarna tillsammans med det låga barnafödandet innebär en ännu större utmaning beträffande kommunens framtida kompetensförsörjning med anledning av att behovet inom olika sektorer kommer att förändras, och därmed uppstår även ett behov att eventuellt komptensväxla mellan framför allt förskola och äldreomsorg. Utmaningen kring kompetensförsörjning är i övrigt även en generell utmaning för samtliga verksamheter i kommunkoncernen.

Efter att Sverige varit i en lågkonjunktur de senaste åren påbörjades en försiktig återhämtning av konjunkturen i slutet av 2025 samt början av 2026. Prognoserna för 2026 samt 2027 är dock betydligt mer osäker än tidigare främst beroende på olika geopolitiska oroligheter, framför allt beroende av konflikten i mellanöstern som innebär kraftiga utbudsstörningar av olja vilket även påverkar priserna för övriga energikällor och som påverkar företagen, samt med stor sannolikhet kommer att driva på inflation samt räntor om den pågående utbudsstörningen kommer att pågå under en längre tid.

Investeringsbehovet är stort generellt i hela kommunkoncernen, både inom kommunen, samt inom dotterbolagen, BTEA, BTEA Energi, Bergs hyreshus och Vatten och Miljöresurs. Behovet överstiger möjligheten att i dagsläget finansiera samtliga investeringar med egna medel, vilket innebär att både se över möjligheten att utöka kommunkoncernens låneram, samt göra en hårdare prioritering kring investeringsbehoven inom koncernen de kommande åren.

Utifrån de osäkra framtidsutsikterna som råder beträffande världsekonomin, och som kan komma att påverka framtida skatteintäkter så behöver kommunen vara följsam och vara förberedda på att behöva anpassa verksamhetskostnaderna de kommande åren.

Kommunen har ambitionen att fortsätta sin satsning på att skapa förutsättningarna att kunna flytta till kommunen och att kunna, bo, leva och verka i kommunen. Fortsatta satsningar på attraktiva boendemiljöer, förbättrade förutsättningar för arbetspendling samt bistå i utvecklingen av den pågående fiberutbyggnationen i kommunen är några av de främsta prioriteringar för de kommande åren.

För att säkra kompetensförsörjningen och finansieringen av välfärden, krävs fortsatt fokus inom flera områden:

- Fortsätta med att hålla tillbaka kostnadsutvecklingen genom effektiviseringar, förändrade arbetssätt och digitalisering.
- Prioritering av framtida investeringar.
- Fortsätta med att jobba med insatser och aktiviteter för att fortsätta att minska sjuktalen till en nivå som förelåg innan pandemin och arbeta med förebyggande hälsa.
- Arbeta med tidiga och förebyggande insatser för bättre folkhälsa, med särskilt fokus på barn och unga
- Öka anställningsbarheten bland kommunens invånare.

2 Ekonomisk redovisning

2.1 Resultaträkning

RESULTATRÄKNING externa poster i mkr

	Kommun 2025	Kommunen budget 2025	Kommun 2024	Koncernen 2025	Koncernen 2024
Verksamhetens intäkter *Not 3*	214,7	214,9	215,6	489,3	456,8
Verksamhetens kostnader *Not 4*	-853,4	-849,5	-868,6	-1 043,5	-1 039,2
Avskrivningar *Not 5*	-19,9	-20,0	-20,2	-100,5	-58,3
Verksamhetens nettokostnader	**-658,6**	**-654,5**	**-673,2**	**-654,7**	**-640,7**
Skatteintäkter *Not 6*	360,7	364,5	347,6	360,7	347,6
Generella statsbidrag o utjämning *Not 7*	288,6	289,5	289,6	288,6	289,6
Verksamhetens resultat	**-9,3**	**-0,5**	**-36,0**	**-5,3**	**-3,5**
Finansiella intäkter *Not 8*	13,2	11,5	14,7	12,5	15,8
Finansiella kostnader *Not 9*	-3,7	-1,0	-2,9	-20,4	-22,7
Resultat efter finansiella poster	**0,2**	**10,0**	**-24,2**	-13,2	**-10,4**
Jämf.störande poster *Not 10*					
Årets resultat	**0,2**	**10,0**	**-24,2**	**-13,2**	**-10,4**

2.2 Balansräkning

BALANSRÄKNING i mkr

	Kommunen 2025	**Kommunen 2024**	**Koncernen 2025**	**Koncernen 2024**
TILLGÅNGAR				
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Immateriella anläggningstillgångar				
Rätt till ersättningskraft			108,7	108,7
Övriga immateriella anläggningstillgångar *Not 11*	5,4	5,0	5,3	5,0
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader o tekniska anläggningar *Not 12*	235,8	234,7	697,0	691,3
Maskiner o inventarier *Not 13*	31,4	31,0	557,7	537,3
Pågående arbeten			44,2	61,2
Finansiella anläggningstillgångar				
Långfristiga fordringar *Not 14*	48,1	48,8	3,9	3,3
Aktier och andelar *Not 15*	93,9	93,9	4,1	4,1
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	**414,5**	**413,4**	**1 420,9**	**1 410,9**

	Kommunen 2025	Kommunen 2024	Koncernen 2025	Koncernen 2024
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR				
Förråd			16,7	12,8
Exploateringsfastigheter *Not 16*	22,2	20,8	22,2	20,8
Kortfristiga fordringar *Not 17*	150,3	131,4	301,4	222,3
Kassa och bank *Not 18*	41,9	29,8	53,2	43,6
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	**214,4**	**182,0**	393,5	**299,4**
SUMMA TILLGÅNGAR	**628,9**	**595,5**	**1 814,4**	**1 710,3**
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Eget kapital *Not 19*	257,9	282,1	463,0	488,7
varav resultatutjämningsreserv	-	-	-	-
Årets resultat	0,2	-24,2	-13,2	-10,4
SUMMA EGET KAPITAL	**258,1**	**257,9**	**449,8**	**478,3**
Avsättning för pensioner o liknande *Not 20*	17,3	9,8	148,2	135,4
Övriga avsättningar *Not 21*	12,6	12,8	12,7	12,8
SUMMA AVSÄTTNINGAR	**29,9**	**22,6**	**160,9**	**148,2**
SKULDER				
Långfristiga skulder *Not 22*	191,5	170,7	700,8	760,2
Kortfristiga skulder *Not 23*	149,4	144,3	503,0	323,6
SUMMA SKULDER	**340,9**	**315,0**	**1 203,8**	**1 083,8**
SUMMA SKULDER O EGET KAPITAL	**628,9**	**595,5**	**1 814,4**	**1 710,3**
Ställda panter och ansvarsförbindelser				
Bergs hyreshus AB	499,0	499,0		
Bergab AB, borgen	114,0	114,0		
BTEA AB	250,0	140,0		
BTEA Energi AB	13,0	13,0		
Inlandsbanan AB	2,6	2,6		
Kooperativ Hyresrättsförening	103,0	103,0		
Bo i Åsarna AB	6,0	6,0		
Vatten och Miljöresurs AB	3,0			
Pensionsskuld per 971231 som ej redovisats som skuld	144,8	146,9	144,8	146,9
Löneskatt på pensioner	35,1	35,6	35,1	35,6
Summa	**1 170,5**	**1 060,1**	**179,9**	**182,5**

2.3 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys i mkr	Kommunen 2025	Koncernen 2025	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Årets resultat	0,2	-13,2	-24,2	-10,4
Justering av ej likviditetspåverkande poster Not A	27,2	104,8	22,9	57,5
Övriga likviditetspåverkande poster		-6,2		
Ökning/minskning av periodiserade anslutningsavgifter	-4,2	-4,2	0,6	
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-15,9	-79,1	-10,7	-47,9
Ökning/minskning av långfristiga fordringar		-0,6		
Ökning/minskning av förråd, varulager o expl.fast	-4,3	-5,3	-1,1	-6,0
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	5,1	179,4	-0,5	48,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**8,1**	**175,6**	**-13,0**	**41,4**
Investeringsverksamhet				
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar				
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar				
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-21,0	-110,5	-26,9	-131,0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar				
Investering i kommunkoncernföretag			-20,0	
Försäljning av kommunkoncernföretag				
Förvärv av finansiella tillgångar			-0,7	-1,0
Avyttring av finansiella tillgångar			1,6	
Kassaflöde från investeringsverksamhet	**-21,0**	**-110,5**	**-45,9**	**-132,0**
Finansieringsverksamhet				
Nyupptagna lån			45,0	84,8
Förändring av skulder för finansiell leasing				
Förändring av långfristiga skulder	25,0	-55,2	-	-1,5
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	**25,0**	**-55,2**	**45,0**	**83,3**
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur				
Årets kassaflöde	**12,1**	**9,8**	**-14,0**	**-7,3**
Likvida medel vid årets början	29,8	43,4	43,6	50,7
Likvida medel vid årets slut	41,9	53,2	29,8	43,4
Not A				
Av- och nedskrivning	19,9	100,5	20,1	58,3
Uppskjuten skatt uppskrivningar		6,0		
Utdelning inom koncernen		-9,0		-9,0
Förändring av avsättningar	7,3	7,3	2,8	8,2
Summa Not A	**27,2**	**104,8**	**22,9**	**57,5**

2.4 Nothänvisningar

(belopp i mkr)

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer. Nedan kommenteras några punkter.

RKR R2 Intäkter

Kommunen tillämpar RRK:s rekommendation om periodisering av skatteintäkter. Det innebär att skatten periodiseras och redovisas det år den beskattningsbara inkomsten intjänats av den skattskyldige. Den prognos som ska användas enligt rekommendationen och som har använts i årets bokslut är SKR:s decemberprognos.

Större investeringsbidrag (ca 500 tkr och uppåt) redovisas som förutbetalda intäkter och periodiseras under det antal år som överensstämmer med nyttjandeperioden för den tillgång bidraget avser.

Mindre investeringsbidrag och övriga investeringsinkomster nettoredovisas.

RKR R5 Redovisning av hyres-/leasingavtal

Kommunen leasar framför allt bilar och kopieringsmaskiner. Samtliga leasingavtal som kommunen har är 36 månader eller kortare. Vi bedömer att samtliga leasingavtal uppfyller kriterierna för korttidsinventarier eller inventarier av mindre värde, varför vi klassificerar dem som operationella leasingavtal.

Hyresavtal som avser lokaler med en löptid på längre än tre år klassificeras även de som operationella då mervärdet av informationen ej kan anses uppväga den administrativa hanteringen av finansiella avtal.

RKR R10 Pensioner och pensionsförpliktelser

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den s k blandmodellen, vilket innebär att pensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Ansvarsförbindelsen för pensionsskulden intjänad före 1998 uppgår den 31 december 2025 till 179,9 mkr inklusive löneskatt.

I balansräkningen är upptagen en avsättning för pensioner som avser ÖK-SAP om 17,3 mkr. ÖK-SAP står för överenskommelse om särskild avtalspension samt avsättning för vissa förmåner före 1998.

Kommunen har inte avsatt några särskilda medel för att täcka vare sig ansvarsförbindelsen eller avsättningen. Utbetalning till pensionärer av pensionsskulden före 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen liksom även den del som arbetstagarna själva förvaltar.

RKR R4 Materiella anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till 20 tkr.

Planenlig avskrivning baseras på ursprungligt anskaffningsvärde och sker utifrån förväntad ekonomisk livslängd. Ej färdigställda investeringar balanseras som pågående arbeten. Finansiella anläggningstillgångar, mark och konst avskrivs inte.

Upplysningar lämnas om anskaffningsvärde, tillkommande och avgående tillgångar, årets avskrivningar och nedskrivningar samt ackumulerade av- och nedskrivningar i noter till balansräkningen.

Huvudsakligen tillämpas följande genomsnittliga avskrivningstider (linjär avskrivning):

Immateriella anläggningstillgångar: 5-10 år
VA-anläggningar, byggnadsstomme: 100 år
VA-anläggningar, tak: 40 år
Ventilation och styrutrustning: 30 år
El-installationer (VA-anl): 50 år
Ledningsnät (VA): 50–80 år
Pumpstationer: 50 år
Övriga byggnader och anläggningar: 20 - 40 år
Maskiner, fordon och inventarier: 5 år
Dataanläggningar/-utrustning: 3–5 år

Vi tillämpar fr o m 2019 komponentavskrivning för VA-anläggningar och renhållningsanläggningar, för de investeringar där skillnaden i förbrukningen av tillgångens betydande komponenter är väsentlig.

RKR R3 Immateriella anläggningstillgångar

Utgifter för utvecklingsarbete, licenser och likande rättigheter redovisas som immateriella tillgångar, med en avskrivningstid på 5 år.

Utgifter för upprättande av översikts- och detaljplan bokförs som anläggningstillgång, med hänvisning till att de har ett stort värde, sett över flera år i framtiden för kommunen och kommer att generera framtida ekonomiska fördelar, i form av intäkter eller kostnadsbesparingar.

RKR R16 Sammanställd redovisning

Kommunen följer inte RRK:s rekommendation om sammanställd redovisning till alla delar, till exempel vad avser notupplysningar för koncernföretagen inom kommunkoncernen.

		Kommunen 2025	Kommunen 2024
Not 2	**Kostnader för räkenskapsrevision**		
	Sakkunnigt biträde	210,0	210,0
	Förtroendevalda revisorer	35,6	40,1
	Total kostnad för räkenskapsrevision	**245,6**	**250,1**
	Övrig revision	641,5	637,1
	Total kostnad för revision (tkr)	**887,1**	**887,2**
Not 3	**Verksamhetens externa intäkter (mkr)**		
	Försäljningsmedel	9,9	11,0
	Taxor och avgifter	89,0	86,0
	Hyror och arrenden	3,3	1,6
	Driftbidrag från staten	41,8	43,6
	Driftbidrag från Arbetsförmedlingen	4,3	4,7
	EU-bidrag	2,7	2,8
	Övriga bidrag	13,3	15,8
	Försäljning av verksamhet o entreprenad	50,4	50,1
	Reavinst vid försäljning av fastigheter och mark	-	-
	Summa intäkter	**214,7**	**215,6**

		Kommunen 2025	Kommunen 2024
Not 4	**Verksamhetens externa kostnader (mkr)**		
	Personalkostnader exkl. pensionskostnader	492,1	496,3
	Lämnade bidrag	17,4	18,1
	Köp av huvudverksamhet och konsultkostnader	144,3	132,4
	Lokalhyror och fastighetsservice	67,1	64,4
	Pensioner, fastighetsskatt och försäkringar	57,0	73,9
	Övriga verksamhetskostnader	75,5	83,5
	Summa kostnader	**853,4**	**868,6**
Not 5	**Avskrivningar**		
	Avskrivningar enl plan		
	Immateriella anläggningstillgångar	0,4	0,5
	Inventarier	9,1	10,1
	Fastigheter och anläggningar	10,4	9,6
	Summa	**19,9**	**20,2**
Not 6	**Skatteintäkter**		
	Preliminär kommunalskatt	358,4	348,1
	Prognos slutavräkning 2023	-	-1,8
	Prognos slutavräkning 2024	-	1,3
	Prognos slutavräkning 2025	2,3	-
	Summa	**360,7**	**347,6**
Not 7	**Generella statsbidrag och utjämning**		
	Inkomstutjämning	139,5	135,0
	Kostnadsutjämning	69,3	68,9
	Regleringsbidrag	18,8	21,7
	Kommunal fastighetsavgift	35,0	34,3
	Bidrag för LSS-utjämning	10,1	12,9
	Övriga bidrag	15,9	16,8
	Summa	**288,6**	**289,6**
Not 8	**Finansiella intäkter**		
	Aktieutdelning	-	0,1
	Utdelning från koncernföretag	9,0	9,0
	Ränteintäkter	1,0	1,5
	Ränta från kommunala bolag	0,7	1,4
	Borgensavgifter	2,5	1,9
	Övriga finansiella intäkter	-	0,8
	Summa	**13,2**	**14,7**
Not 9	**Finansiella kostnader**		
	Ränteuppräkning pensionsskuld	0,4	0,6
	Räntor på lån	3,3	2,3
	Summa	**3,7**	**2,9**

		Kommunen 2025	Kommunen 2024
Not 10	**Jämförelsestörande poster**		
		0	**0**
Not 11	**Immateriella anläggningstillgångar**		
	Ingående anskaffningsvärde	6,0	5,7
	Investerat under året	0,8	0,3
	Byte av objektsgrupp	-	-
	Utgående anskaffningsvärde	**6,8**	**6,0**
	Ingående ack avskrivningar	-1,0	-0,6
	Årets avskrivningar	-0,4	-0,4
	Utgående ack avskrivningar	**-1,4**	**-1,0**
	Utgående bokfört värde	**5,4**	**5,0**
	Genomsnittlig nyttjandeperiod	15 år	13 år
Not 12	**Mark, byggnader och tekniska anläggningar**		
	Ingående anskaffningsvärde	417,5	400,6
	Investerat under året	11,5	16,9
	Omklassificeringar o justeringar	-	-
	Utgående anskaffningsvärde	**429,0**	**417,5**
	Ingående ack avskrivningar	-182,8	-173,2
	Årets avskrivningar	-10,4	-9,6
	Utgående ack avskrivningar	**-193,2**	**-182,8**
	Utgående bokfört värde	**235,8**	**234,7**
	Genomsnittlig nyttjandeperiod	41 år	44 år
Not 13	**Maskiner och inventarier**		
	Ingående anskaffningsvärde	134,1	124,6
	Investeringar/inköp under året	9,5	9,5
	Omklassificeringar o justeringar	-	-
	Utgående anskaffningsvärde	**143,6**	**134,1**

	Kommunen 2025	Kommunen 2024
Ingående ack avskrivningar	-103,1	-93,1
Årets avskrivningar	-9,1	-10,0
Utgående ack avskrivningar	**-112,2**	**-103,1**
Utgående bokfört värde	**31,4**	**31,0**
Genomsnittlig nyttjandeperiod	6 år	9 år

Not 14 Långfristiga fordringar

Bergs Hyreshus AB	15,4	16,7
Bergab AB	28,9	29,2
Insats Norrskog	0,1	0,1
Kommuninvest	1,8	1,8
Jämtlands Räddningstjänstförbund	0,2	0,2
Överskottsmedel pensioner	0,8	0,8
Insats Jämtlands Gymnasieförbund	0,9	-
Summa	**48,1**	**48,8**

Not 15 Aktier och andelar (tkr)

Härjeåns Kraft AB (56 st)	3,5	3,5
Inlandsbanan AB (180 st)	180,0	180,0
Aktieägartillskott Inlandsbanan AB	1 932,7	1 932,7
Kommentus	1,1	1,1
Kommuninvest	344,8	344,8
Länstrafiken (248 st, 3,1 %)	248,0	248,0
Swedbank (225 st)	14,1	14,1
Handelsbanken (150 st)	5,0	5,0
Billerud (4 440 st)	97,9	97,9
Destination Vemdalen AB	20,0	20,0
Bergab AB (100 %)	20 000,0	20 000,0
Aktieägartillskott Bergab AB	70 000.0	70 000,0
Inera AB	42,5	42,5
Vatten- och Miljöresurs Mitt AB	1 000,0	1 000,0
Biogas i Jämtland-Härjedalen AB	-	-
Aktieägartillskott Biogas i Jämtland-Härjedalen AB	23,2	23,2
Summa (tkr)	**93 912,8**	**93 912,8**

Not 16 Exploateringsfastigheter

Ingående balans	20,8	19,8
Omklassificeringar	-	-
Inköp av mark	-	-
Försäljning av mark	-1,0	-1,8
Övriga åtgärder på exploateringsfastigheter	2,4	2,8
Utgående balans	**22,2**	**20,8**

Not 17 Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	21,5	20,1
Upplupna intäkter o förutbetalda kostnader	103,3	96,6
Övriga kortfristiga fordringar	16,6	7,1

		Kommunen 2025	Kommunen 2024
	Momsfordran	8,9	7,6
	Summa	**150,3**	**131,4**

Not 18 Likvida medel

Bank, kommunens del i koncernkontot	41,9	29,8
Summa	**41,9**	**29,8**

Not 19 Eget kapital

Ingående eget kapital	257,9	282,1
Årets resultat	0,2	-24,2
Utgående eget kapital	**258,1**	**257,9**
Resultatutjämningsreserv (RUR)		
(ingår i eget kapital ovan)		
Ingående balans	-	19,2
Avsättning till RUR	-	-
Utnyttjande av RUR	-	-19,2
Utgående balans	**0**	**0**

Not 20 Avsättningar för pensioner

Avsatt till pensioner ÖK-SAP	17,3	9,8
Avsatt till pensioner exkl ÖK-SAP	-	-
Summa	**17,3**	**9,8**

Beloppen är inkl löneskatt. ÖK-SAP står för överenskommen särskild avtalspension.

Not 21 Övriga avsättningar

Avsättning för soptippar/deponier	12,6	12,8
Summa	**12,6**	**12,8**

Not 22 Långfristiga skulder

Kommuninvest, långfristig upplåning	115,0	90,0
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavg	75,7	79,8
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	0,8	0,9
Summa	**191,5**	**170,7**

Förutbetalda intäkter för anläggningsavgifter periodiseras på 20–40 år, vilket är lika med den vägda genomsnittliga nyttjandeperioden för de VA-anläggningar de avser.

Det offentliga investeringsbidraget från Trafikverket (1 040 585 kronor) periodiseras på 33 år, vilket är lika med nyttjandeperioden för den tillgång som bidraget avser.

Not 23 Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	40,5	33,2
Momsskuld	2,2	1,4
Personalens skatter o avgifter	7,9	7,8
Pensionskostnad individuell del	12,4	13,8
Upplupna kostnader o förutbetalda intäkter	70,5	73,5
Övriga kortfristiga skulder	15,9	14,6
Summa	**149,4**	**144,3**

Bergs kommun har i mars 1995 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 291 kommuner och regioner som per 2025-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga dessa kommuner, landsting och regioner har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Bergs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2025-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 611 026 982 112 kronor och totala tillgångar till 636 322 976 082 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 771 887 314 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 797 871 422 kronor.

2.5 Driftredovisning

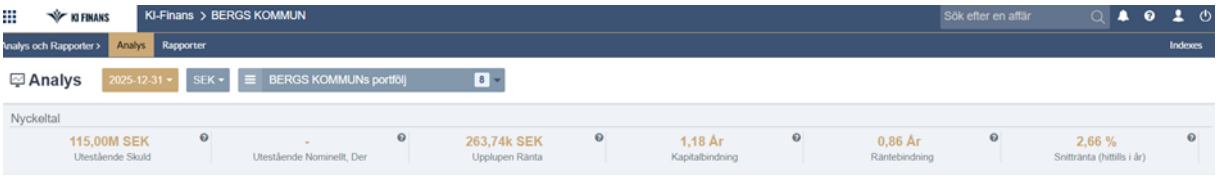
Driftredovisning per delram (tkr) inkl interna poster	Nettokostn 2025	Budget 2025	Budget-avvikelse 2025	Nettokostn 2024	Budget 2024	Budget-avvikelse 2024
Kommunstyrelsen						
Stabsavdelningen	31 201	29 307	-1 894	18 260	18 838	578
IT/Telefoni	9 767	10 029	262	10 896	9 752	-1 144
Kultur och Fritid	17 426	16 996	-430	-	-	-
HR-avdelningen	15 873	16 351	478	13 700	11 286	-2 414
Tillväxtavdelningen	-	-	-	28 048	30 121	2 073
Teknisk verksamhet	-	-	-	19 141	17 415	-1 726
Samhällsbyggnadsavd	38 533	36 166	-2 367	-	-	-
VA-verksamhet	-12 678	-11 300	1 378	-13 183	-15 234	-2 051
Avfallsverksamhet	-3 542	-1 061	2 481	-2 385	-1 060	1 325
Politik o revision	4 937	4 558	-379	5 085	4 743	-342
Räddningstjänst	14 962	14 942	-20	14 420	14 057	-363
Gemensamt Ks	4 048	6 745	2 697	2 618	3 683	1 065
S:a kommunstyrelsen	**120 527**	**122 733**	**2 206**	**96 600**	**93 600**	**-3 000**
Miljö- o byggnämnden						
Miljö- och hälsoskydd	3 733	2 424	-1 309	4 189	2 939	-1 250
Bygg- och planverksamh	4 256	-1 503	-5 759	4 929	-2 392	-7 321
Miljö o bygg gemensamt	-1 394	2 963	4 357	-2 150	3 093	5 243
S:a Miljö och bygg	**6 595**	**3 884**	**-2 711**	**6 968**	**3 640**	**-3 328**
Utbildningsnämnden						
Förskola	45 728	46 279	551	48 935	48 526	-409
Grundskola	115 668	115 749	81	117 046	115 219	-1 827
Gymnasie- och vuxenutb	51 665	51 682	17	49 551	50 181	630
Kök (Ks från 2025-01-01)	-	-	-	22 499	20 137	-2 362
Gemensamt Un	16 960	17 623	663	22 387	22 979	592
Politik Un	1 195	1 287	92	1 161	1 281	120
S:a Utb.nämnden	**231 216**	**232 620**	**1 404**	**261 579**	**258 323**	**-3 256**
Vård- o socialnämnden						
Äldreomsorg H & S	167 190	166 818	-372	166 150	163 997	-2 153
Funktionsstöd	46 673	51 836	5 163	44 771	48 871	4 100
Socialtjänst	46 655	42 098	-4 557	46 759	35 372	-11 387
Gemensamt Vsn	-623	264	887	4 742	9 909	5 167
Politik Vsn	1 429	1 430	1	1 357	1 716	359
S:a Vård. o soc.nämnd	**261 324**	**262 446**	**1 122**	**263 779**	**259 865**	**-3 914**
Fastighetsnämnden						
Fastighetsavdelning	-	-	-	-3 984	-3 663	321
Lokalvård (Ks från 2025-01-01)	-	-	-	1 360	673	-687
Politik Fn	6	0	-6	479	490	11
S:a Fastighetsnämnden	**6**	**0**	**-6**	**-2 145**	**-2 500**	**-355**
Summa alla nämnder	**619 668**	**621 683**	**2 015**	**626 781**	**612 928**	**-13 853**

2.6 Resultaträkning VA-verksamheten

Resultaträkning VA-verksamhet i tkr	Bokslut 2025	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Verksamhetens intäkter			
Brukningsavgifter	30 486	28 745	23 337
Periodisering anläggningsavgifter	4 522	4 376	4 197
Övriga intäkter			
Summa intäkter	**35 008**	***33 121***	***27 534***
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader			
Köp av verksamhet	-22 275	-19 933	-18 591
Övriga verksamhetskostnader	-56	-6	-24
Avskrivningar	-6 058	-5 429	-5 517
Summa kostnader	**-28 389**	***-25 368***	***-24 132***
Verksamhetens nettokostnader	**6 619**	**7 753**	**3 402**
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader *	-3 871	-5 550	-5 895
Resultat före extraordinära poster	**2 748**	**2 203**	**-2 493**
Extraordinära intäkter			
Extraordinära kostnader			
Årets resultat	**2 748**	**2 203**	**-2 493**

* Bokfört värde x kommunens genomsnittliga upplåningsränta (2,66 % för 2025)

Per den 31/12 2025 VA-kollektivets ackumulerade resultat: + 4 762 tkr

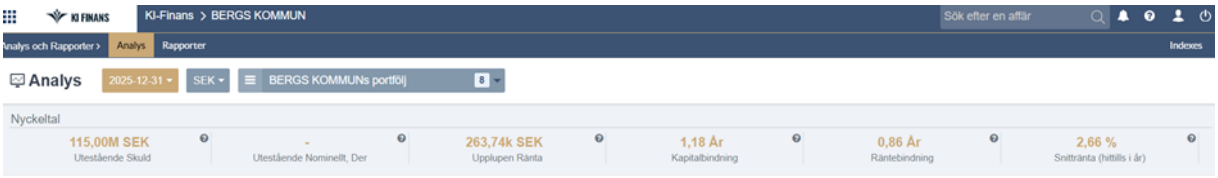

2.7 Resultaträkning Avfall/Slamverksamheterna

Resultaträkning Avfall/Slamverksamhet i tkr	Bokslut 2025	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Verksamhetens intäkter			
Taxor och avgifter	19 062	18 627	14 706
Övriga intäkter	4 366	3 983	
Summa intäkter	**23 428**	**22 610**	**14 706**
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader			
Köp av verksamhet	-19 868	-20 222	-15 798
Övriga verksamhetskostnader	-17	-3	-19
Avskrivningar	-887	-838	-680
Summa kostnader	**-20 772**	**-21 063**	**-16 497**
Verksamhetens nettokostnader	**2 656**	**1 547**	**-1 791**
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader*	-300	-450	-482
Resultat före extraordinära poster	**2 356**	**1 097**	**-2 273**
Extraordinära intäkter			
Extraordinära kostnader			
Årets resultat	**2 356**	**1 097**	**-2 273**

*Bokfört värde x kommunens genomsnittliga upplåningsränta (2,66 % för 2025)

Per den 31/12 2025 Avfallskollektivets ackumulerade resultat: + 3 022 tkr

2.8 Investeringsredovisning

(belopp i tkr)

	Nettoinvest 2025	Budget 2025	Avvikelse	Nettoinvest 2024
Kommunstyrelsen totalt	**18 358**	**44 716**	**26 358**	**22 558**
-varav VA-investeringar	3 191	13 000	9 809	6 535
-varav avfallsinvesteringar	141	1 000	859	980
-varav inv i föreningsägda anl	2 191	3 659	1 468	2 409
-varav mark, väg och planer	3 271	11 971	8 700	4 197
-varav IT-investeringar	4 551	4 475	-76	4 447
-varav inventarier	2 179	3 112	933	2 041
-varav uppgr av system	496	708	212	77
-varav medfinansieringar	1 065	1 981	916	793
-varav fritids- och turisminvesteringar	568	2 460	1 892	77
-varav köksutredning	646	1 000	354	-
-varav Projektkontor	24	1 000	976	-
-varav övr investeringar	35	350	315	1 002
Miljö- och byggnämnden totalt	**0**	**200**	200	**71**
-varav inventarier	0	200	200	71
Utbildningsnämnden totalt	**2 990**	**3 710**	**720**	**2 112**
-varav IT skola/barnomsorg	1 304	1 300	-4	1 390
-varav inventarier skola/barnomsorg	453	810	357	722
-varav etabl.kostn ny förskola	1 233	1 600	367	0

	Nettoinvest 2025	Budget 2025	Avvikelse	Nettoinvest 2024
Vård- och socialnämnden totalt	**556**	**1 078**	**522**	**1 030**
-varav teknisk utveckling	284	793	509	269
-varav inventarier	272	285	13	761
TOTALA INVESTERINGAR	**21 904**	**49 704**	**27 800**	**25 771**

3 Verksamhetsberättelse

3.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har gentemot nämnderna en ledande och samordnande roll samt en beredande funktion av ärenden till kommunfullmäktige. Nämnden har tre avdelningar – Stabsavdelningen, som är den samlade stödfunktionen för kommundirektör och övriga avdelningar, Samhällsbyggnadsavdelningen, som har enheterna lokalvård, kök, fastighetsenheten, driftsenheten och Teknik och näringsliv; samt HR-avdelning som hanterar personalfrågor och löner.

Även frågor på huvudmannanivå kring renhållning/slam och vatten och avlopp hanteras fr o m 2020-01-01 av kommunstyrelsen, men verksamheten organiseras inom det kommunala bolaget Vatten- och Miljöresurs Mitt AB.

3.1.1 Stabsavdelningen

3.1.1.1 Verksamhet under perioden

Stabsavdelningen består av Demokratistöd, Ekonomistöd, IT-enheten, Säkerhetsenheten, Kommunikationsfunktionen samt Kultur- och fritidsenheten. Avdelningen leds av chefen för stabsavdelningen.

Ekonomistöd arbetar både med kommunens övergripande ekonomi där det säkerställs att den hanteras på bästa sätt, samt att utgöra ett stöd till kommunens samtliga verksamheter avseende budget, uppföljningar, prognoser, bokslut, upphandling och övriga ekonomiska frågor. I början av året har ekonomistöd anställt en ny medarbetare vars huvudsakliga ansvarsområden är att vara ekonom för verksamheterna inom kommunstyrelsen samt utbildningsnämnden, samt att vara kommunens kontaktperson i upphandlingsfrågor, vilket är ett ansvarsområde som tidigare har legat under den f d tekniska enheten. Tjänsten i sig är en ersättningsrekrytering och personalstyrkan motsvarar samma antal årsarbetare som året tidigare. En förändring som också har skett under året är att tjänsten som ekonomichef, som de senaste 15 åren kombinerats tillsammans med tjänsten som kommundirektör, fr o m 25 juni återgått till en renodlad ekonomichefstjänst. Ekonomichef kan därmed fokusera på ekonomiuppdraget, samt på de kommunala bolagen, i egenskap av att samtidigt vara VD för koncernmoderbolaget Bergab AB.

Demokratistöd sköter nämndadministration, registratur och arkiv samt utgör stöd till kommunens förtroendevalda. Den 1 maj infördes Bergsförslaget för att stärka den lokala demokratin och skapa delaktighet, genom att kommunens invånare kan lägga fram egna förslag och även rösta på andras förslag. Demokratistöd är från den 11 juni Dataskyddsombud för kommunstyrelsen och nämnderna. Arbetet med valet till riksdag, kommun och region 2026 inleddes med valdistriktsindelning och uppdrag från valnämnden. Införandet av e-arkiv fortsätter med exportering av verksamhetssystem enligt turordning.

Demokratistöd har under 2025 administrerat 97 sammanträden med kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder, utskott, råd och kommunala bolag samt skrivit protokoll till desamma. Från den 1 januari 2025 finns inte längre fastighetsnämnden. Dess ansvarsområden sorterar numera under kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsutskottet.

Kommunikationsfunktionen: Nya webbsidan för Bergsliv publicerades i januari 2025. Planering av och förberedelse för ombyggnad av Insidan har pågått hela året, planerat slutförande under 2026. Speglingsfunktionen för information kopplat till Miljö- och bygg har justerats och fungerar bra.

Antalet e-tjänster ökar i stadig takt. Per sista december hade vi 154 e-tjänster. Genom dessa

har vi under 2025 hanterat 4 472 ärenden.

Kommunikationsfunktionen har varit inkopplad i arbetet med digitalisering, bl a i form av AI-Act, Digitala handslaget och SDG (single digital sign-on).

Bergslivskonceptet flyttades under hösten 2025 till Samhällsbyggnadsavdelningen.

Arbetet med ny grafisk profil pågår och de första förslagen har behandlats. Färdigställs och beslutas under första halvåret 2026.

Hela kommunikationsfunktionen var i olika omgångar inkopplad på arbetet med kommunfesten för Årets kommun.

Arbetet med kommunikation kopplat till organisationsutveckling pågår under hela året. Information om Fjällgymnasiets övergång till JGY (Jämtlands Gymnasieförbund) avslutades vid halvårsskiftet. Information om ny köksorganisation har påbörjats, och löper under resten av året. Även arbetet med ny organisation för hälso- och sjukvården har påbörjats och löper vidare.

Säkerhetsenheten: Nödvattenplanering tillsammans med VMR (Vatten- och Miljöresurs Mitt AB) och övriga ägarkommuner. Nödvattenövning under ledning av Livsmedelsverket. Projekt Robust kommun (reservkraft). Tillsammans med näringslivsenheten deltagit vid träffar med företagare i respektive lokalsamhälle. Genomfört inventering, utbildning och övning i PDV (Pågående dödligt våld) med samtliga skolor i kommunen. Identifierat och beslutat om 7 trygghetspunkter i kommunen där arbetet nu drivs vidare tillsammans med Fastighetsenheten. Fortsatt arbete med livsmedelsberedskap.

IT-enheten: Förutom det dagliga supportarbetet har IT-enhetens personal under året fortsatt arbetet med att stärka kommunens IT- och informationssäkerhet. Befintliga brandväggar har ersatts med nya och moderniseringen av nätstrukturen, inklusive nätsegmentering, närmar sig sitt slut. Arbetet med att begränsa och tydliggöra externa konsulters åtkomst i nätverksmiljön har stärkts genom införande av förbättrade programvarulösningar. Förberedelserna inför kommande krav enligt NIS2-direktivet har fortsatt. Samtidigt har ett projekt för molnmigrering inletts, med inriktning att lyfta e-posten till en molnbaserad tjänst och ersätta lokala nätverksutdelningar med OneDrive och SharePoint för ökad tillgänglighet och säkerhet.

Samisk förvaltningskommun: Fortsatt arbete att implementera lagen om *nationella minoriteter och minoritetsspråk*. Stor utmaning är bristen på personal med samisk språk- och kulturkompetens.

Samefolkets dag uppmärksammades på torget i Svenstavik med tal samt fackeltåg till biblioteket för filmvisning och tårta. Utdelning av samiska priset

Fortsatt arbete med Hållbara fjäll. Samarbete mellan Kommunförbundet, berörda kommuner, berörda samebyar, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Region Jämtland Härjedalen, Naturvårdsverket m fl.

En kunskapshöjande föreläsningsserie om tre tillfällen i Kommunfullmäktige med inbjudan till Kommunstyrelsen och alla anställda att delta digitalt.

Saemien raerie har sammanträtt 4 ggr, varav den årliga heldagen i år genomfördes tillsammans med Härjedalens kommun.

Årskurs 7 från Myrviken och Svenstavik besökte Glen och Tåssåsens sameby under hösten. 5 barn har deltagit på Raasten rastah i Röros i september (språk- och kulturdagar).

Språk- och kulturinventering för samiska medborgare.

Kultur- och fritidsenheten:

Biblioteken i Berg: Biblioteksverksamheten har bedrivits i Svenstavik samt filialerna i Myrviken, Hackås och Rätan. Året har präglats av hög aktivitet, starkt läsfrämjande arbete och bred samverkan med skola, förskola, äldreomsorg och civilsamhälle.

182 programaktiviteter (108 unika) genomfördes. Kvällsöppet och meröppet har erbjudits enligt tidigare struktur.

Förändringar i ledning och personal har genomförts under året. Ny teamledare har skolats in och tjänst utökats.

Läsfrämjande: Bokstart, klassbesök, boklådor och temapaket till skolor och förskolor har varit en central del av verksamheten.

Service till omsorg: Boklådor och leveranser till särskilda boenden, LSS och hemtjänst har fortsatt kontinuerligt.

Digitala hjälpen: 138 tillfällen, 209 besökare.

Ekonomi: 200 000 kr från Innovationsfonden för BELLs bokklubb 2026 samt KUR-me.

Kulturskola, Barnkultur och Allmänkultur

Kulturskolan: Verksamhet i 8 skolor (SKAPA-verksamhet och instrumentundervisning), dansverksamhet samt vår- och julföreställning. Två ensembledagar genomfördes.

Barnkultur: Teaterföreställningar på samtliga skolor.

Allmänkultur: Konstförråd uppdaterat, utställningar genomförda och arbete med miljögestaltning påbörjat i Klövsjö.

Fritid i Berg

Fritidsgårdar: Brett aktivitetsutbud under året och stabil personalgrupp. Öppet även sommartid, men översyn inför kommande år.

Föreningar: Föreningsträffar med god uppslutning och dialog kring framtida samverkan.

Simhallar: Tillfälliga stängningar under året, stabilare läge framåt.

Friluftslånet: Hög utlåning, särskilt under lov. Turnéverksamhet sommartid samt fortsatt samverkan med biblioteken.

3.1.1.2 Ekonomi

	Resultat 2025	Budget 2025	Avvikelse
Stabsavdelningen	31 200,7	29 307,0	-1 893,7
IT/Telefoni	9 767,4	10 029,0	261,6
Kultur och Fritid	17 426,0	16 996,0	-430,0
HR-avdelningen	15 873,3	16 351,0	477,7
Samhällsbyggnadsavdelningen	38 533,3	36 166,0	-2 367,3
Politik/revision	4 937,0	4 558,0	-379,0
Räddningstjänst	14 962,5	14 942,0	-20,5
Gem KS	4 047,6	6 745,0	2 697,4
VA-verksamhet	-12 677,5	-11 300,0	1 377,5
Avfall	-3 542,1	-1 061,0	2 481,1
SUMMA	**120 528,2**	**122 733,0**	**2 204,8**

Analys och åtgärder

Stabsavdelning

Stabsavdelningen redovisar ett underskott på 1 894 tkr för året. Den huvudsakliga orsaken är återbetalning samt uteblivna budgeterade statsbidrag inom Säkerhetsenheten. Därtill har personalkostnaderna ökat till följd av att tjänsterna som ekonomichef och kommundirektör numera är separata befattningar, jämfört med tidigare då uppdraget var en delad tjänst.

Fastighetskostnaderna har överstigit budget, främst beroende på kostnader för ersättning av vakanta bostäder vid trygghetsboendet i Svenstavik. Dessa kostnader avsåg föregående år men har belastat innevarande år.

Underskottet har delvis motverkats av vakanser inom stabsavdelningen och demokratistöd samt lägre kostnader för ungdomskort än budgeterat.

IT/Telefoni

Enheten redovisar högre personalkostnader än budgeterat, främst till följd av ökade övertidskostnader. Samtidigt har övriga verksamhetskostnader understigit budget, vilket sammantaget har resulterat i ett positivt ekonomiskt utfall för året.

Kultur och fritid

Verksamheten redovisar ett underskott som huvudsakligen beror på ökade drift-, reparations- och underhållskostnader kopplade till kommunens fritidsanläggningar. Därutöver har överanställning och ökade personalkostnader vid fritidsgårdarna påverkat resultatet negativt.

De ökade kostnaderna har delvis kompenserats av vakanser och lägre personalkostnader inom kulturskolan och badanläggningarna.

Politik/Revision, Räddningstjänstförbundet samt VA/Avfall

Politik och revision redovisar ett underskott till följd av höga kostnader för omställningsstöd inom kommunstyrelsen.

VA/Avfall redovisar ett överskott, främst hänförligt till högre intäkter än budgeterat inom VA-verksamheten och avfallshanteringen. Slamhanteringen har haft högre kostnader än budget, men verksamhetsområdet som helhet uppvisar ändå ett överskott om 3 859 tkr.

KS Gemensamt

KS Gemensamt redovisar ett överskott om 2 697 tkr för året. Avvikelsen förklaras huvudsakligen av lägre kostnader än budgeterat inom pilotprojektet för att stärka medarbetare inom välfärdsyrken ”4 days week”.

3.1.1.3 Framtida möjligheter och utmaningar

Stabsavdelningen, och hela organisationen, har intensifierat arbetet med IT och digitalisering genom att inrätta ett IT-råd, aktivt deltagande i flera aktiviteter i SKR:s "Handslag för digitalisering" samt e-arkiv via Norrarkivera. Till detta planeras det för att anställa en IT- och digitaliseringsstrateg under 2026.

Det finns mängder av möjligheter till effektiviseringar genom att digitalisera interna och externa tjänster. Men det finns utmaningar i att hantera säkerhetsaspekten (IT-säkerhet/cybersäkerhet/NIS2). En annan utmaning och möjlighet är att effektivisera på systemsidan. Färre och smartare systemlösningar efterfrågas av kommunens verksamheter. AI är här och vi tittar på flera lösningar för att nyttja kraften av den. Det kommer vi ha bättre förutsättningar för under 2026.

Omvärldsutvecklingen med ett instabilt geopolitiskt säkerhetsläge ställer höga krav på kommunens förmåga inom säkerhets- och beredskapsområdet. Det kommer behövas göras flera operativa insatser för att skapa en trygg och säker kommun med hög beredskapsförmåga om det värsta tänkbara inträffar. Stabsavdelningen driver det arbetet tillsammans med övriga verksamheter bl a genom att Säkerhetsenheten under året har utbildat skolorna i PDV (det som till vardags kallas skolskjutningar). Arbetet med att inrätta s k Trygghetspunkter i kommunen har påbörjats.

Flera delar av avdelningen förbereder sig för Allmänna val 2026.

Inom ekonomistöd är halva personalstyrkan nära pensionering inom några år. För att den omställningen ska kunna ske så smidigt som möjligt, så är planeringen för den omställningen viktig, så att den kan göras på ett sätt som påverkar verksamheten så lite som möjligt.

3.1.2 HR-avdelningen

3.1.2.1 Verksamhet under perioden

Under året har HR-avdelningen fortsatt stärka kommunens chefer och medarbetare genom både operativt och strategiskt stöd. Arbetet har samtidigt präglats av interna ledarskapsutmaningar då HR-chefen periodvis varit tillförordnad kommundirektör och två medarbetare turats om att vara tillförordnad HR-chef. Trots detta har avdelningen upprätthållit en stabil leverans och drivit flera utvecklingsområden framåt.

Löneöversyn och strategiskt lönearbete

Årets löneöversyn genomfördes under våren. Arbetet försvårades av att fem av sex centrala avtal löpte ut och omförhandlades, vilket försköt tidsplanen. De flesta löner kunde ändå betalas ut före semestern. Arbetet med en ny lönestrategi fortsätter och förväntas beslutas 2026. Översynen av medarbetarpolicy, chefspolicy samt samtalsmallar fortsätter i linje med den nya styr- och ledningsmodellen.

Introduktion och chefstöd

Introduktionsdagar för nya medarbetare genomfördes vid tre tillfällen och planeras fortsätta två till tre gånger per år. Ett fortsatt prioriterat område har varit att stärka chefers förutsättningar. Under året har två projektanställningar gett viktiga bidrag:

- **Ledarskapsutveckling** – med fokus på chefers personliga ledarskap och stöd i komplexa krav.
- **Strukturella förutsättningar** – med fokus på processer, ansvar och organisatoriska strukturer.

Årets medarbetarenkät gav ytterligare underlag för både gemensamt och individuellt förbättringsarbete.

Ledningsdagar

Två ledningsdagar genomfördes i maj och november.

- **Våren** fokuserade på individuella styrkor, personliga utmaningar samt värdet av olikheter i våra olika ledningsgrupper.
- **Hösten** ägnades åt kommunens styrmodell och digitaliseringens möjligheter.

Arbetet med plats- och arbetsgivarvarumärket fortsatte under hösten.

Systemutveckling, samverkan och arbetsmiljö

Systemöversynen för att öka säkerhet och minska antalet systemmiljöer har fortsatt. Samverkan mellan stödfunktioner har stärkts. Arbetsmiljöutbildningar för nya chefer och

skyddsombud genomfördes vid två tillfällen. Implementeringen av SAM-modulen i Stratsys slutfördes under årets sista kvartal och en ny upphandling av företagshälsovård genomfördes.

Strategiska funktioner

De tre operativa strategfunktionerna är nu igång och bidrar med analys, målstyrning och stöd i kommunens hållbarhetsarbete. Arbetet fungerar väl och utvecklingen går framåt, samtidigt som det fortsatt finns behov av att förtydliga rollerna i kommunens bredare utvecklings- och styrningsarbete.

3.1.2.2 Ekonomi

	Resultat 2025	Budget 2025	Avvikelse
Stabsavdelningen	31 200,7	29 307,0	-1 893,7
IT/Telefoni	9 767,4	10 029,0	261,6
Kultur och Fritid	17 426,0	16 996,0	-430,0
HR-avdelningen	15 873,3	16 351,0	477,7
Samhällsbyggnadsavdelningen	38 533,3	36 166,0	-2 367,3
Politik/revision	4 937,0	4 558,0	-379,0
Räddningstjänst	14 962,5	14 942,0	-20,5
Gem KS	4 047,6	6 745,0	2 697,4
VA-verksamhet	-12 677,5	-11 300,0	1 377,5
Avfall	-3 542,1	-1 061,0	2 481,1
SUMMA	**120 528,2**	**122 733,0**	**2 204,8**

Analys och åtgärder

HR-avdelningen har haft högre systemkostnader än budgeterat, vilket även uppmärksammats i tidigare prognoser. Avvikelsen uppgår till cirka 400 tkr för året. Detta har beaktats i budgetarbetet och budgeten har förstärkts inför 2026.

De ökade systemkostnaderna har under året motverkats av vakanser samt lägre kostnader än budgeterat för medarbetardagar och företagshälsovård, vilket gör att avdelningen ger ett överskott på totalt 478 tkr.

3.1.2.3 Framtida möjligheter och utmaningar

Sedan förra årets verksamhetsberättelse har HR-avdelningen och Bergs kommun tagit flera betydande steg i utvecklingen av ett mer hållbart och långsiktigt arbetsgivararbete. Många av de insatser som då var planerade eller nyss påbörjade har nu hunnit implementeras eller gett tydliga resultat. Samtidigt kvarstår vissa utmaningar, framför allt kopplat till systemkostnader och behovet av att skapa stabila förutsättningar för kommunens chefer.

En av de mest positiva förändringarna under året är att kostnaderna för företagshälsovård nu minskar markant. Detta är ett direkt resultat av ett tydligare fokus på förebyggande insatser, stärkt arbetsmiljöarbete och ett mer ändamålsenligt avtal som bättre möter verksamheternas behov. Minskade behov av reaktiva insatser bidrar både till lägre kostnader och till att kommunens chefer kan arbeta mer systematiskt med friskfaktorer och tidiga stödinsatser. Denna utveckling skapar långsiktigt goda förutsättningar för att fortsätta sänka sjukfrånvaron och stärka medarbetarnas hälsa.

Samtidigt är systemkostnaderna fortsatt en av kommunens mest komplexa ekonomiska utmaningar. Trots pågående effektiviseringsarbete ligger kostnaderna alltjämt över budget. Utmaningen består i att balansera behovet av moderna, verksamhetsstödjande IT-lösningar med krav på ekonomisk hållbarhet. Systemen utgör en central grund för ett gott ledarskap, vilket innebär att kostnadsminskningar måste genomföras utan att försämra chefernas förutsättningar att leda, följa upp och utveckla sina verksamheter. Arbetet med att identifiera samordningsvinster och förbättrad systemstyrning kommer därför att vara fortsatt prioriterat.

Det nära verksamhetsstödet och det målmedvetna arbetet med att stärka chefers organisatoriska förutsättningar fortsätter att vara avgörande för kommunens utveckling. Medarbetardagarna – som politiken valt att satsa vidare på – bidrar ytterligare till att stärka arbetsgivarvarumärket, främja gemensam riktning och skapa engagemang i organisationen.

De tre strategtjänsterna som tillsattes föregående år ger nu fullt genomslag och har stärkt kommunens förmåga att arbeta mer långsiktigt och samordnat. Tillsammans med HR-konsulterna skapar strategerna ett starkare stöd i implementeringen av den nya styr- och ledningsmodellen, vilket underlättar för cheferna och skapar förutsättningar för en mer hållbar och effektiv kommunal organisation.

Sammanfattningsvis står HR-avdelningen och Bergs kommun inför både möjligheter och utmaningar där den positiva utvecklingen kring företagshälsovården visar att riktade insatser ger resultat. Med fortsatt fokus på systemkostnader, ledarskapsstöd och långsiktiga prioriteringar finns goda förutsättningar för att ytterligare stärka organisationens stabilitet och attraktionskraft framåt.

3.1.3 Samhällsbyggnadsavdelningen

3.1.3.1 Verksamhet under perioden

Samhällsbyggnadsavdelningen har fem enheter som utökades till sex i slutet av året. Stora delar av avdelningen arbetar som stödfunktioner till resten av den kommunala verksamheten som lokalvård och kök. Hit hör även stor del av fastighet och driftsenheten. Teknik och näringsliv jobbar mycket med att genomföra politiska beslut, Vi har drygt 100 medarbetare som gör ett fantastiskt jobb för våra medborgare, kollegor i annan kommunal verksamhet och våra företag!

Lokalvård

Lokalvården gör ett bra jobb och är uppskattad av alla oss andra i de kommunala verksamheterna. Här har inga större förändringar skett, vi arbetar för mer digitalisering inom verksamheten.

Kök

Arbetet med att säkerställa bemanning och robusthet i våra kök fortsätter. Tallgläntan i Hackås är numera mottagningskök och all tillagning av hemtjänstmat görs på Vallmogården. Detta har möjliggjort för större valfrihet för de som har mat via hemtjänsten där man varje vecka kan välja bland 14 maträtter. Då finns möjligheten att välja fler matlådor av de maträtter man gillar och välja bort de som man kanske inte riktigt gillar. Ett resultat vi märkt av detta är att flera av våra äldre medborgare får i sig mer näring. I Svenstavik lagas all mat till skolan och förskolan nu i skolans kök.

Vi har infört ett nytt kostdatasystem som har mer funktioner och kvalitetssäkringar för både inköp, tillagning, näringsberäkning och innehållsförteckningar. Det är ett bra stöd i verksamheten.

Fastighetsenheten

Felanmälningar och ronderingar har styrts upp mer och fastighetsskötarna gör ett väldigt bra jobb i och runt våra byggnader. Under 2025 hanterade vi 3 444 felanmälningar, ronderingar, ärenden och besiktningar. Vi har lagt till en modul i vårt fastighetssystem där vi följer upp all energianvändning i våra byggnader. Flera viktiga energibesparande åtgärder är genomförda och fler planeras. Bergs hyreshus AB har lagt 7 miljoner på att renovera i våra lägenheter. Flera anpassningar och renoveringar av våra fastigheter har genomförts. Exempelvis har simhallen i Svenstavik fått ett nytt ventilationssystem.

Teknik och näringsliv

Enheten för Teknik och Näringsliv är vår nyaste och den sjösattes i januari 2025 inom Samhällsbyggnadsavdelningen. Året har präglats av begränsat ekonomiskt utrymme och vakanta tjänster har inte tillsatts, vilket inneburit en tuff arbetsbelastning.

Etableringsarbetet har gett tydliga resultat. En ramfabrik har etablerats med 5 anställda och plan för 20 inom två år. Totalt har 6 nya arbetstillfällen skapats, med ytterligare 55–65 i pågående processer samt cirka 30 indirekta. Dialoger pågår inom handel, tillverkning och service. För att stärka företagsklimatet har 8 företagarevenemang genomförts och 47 företag haft kontakt med näringslivskontoret. Under hösten samlades 125 företagare på träffar i 7 orter, vilket är något fler än föregående år. "29 minuter Berg" lanserades där det bjudits in till digitala träffar runt ett specifikt ämne. Det har varit intressant och givande.

En försäljningskampanj med 1 kr/kvm för villatomter och flerfamiljstomter genomfördes under året. Marknadsföringen via META nådde över 700 000 personer till låg kostnad. Totalt inkom 53 intresseanmälningar, 15 reservationer och 10 tomter såldes (8 villatomter och 2 flerfamiljstomter).

Målet är 7 600 invånare år 2030. Under året har 214 välkomstbroschyrer skickats till nyinflyttade och över 2 000 vykort distribuerats till inflyttade och fritidshusägare. Bergspasset lanserades i juni och har cirka 300 användare och 30 anslutna företag.

Kommunstyrelsen har beviljat medel för en förstudie om demokratisamarbete med Krolevets i Ukraina via Sida/ICLD. Ett projektkontor byggs nu upp. En förstudie om gravelcykelleder visar goda förutsättningar att utveckla hållbara leder som stärker besöksnäring och folkhälsa.

3.1.3.2 Ekonomi

	Resultat 2025	Budget 2025	Avvikelse
Stabsavdelningen	31 200,7	29 307,0	-1 893,7
IT/Telefoni	9 767,4	10 029,0	261,6
Kultur och Fritid	17 426,0	16 996,0	-430,0
HR-avdelningen	15 873,3	16 351,0	477,7
Samhällsbyggnadsavdelningen	38 533,3	36 166,0	-2 367,3
Politik/revision	4 937,0	4 558,0	-379,0
Räddningstjänst	14 962,5	14 942,0	-20,5
Gem KS	4 047,6	6 745,0	2 697,4
VA-verksamhet	-12 677,5	-11 300,0	1 377,5
Avfall	-3 542,1	-1 061,0	2 481,1
SUMMA	**120 528,2**	**122 733,0**	**2 204,8**

Analys och åtgärder

Teknik- och näringslivsenheten redovisar ett underskott till följd av höga kostnader för bostadsanpassningsbidrag samt ökade personalkostnader. De ökade personalkostnaderna beror på en felaktighet i personalbudgeteringen för 2025. Den negativa effekten har delvis dämpats av vakanta tjänster som inte tillsatts under året.

Köksenheten redovisar ökade kostnader för livsmedelsinköp samt högre personalkostnader än budgeterat. Avvikelsen förklaras främst av ökade livsmedelspriser samt tillfälligt förhöjda personalkostnader, bland annat kopplat till personalförändringar och höga vikariekostnader i samband med sjukfrånvaro och semester. Under hösten har ett nytt kostdatasystem implementerats, vilket förväntas bidra till minskade livsmedelskostnader på sikt.

Lokalvården redovisar ett mindre underskott till följd av högre personalkostnader än budgeterat.

Fastighetsenheten redovisar ett överskott, främst till följd av ökade intäkter kopplade till uthyrning av personal. Detta överskott motverkar delvis underskotten inom övriga enheter.

Sammantaget redovisar Samhällsbyggnadsavdelningen ett underskott om 2 367 tkr för året.

3.1.3.3 Framtida möjligheter och utmaningar

Ett begränsat ekonomiskt utrymme påverkar möjligheterna att rekrytera specialistkompetens, vilket innebär att verksamheten i stor utsträckning drivs av generalister. Detta skapar en utmaning i att leverera vissa insatser med den fördjupning med specialisering som krävs utifrån verksamhetens komplexitet. Det ställer höga krav på prioritering, flexibilitet och samverkan inom befintlig organisation samt kompetens att förstå när extern kompetens behöver tas in. En framtida möjlighet är ännu mer utbyte inom organisationen och tillsammans med länets övriga kommuner.

Vi har i verksamheterna bra digitalt stöd för utveckling av verksamheten. Dessa behöver vi säkerställa att vår personal blir ännu mer trygg i så vi får ut potentialen som finns i dessa.

Mer samverkan mellan enheter och avdelningar är en potential för att göra saker smartare.

Beredskapsplaneringen är viktig för samhället. Det är både en möjlighet och utmaning för oss.

I den nya modulen Momentum Energi har vi bra underlag för att åtgärda de fastigheter som har den största förbrukningen av energi så vi kan sätta in åtgärder på de ställen där det ger mest effekt. Inom de kommunala verksamheterna kommer det framöver finnas en stor potential med att arbeta med energieffektivisering i verksamheterna då energianvändningen kan följas upp per byggnad.

3.2 Miljö- och byggnämnden

Berg och Härjedalens miljö- och byggavdelning ansvarar för bygglov och byggnadsinspektion samt miljö- och hälsoskyddsfrågor. Avdelningen lyder under Bergs och Härjedalens gemensamma miljö- och byggnämnd, som är lokal tillsynsmyndighet över bl a miljöfarliga verksamheter, hälsoskydd, kemiska produkter samt avfalls- och livsmedelshantering. Miljö- och byggnämnden har också tilldelats ansvaret för tillsyn enligt tobakslagen och alkohollagen.

3.2.1 Miljö- och byggavdelningen

3.2.1.1 Verksamhet under perioden

Andelen inkommande ärenden på bygg och geodata har fortsatt varit låg under 2025. Andelen inkommande ärenden är nere på nivåer jämfört med 2019.

Med anledning av detta påbörjades i våras en process med minskning av antalet medarbetare på byggenheten. I ledningsgruppen har en medarbetare valt att minska tjänstgöringsgrad till 80 %.

Efter ägardialogen i mars inleddes en process med att från miljö- och byggnämnden plocka hem översikts- och detaljplanearbetet direkt till kommunerna. Detta med anledning av att arbetet har setts som alltmer strategiskt för respektive kommun och kommunerna har olika behov och förutsättningar. Sedan beslutet kom har 4 av 5 medarbetare valt att lämna sina tjänster. Dessa har inte ersatts och har påverkat intäkterna negativt för 2025. För att verksamheten på lång sikt ska påverkas så lite som möjligt av övergången lades mycket intern tid på planering och förberedelser. Detta påverkar också intäkterna negativt.
Under större delen av perioden har enbart en översiktsplanerare varit i tjänst vilket har påverkat framdrivning och intäkter då ersättningsrekrytering avbröts med anledning av omorganiseringen.

Geodata har under året gjort en förskjutning med 2 mätingenjörer och 1 GIS-ingenjör till 1 mätingenjör och 2 GIS-ingenjörer för att möta upp miljö- och byggavdelningens och kommunernas behov av kartstöd och kartdata. GIS-arbetet är en viktig stödfunktion som många verksamheter förutom Miljö och bygg är beroende av.

Miljö och Byggs kundservice har hanterat i snitt ca 130 samtal och 450 mejl i veckan. Detta är en viktig servicefunktion som resulterar i goda omdömen och snabb service till medborgarna. Det har även lagts mycket arbete på övergången av planfunktionerna till respektive kommun.

På miljöenheten slutade en miljöinspektör 1 februari 2025 och ersättaren började inte förrän i juni. Det var också en sjukskrivning i början av året. I augusti slutade en till miljöinspektör. Först var han tjänstledig och i november sade han upp sig. Han ersattes inte på grund av det rådande budgetläget. En annan miljöinspektör var föräldraledig från oktober och året ut och ersattes inte. Detta har medfört att tillsyn har behövts flyttas fram och bortprioriteras till förmån för inkommande ärenden. Följden av detta har blivit ett intäktstapp.

Det har fortsatt komma in en stor andel ansökningar om enskilt avlopp vilket har medfört att inplanerade avloppsinventering inte har kunnat genomföras p g a resursbrist.

Det har också varit en hög arbetsbelastning för de som jobbar kvar. Ytterligare en miljöinspektör sade upp sig under slutet av året. Hennes ersättare rekryterades och börjar i februari 2026.

Miljö- och hälsoskyddsinspektörerna har genomfört bostadstillsyn hos det kommunala bostadsbolaget under våren. I samband med detta har även en anmälan inkommit angående en privat fastighetsvärd vilket har föranlett ett föreläggande om åtgärder. Planen är att fortsätta bostadstillsynen med övriga privata aktörer under kommande år.

Tillsyn har även genomförts av verkstäder, industrier, värmeverk, skidanläggning och drivmedelsstationer. Rektorer för skola och förskola har fått information om egenkontroll. Inkommande ärenden om bl a värmepumpar, slamtömningsintervaller, anmälan om miljöfarlig verksamhet, anmälan om hälsoskyddsverksamhet och remisser har hanterats. Även luftkvalitetsrapportering och radiakmätningar har genomförts.

En medarbetare från miljö har fortsatt varit delaktig i arbetet med Vattentjänstplanen för Bergs kommun. (Härjedalens plan är antagen)

Arbetet med kalkningen finansieras med statsbidrag och pågår enligt plan. Miljöövervakning och effektuppföljning av kalkning sker på uppdrag av Länsstyrelsen och pågår också som planerat. Rivers of Life och Hållbart Härjedalsfiske är två projekt som är finansierade externt och där en medarbetare deltar. Han deltar även i arbetet med delåtgärdsprogrammet för Ljusnan via Ljusnan Voxnan Vattenvårdsförbund och Vattenmyndigheten för Bottenhavet.

Livsmedelsinspektörerna har hunnit med den planerade livsmedelskontrollen och även att genomföra uppföljande kontroller. Tillsyn av dricksvattenanläggningar har pågått under året och ungefär hälften av anläggningarna har fått kontroll. Livsmedelsgruppen genomförde även årlig försäljningstillsyn av tobaksfria nikotinprodukter, folköl och receptfria läkemedel. Livsmedelsinspektörerna har även deltagit i kemikalieinspektionens projekt 2025 och utfört tillsyn av verksamheter där bekämpningsmedel säljs. De har även gjort hälsoskyddstillsyn på ett antal tillfälliga boenden.

Alkoholinspektörerna har arbetat enligt plan med tillståndsprövning och tillsyn. Verksamheter med stadigvarande serveringstillstånd har fått inre tillsyn, där tillståndshavarens personliga lämplighet och ekonomiska skötsamhet prövas, samt yttre tillsyn där det kontrollerats om verksamheten uppfyller de praktiska kraven i alkohollagen. Yttre tillsyn har genomförts hos vissa verksamheter med tillfälligt serveringstillstånd.

Stora prioriteringar har behövts göras i Tillsynsplan PBL under 2025, främst med anledning av en sjukskrivning och en medarbetare som avslutat anställning inom byggenheten.

Under sommaren genomfördes lagförändringar gällande strandskyddsdispenser samt byggregler, vilket föranlett anpassningar av handläggning och uppdatering av mallar samt behov av utbildning. Bygginspektörerna klarar lagstadgade handläggningstider.

Länsstyrelsens handläggningstider för överklagade ärenden har ökat under året, något som ökar vår handläggningstid samt skapar irritation hos sökande.

I december 2025 infördes ny lagstiftning enligt PBL (Plan- och bygglagen) vilket har medfört en viss oro och krävt utbildningsinsatser vilka även behöver genomföras under 2026.

Plan har i samband med organisationsförändringen sett över sina uppdrag och arbetat med att fördela dessa på respektive kommun, för att förbereda för nya arbetssätt. Dessutom har det varit fokus på att avsluta så många uppdrag som möjligt, främst då de äldre uppdragen. Översiktsplanegruppen har under året bestått av 1 medarbetare, då den andra valt att avsluta sin tjänst. Ingen ny rekrytering färdigställdes, med hänsyn till omorganiseringen.

Miljö och Byggs kundservice har förutom arbetet med samtal, mejl och planövergången, arbetat med uppdatering och spegling av kommunernas hemsidor samt uppdateringar av e-tjänster.

3.2.1.2 Ekonomi

Miljö- och byggavdelningen	Resultat 2025	Budget 2025	Avvikelse
Bergs andel	*6 591*	*3 884*	*-2 707*
Härjedalens andel	*9 445*	*5 566*	*-3 879*
MoB totalt	**16 036**	**9 450**	**-6 586**

Analys och åtgärder

Miljö- och byggavdelningens resultat för 2025 (Berg + Härjedalen) uppgår till 16 036 tkr, en avvikelse mot budget på -6 586 tkr. Bergs andel av underskottet uppgår till -2 707 tkr och Härjedalens andel uppgår till -3 879 tkr.

Avdelningen når inte upp till 2025 års budgeterade intäktsnivå. En del av intäktsavvikelserna kan förklaras av minskat antal handläggare på planenheten samt omorganiseringar kopplat till flytten av planenheten. Intäktsbortfallet på bygg och geodata kan även förklaras av att verksamheternas intäkter budgeterades högre än förväntat utfall, med utgångspunkt i att fortsatt kunna bedriva verksamhet. För budget 2026 har politiken tillskjutit prioriterade medel

till avdelningens skatteram (vilket görs av respektive samverkanskommun), som därmed möjliggör att intäktsnivåerna i budget 2026 har kunnat budgeterats på en nivå som följer det faktiska utfallet för 2025.

Under året har en neddragning med 4 tjänster på byggenheten genomförts under vår och sommar. Full effekt av neddragningarna på kostnadssidan förväntas uppnås under verksamhetsåret 2026.

Avslut av anställning av långtidstjänstledig miljöinspektör är genomförd. Inga vikarier för föräldraledig, sjukskriven och tjänstlediga inspektörer. Detta har medfört en kostnadsminskning.

På grund av att livsmedelsinspektörerna inte gjort den miljötillsyn som planerades under året så är intäkterna på miljö lägre än beräknat.

Totalt ligger mycket av den kostnadsbesparing som genomförts under året i personalminskningar. Det har genomförts en avtalsgenomgång för ärendehanteringssystemet vilket medfört något minskade systemkostnader. Även under 2025 har inga övernattningar genomförts, gemensamma dagar har genomförts med egen medtagen mat och kostnadsfria aktiviteter. De utbildningar som genomförs är direkt kopplade till lagförändringar och har bedömts som nödvändiga för utförande av myndighetsutövning.

Det är viktigt att se långsiktigt på verksamheten och inte göra snabba förändringar. Trendspaning genomförs med tidshorisonten 5 år för att kunna göra rätt åtgärder och säkerställa rätt storlek på personalstyrkan.

3.2.1.3 Framtida möjligheter och utmaningar

Ytterligare en medarbetare på byggenheten har valt att avsluta sin anställning i samband med årsskiftet 25/26. För närvarande har inte den medarbetaren ersatts. Avdelningen behöver landa i behovet av medarbetare på byggenheten.

I samband med att medarbetarna inom detalj- och översiktsplanering har övergått till kommunerna har en minskning genomförts i ledningsgruppen med 50 % av en tjänst.

De förväntade räntesänkningarna under året har uteblivit vilket har påverkat byggmarknaden negativt. Marknaden har inte stabiliserat sig utan de stora investeringarna ligger fortfarande på vänt. Man avvaktar hellre än att satsa. Externa intäkter ligger därmed fortsatt på låg nivå.

Avdelningen påverkas också av omvärldsläget, vilket fortsatt är osäkert och väntas så fortgå även under 2027.

Kommunerna väntas få ökade kostnader med anledning av klimatförändringar. Det har under året skett flera incidenter i form av ras och skred i Sverige. Miljö och Bygg har stor möjlighet att bidra till framtidssäkringen med sin kompetens, men då måste det finnas medel för detta.

Stor förväntan finns från marknaden att handläggningstiden för olika tillståndsprocesser ska minska. Förväntningar finns att lagändringar, digitalisering och användandet av AI-verktyg ska förenkla och snabba på delar av processerna. Samtidigt som denna förväntan ökar på myndighetsutövning kan man också se att komplexiteten när det gäller miljöhänsyn, klimatförändringar och bristande underhåll på infrastruktur gör att dessa förväntningar inte kan uppfyllas. Handläggarna behöver vidareutbildning och genomförda neddragningar gör att tiden inte räcker till. Kraven på tillgänglighet och snabb service ökar samtidigt som förutsättningarna för att uppfylla dem saknas.

Utvecklingstakten inom digitala tjänster medför att avdelningen har ett stort behov av IT-stöd. Om inte kommunerna har rätt resurser behöver avdelningen säkerställa egen kompetens. På sikt kan det anas en kostnadsbesparing men eftersom systemkostnaderna ökar och den stora vinsten främst består i att avdelningen tillgodoser medborgarnas krav på snabb, lättillgänglig

service så är det ingen självklarhet att ökad digitalisering medför en kostnadsbesparing, i alla fall inte i närtid.

Förändringar i lagstiftning, ökad rådgivning till allmänhet och verksamheter samt inkommande remisser medför ökad andel arbetsuppgifter som inte kan intäktsfinansieras.

Verksamheten för geodata har sett över sina arbetssätt och resurser, för att kunna tillgodose behovet av geodatastöd till avdelningen. Detta genom att fasa över en mätingenjör till gis-ingenjörsuppdrag.

Miljö och Bygg har en fungerande kundservice idag och där finns möjligheten att samordna med växlar och andra verksamheter.

Närmast inom verksamhetsutveckling ligger förändringar på hemsida, e-tjänster samt mer extern kommunikation i sociala medier.

3.3 Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden omfattar förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem, gymnasieskola, vuxenutbildning. Chef för utbildningsavdelningen är högsta ansvariga chef för samtliga verksamheter inom avdelningen. Inom utbildningsavdelningen finns även verksamhetsutvecklare som bl a ansvarar för det övergripande kvalitetsarbetet, biträdande enhetschef samt utredare som arbetar som stöd till rektorer och förvaltning.

3.3.1 Utbildningsavdelningen

3.3.1.1 Verksamhet under perioden

Verksamheternas arbete fortgår enligt nationella styrdokument och kommunens inriktningsmål. Särskilt stor vikt läggs vid sociala hållbarhetsmålet för god folkhälsa avseende fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. Förskolorna har fortsatt utveckla arbetet med lokala barnhälsoteam, där rektorer och verksamhetsutvecklare samverkar med socialtjänstens öppenvårdsteam och regionens barnhälsovård med syftet att arbeta främjande och förebyggande för barn och familjers hälsa, välmående och utveckling. Målet är att alla barn i Bergs kommun ska ges de bästa förutsättningar till en god uppväxt där bästa möjliga hälsa, utveckling och trygghet är viktiga beståndsdelar. Lokala barnhälsoteamet träffas 4 gånger per år. Vårens fokusområden var samverkan för att förebygga skolfrånvaro genom tidiga insatser. Höstens arbete har inriktats mot att synliggöra samverkansarenor och gemensamt arbete för att informera vårdnadshavare om verksamheternas aktiviteter. Samverkan har även utökats till att omfatta grundskolan genom medverkan av skolsköterska.

Grundskolornas arbete för ökad hälsa sker som del av det ordinarie arbetet med undervisning, uppföljning och samverkan med hemmen. Elevhälsan genomför hälsosamtal i förskoleklass, åk 4 och åk 7 vilket återkopplas till respektive rektor. På högstadieskolorna finns två skolvärdar som arbetar nära eleverna och kan erbjuda aktiviteter och fika i skolornas elevcaféer. Hälsosatsningar sker även genom exempelvis Myrvikens skolas satsning på hälsosammare utbud i elevcaféet, samt att man kommit överens med vårdnadshavare och näringsidkare att samverka för att elever inte ska lämna skolans område för inköp av godis och läsk under skoltid. Även Svenstaviks skola har från hösten inriktning för läsk-, godis- och nikotinfri skola. På grundskolorna finns dessutom skolsociala teamet, som är en statsbidragsfinansierad satsning med personal från både skola och socialtjänst i syfte att förebygga och minska problematisk skolfrånvaro. Även fritidshemmen i kommunen har ökad hälsa som fokusområde och uppmuntrar till ökad fysisk aktivitet med rastvärdar som leder aktiviteter och där det finns lekbodar med material som elever kan låna. Andra aktiviteter är RePULSE, en samtalsmodell i syfte att ge stöd och verktyg till elever med bristande impulskontroll, Matchofabriken en metod för praktiskt arbete för jämställdhet och mot våld

tillsammans med unga, samt PAX en modell för ökad studiero i klassrummen. Även gymnasieskolan har genom sitt tema hälsoklokt elevarbete erbjudit mental träning för att stärka elevernas självkänsla som ett led i att nå en ökad närvaro. Gymnasieskolan arbetar även med mentorskap och möjlighet till extra handledning för att stödja eleverna i att nå målen. Vuxenutbildningen Svenska för invandrare arbetar också med mentorskap och nära kontakt med de studerande.

Skolsäkerhet är ett område som fått ökad uppmärksamhet utifrån nationella händelser i början av 2025 vilket har resulterat i att skolsäkerhetsarbetet skyndats på även här i Berg. Insatser för att kartlägga samtliga lokaler utifrån ett säkerhetsperspektiv har genomförts tillsammans med Säkerhetsenheten, utbildning samt övning av inrymning i händelse av pågående dödligt våld (PDV) har genomförts på Fjällgymnasiet och de två högstadieskolorna.

Kommunens inriktningsmål *Bergs kommun utbildar och utvecklar sina invånare till starka individer som kan göra skillnad för sig själv och andra* är utbildningsverksamheternas huvudfokus och följs upp genom systematiskt kvalitetsarbete enligt skollagen och läroplanerna. Under läsåret 24/25 startade samverkan med Skolverket inom ramen för Riktade insatser. Utbildningschef, verksamhetsutvecklare samt rektorer har tillsammans med Skolverket, analyserat verksamheternas resultat och under våren 2025 skrivit fram åtgärdsplaner på både huvudmannanivå och enhetsnivå. Analysen visar på behov av förbättrade förändringsprocesser och ledning av dessa för att ord ska bli handling och ge effekt i undervisningen. Den vetenskapliga grunden för insatsernas utformning utgår från systemteorier, organisationspsykologi och förändringsledning samt vikten av kollegialt lärande på alla nivåer. Analysen visar även att det behövs stöd för att genomlysa och förbättra organisationens barn- och elevhälsoarbete så att det leder till ett tvärvetenskapligt arbete där alla professioner samarbetar för att stödja mot barn och elevers högre måluppfyllelse. Vidare framkommer behov av att se över och förbättra kvalitetsrapporter och kvalitetsdialoger samt kompetensutveckling i analysförmåga. Kopplat till dessa behov har följande fortbildningsinsatser påbörjats under höstterminen 2025:

- Kompetensutveckling via Mälardalens Universitet (MDU) till samtliga pedagoger och elevhälsopersonal med syfte att förbättra undervisningens kvalitet.
- Processledarutbildning via MDU till verksamhetsutvecklare och processledare av det kollegiala lärandet inom förskola, grundskola och fritidshem för att tillsammans med rektorer leda det systematiska kvalitetsarbetet som utgår från undervisningen.
- Handledning och processtöd via Public Partner till skolchef, ledningsgruppen för utbildning avseende att utveckla ledarskapet och en lärandekultur så att det systematiska kvalitetsarbetet får effekt i en förbättrad undervisning.
- Processtöd via Skolverkets processtödjare till skolchef och verksamhetsutvecklare avseende ett förbättrat systematiskt kvalitetsarbetet för att få effekt i en förbättrad undervisning.

Måluppfyllelsen för elever i årskurs 9 vårterminen 2025 visar att endast 61,8 % når målen i samtliga ämnen, vilket är något lägre än vårterminen 2024 då 63,2 % nådde målen i samtliga ämnen.

Andel (%) som fått godkänt betyg i alla ämnen	24/25	23/24	22/23	21/22	20/21	19/20	18/19	17/18	16/17	15/16
Berg	61,8	63,2	68,4	73,6	76,5	75	77	76,5	54,2	62,9
Länet	71,9	76,3	78,4	77,7	77,8	77,6	76,9	75,6	69,3	70,4
Riket	71,9	71,9	73,2	74,1	76,1	76,1	75,5	75,6	74,1	74,2

Matematik är ett av de ämnen som flest elever saknar betyg i, men rektorer ser även att allt

fler elever i de lägre årskurserna saknar betyg i svenska och svenska som andraspråk vilket även påverkar elevernas måluppfyllelse i övriga ämnen. Resultaten vid nationella proven i matematik och svenska i årskurs 3 visar att allt för hög andel av eleverna inte klarat gränsen för godkänt.

Andel elever som deltagit i alla delprov i ämnesprovet och klarar kraven för godkänt i åk 3									
Ämne	**Berg 2025**	**Berg 2024**	**Berg 2023**	**Berg 2025 (f)**	**Berg 2024 (f)**	**Berg 2023 (f)**	**Berg 2025 (p)**	**Berg 2024 (p)**	**Berg 2023 (p)**
Matematik	**52%**	48%	35%	58%	38%	46%	42%	58%	28%
Svenska/SVA	**56%**	54%	54%	63%	63%	57%	44%	46%	54%

Av totalt 68 elever i åk 9 var det 52 elever (76,5 %) som uppnådde behörighet till yrkesprogram. Sett över senaste tioårsperioden så har Berg en något taggig statistik där resultaten vissa år är betydligt lägre än andra, detta kan bero på ett lågt elevantal vilket ger stora utslag vid procentuell beräkning varför resultaten behöver följas över tid.

Andel (%) behöriga till yrkesprogram	**24/25**	**23/24**	**22/23**	**21/22**	**20/21**	**19/20**	**18/19**	**17/18**	**16/17**	**15/16**
Berg	76,5	70,6	80,3	83,5	83,8	79,3	79,3	79	61,4	71,1
Länet	81,6	84,4	87,1	86,3	85,7	87,0	84,8	83,2	76,9	78,5
Riket	84,2	83,7	85,2	85,0	86,2	85,6	84,3	84,4	82,5	83,1

Utifrån den nationella statistiken SALSA, som beräknar skolenheters resultat av slutbetygen i årskurs 9 med hänsyn till elevsammansättningen, är det förväntat antal elever på Svenstaviks skola som når målen 2025 och de når även det förväntade meritvärdet. Det är något bättre än 2024 då något färre än förväntat nådde målen. För Myrvikens skola är det något fler än förväntat som når målen 2025. Även det är en förbättring jämfört med 2024. Däremot så når inte eleverna det meritvärde på betygen som förväntas. Beräknat meritvärde utifrån elevsammansättningen och beräknat socioekonomiska förutsättningar för området visar ett meritvärde på 220 betygspoäng medan eleverna uppnådde 209 betygspoäng. Beräknat och faktiskt meritvärde för eleverna i Svenstavik är 202.

Insatser för att nå ökad måluppfyllelse har förutom det som nämnts ovan varit anpassningar av undervisning på klassrumsnivå, hög andel extra resurser och två-lärarsystem i lägre skolår, studiegårdar med anpassade lärmiljöer som utformats med hjälp av insatser från SPSM (Specialpedagogiska skolmyndigheten). Statsbidrag har riktats mot förstärkt elevhälsa och utökad tillgång till specialpedagog/speciallärare. Det har även erbjudits stöd under utbildningstiden för att locka fler lärare att fortbilda sig till speciallärare. En speciallärare blev klar med sin utbildning juni 2025 och två andra i januari 2026.

Andra kompetenshöjande insatser, riktade till förskola och fritidshem, är möjligheten att ansöka om stipendium för personer folkbokförda i Bergs kommun och som utbildar sig till förskollärare eller från 2025 även grundskolelärare med behörighet att undervisa i fritidshem. Fyra stipendiater kan utses per år och för närvarande är det tre som påbörjat studier, dock har en avbrutit studierna samtidigt som det inte fanns några som påbörjade sina studier under 2025. Så för närvarande är det endast två som läser till förskollärare med hjälp av stipendiet.

Kartläggning av lärares behörighet visar att av lärarna i grundskolans åk 1-3 har 87 % lärarlegitimation, i åk 4-6 är motsvarande siffra 71 % samt i åk 7-9 är 74 % legitimerade.

Behörighet i ämne och årskurs är dock lägre; 55 % av lärarna i åk 1-3 är behöriga i både ämne och årskurs, 56 % av lärarna i åk 4-6 och 58 % av lärarna i åk 7-9. Lägst behörighet uppnås för lärare i fritidshem där endast 15 % har legitimation. I förskolan är cirka 28 % utbildade förskollärare jämfört med kommunens inriktningstal att 67 % av pedagogerna ska inneha en förskollärarutbildning. Trots att barnkullarna minskar och därmed även antalet förskoleavdelningar så ser vi inte att behörigheten ökar, detta bland annat på grund av kommande pensionsavgångar.

Under 2025 skedde en stor förändring för utbildningsverksamheten i kommunen då gymnasiet och vuxenutbildningen från 1 juli 2025 övergick till Jämtlands gymnasieförbund (JGY). Hela våren pågick planering och förberedelsearbete inför övergången med ny teknik, system och inredning av lokalerna. Under våren valde även de två rektorerna att avsluta sin tjänstgöring i kommunen. Ny rektor rekryterades och fanns på plats vid övergången i juli. Under del av våren fanns därför rektor samt studie- och yrkesvägledare för vuxenutbildningen i JGY Bräcke inne som ledningsstöd och utbildningschef var tillika tillförordnad rektor för gymnasieskolan med ledningssamverkan med personalen. Eleverna på Fjällgymnasiet uppnådde även läsåret 25/26 goda studieresultat och samtliga elever uppnådde gymnasieexamen vårterminen 2025. Inom vuxenutbildningen avslutade de sista eleverna vid vårdkombon (SFI i kombination med vårdprogrammet) sina studier med goda resultat och flera gick vidare till anställning inom kommunens vård- och omsorgsverksamheter medan andra hade planer på att studera vidare.

Skolinspektionen genomförde under 2025 sin regelbundna tillsyn på Rätans skola. Inspektionen påtalade brister rörande mottagande och undervisning av nyanlända, studiehandledning på modersmål, särskilt stöd, frånvaro samt arbete mot kränkande behandling. Rutiner ska upprättas och vara Skolinspektionen tillhanda i mars 2026.

I arbetet för att nå det politiska inriktningsmålet för utvecklande och sunda arbetsplatser så har arbetet med att implementera kommunens nya styr- och ledningsmodell fortgått. Ett annat led i att nå friskare arbetsplatser är uppföljning av frånvaro som sker tillsammans i ledningsgruppen för utbildning i samverkan med HR-konsult. För att utveckla och finna nya lösningar och arbetssätt pågår även AI-utbildning för samtlig personal inom utbildning.

3.3.1.2 Ekonomi

	Resultat 2025	Budget 2025	Avvikelse
Förskola	45 728,2	46 279,0	550,8
Grundskola	115 668,2	115 749,5	81,3
Gymnasie Vux	51 665,1	51 682,0	16,9
Gemensamt UN	16 959,9	17 623,0	663,1
Politik UN	1 195,4	1 287,0	91,6
SUMMA	**231 216,8**	**232 620,5**	**1 403,7**

Analys och åtgärder

Förskola

Verksamheten för de kommunala förskolorna redovisar för året ett underskott inom driftverksamheten. Avvikelsen förklaras huvudsakligen av högre personalkostnader än budgeterat vid merparten av enheterna, vilket främst beror på omfattande vikariekostnader i samband med sjukfrånvaro och semesterperioder.

Personalkostnadsökningen har dock delvis motverkats av högre intäkter än budgeterat, trots att statsbidraget för maxtaxa understigit budgeterad nivå.

Fastighetskostnaderna redovisar ett överskott om 1 000 tkr. Detta beror på att hyran för den nya förskolan blivit lägre än budgeterat, att förskolan i Myre har avvecklats samt att tidigare förskolelokaler i Klövsjö har överförts till grundskoleverksamheten.

Verksamheten Barn i behov av särskilt stöd (BIBASS) uppvisar ett överskott till följd av att kostnaden hade budgeterats på helår men barnen övergick till förskoleklass. Därtill är kostnaderna för köp av utbildningsplatser och tilläggsbelopp till andra huvudmän lägre än budget, vilket sammantaget ger ett överskott om 504 tkr.

Sammantaget innebär detta att förskoleverksamheten, trots ökade personalkostnader, redovisar ett totalt överskott. Detta förklaras av högre barnomsorgsavgifter, lägre fastighetskostnader, överskott på grund av övergång till annan verksamhet på BIBASS samt lägre kostnader för externa utbildningsplatser.

Grundskola

Grundskoleverksamheten redovisar, i likhet med förskolan, högre personalkostnader än budgeterat vid flertalet enheter. Avvikelsen beror främst på ett ökat behov av särskilt stöd. Fastighetskostnaderna för grundskolan resulterar i ett underskott om 949 tkr, vilket huvudsakligen förklaras av att tidigare förskolelokaler nu ingår i grundskolans verksamhet samt av högre hyreskostnader än budgeterat. Kostnaderna för elever i anpassad grundskola har ökat, både inom den egna verksamheten och vid placering i andra kommuner, vilket medför ett underskott för året.

Elevhälsan redovisar ett överskott till följd av vakant tjänst som skolpsykolog under hela året. Under perioden har tjänsten delvis köpts in externt, men nettokostnaden understiger ändå budget.

Kostnaderna för skolskjutsar samt köp av utbildningsplatser från andra huvudmän är lägre än budgeterat och ger sammantaget ett överskott om 750 tkr. Modersmålsundervisningen uppvisar ett större överskott än budgeterat, vilket förklaras av högre bidragsintäkter än beräknat.

I samband med bokslutsarbetet identifierades kvarstående medel i balansräkningen som borde ha resultatförts tidigare år. Dessa har nu korrigerats och 980 tkr har resultatförts från sparade medel.

Sammantaget redovisar grundskolan ett mindre överskott för året. Detta trots högre personalkostnader inom flera verksamheter och ökade fastighetskostnader, vilket har motverkats av vakans inom skolpsykologtjänsten, lägre kostnader för skolskjutsar och köp av utbildningsplatser, högre bidragsintäkter samt resultatföring av medel från tidigare år.

Gymnasium och vuxenutbildning

I samband med övergången till Jämtlands gymnasieförbund (JGY) den 1 juli 2025 hanteras samtliga elevavgifter därefter genom förbundet, och driften av Bergs gymnasium övertas av JGY. Kommunen belastas därmed inte med några driftskostnader under årets andra hälft.

Enligt gällande avtal med JGY ansvarar kommunen dock för den förlust som verksamheten genererar under året, vilket uppgår till 1 906 tkr.

Totalt sett redovisar verksamhetsområdet ett mindre överskott, vilket främst förklaras av att JGY:s slutavräkning blivit lägre än tidigare prognostiserat. Avvikelsen beror på lägre utbildningskostnader än beräknat, särskilt inom vuxenutbildningen.

Gemensamt UN

Överskottet inom Gemensamt UN kan huvudsakligen hänföras till vakant rektorstjänst under

årets första kvartal, lägre personalkostnader efter genomförda personalförändringar under sommaren samt minskade kostnader för fortbildning jämfört med budget.

Politik

Inga väsentliga avvikelser redovisas. Ett mindre överskott har uppstått till följd av lägre kostnader för arvoden och övriga verksamhetskostnader jämfört med budget.

3.3.1.3 Framtida möjligheter och utmaningar

De senaste årens sjunkande nativitet är fortsatt en stor utmaning för verksamheterna. De närmsta åren sjunker barnantalet i förskolorna samtidigt som grundskolans tidigare år fortfarande växer något under kommande två år. Antal födda i kommunen är under åren 2018–2021 i genomsnitt 89 barn, de senaste fyra åren 2022–2025 är det ett genomsnitt på 59 barn per år och då var födslotalen något lägre för de två senaste åren (62, 64, 53 respektive 55 barn år 2025). Detta medför förändrade förutsättningar för framför allt Svenstavik, Myrviken och Hackås medan barnantalet på södra förskolorna verkar ligga ganska stabilt. För Svenstaviks del innebär det ett behov av förtätning av barn- och personalgrupper varmed en förskola (Vintergatan) kallställs från hösten 2026. Glädjande är att det fortfarande flyttar in barnfamiljer och då framför allt i Klövsjö.

I och med att stora barnkullar lämnar förskolan och går över till förskoleklass så ökar fortfarande elevantalet i grundskolan. Framför allt gäller det Klövsjö, Myrviken och Hackås som då även är i behov av mer lokaler. I Klövsjö invigdes den nya förskolan inför höstterminsstart 2025. Skolan fick därmed överta lokalerna som förskolan tidigare haft i skola. I Hackås kommer förskolan att minska till tre avdelningar och på så vis får skolan tillgång till ytterligare klassrum. I Myrviken finns behov av att rusta upp lokaler för ytterligare en klass. Dialog har inletts med Bergs hyreshus AB i hopp om att ha lokaler färdigställda till hösten 2026. Förändringar av barn- och elevantal behöver bevakas så att åtgärder kan vidtas om antalet ökar igen. Sett till elevantal så är nu Svenstaviks och Myrvikens skolor ungefär lika stora. Elevantalet ökar i de lägre skolåren men minskar tillfälligt på högstadiet. Detta är ett dilemma för de båda skolorna då elevgrupperna per årskurs är för stora för att vara en klass och behöver därmed delas in i två klasser, vilket kräver mer resurser än vad faktortilldelningen medger. I de södra skolorna har nu Klövsjö vuxit om och har fler elever än både Åsarna och Rätans skolor. Ljungdalen ligger kvar på ungefär samma elevantal som tidigare.

Andra utmaningar är den låga måluppfyllelsen med allt för få elever som når målen på nationella prov och då framför allt i matematik, men även andel elever som når målen i samtliga ämnen i årskurs 9 samt andel elever som når gymnasiebehörighet är för låg. Hög frånvaro är fortsatt ett problematiskt område som kan ligga bakom låg måluppfyllelse. Skolsociala teamet med samverkan mellan elev, vårdnadshavare, skola och socialtjänst som startade upp hösten 2024 har under 2025 kommit igång med insatser för elever som haft mycket hög frånvaro. Några av eleverna ökade sin närvaro under insatsen. Under rubriken 3.3.1.1 räknas flera insatser upp för att anpassa undervisningen och ge riktat stöd till elever som riskerar att inte nå målen. De insatserna beräknas fortsätta och fler insatser kommer troligtvis tillföras i och med de statliga utredningar som pågår.

En framgångsfaktor för att elever ska nå målen är ofta sammankopplad med lärarnas behörighet för de ämnen de undervisar i. Utifrån översynen hösten 2025 så behöver behörighetsnivån öka och kompetensförsörjningsplan behöver arbetas fram så att lärare kan ges förutsättningar till vidare studier. Att behörighetsnivån är låg kan även bero på att undervisningen organiseras med klasslärare som har eleverna i många ämnen istället för att eleverna ska behöva byta lärare. En annan faktor är att det är svårt att nå ämnesbehörighet i grundskolans samtliga 17 ämnen på mindre skolor där antalet lärare är lågt utifrån skolans storlek. Lägst andel behörighet har fritidshemmen där endast 15 % av lärarna har behörighet.

Andelen förskollärare i förskolan är också fortsatt lågt men tre förskollärare rekryterades under hösten 2025 samt att det för närvarande även är två som går förskollärarprogrammet med stöd av kommunens utbildningsstipendium. Satsningen med stipendium för att locka fler att utbilda sig till förskollärare behöver fortsätta och från hösten 2025 omfattar det även de som läser till grundskolelärare med inriktning fritidshem.

Gemensamt för förskola och grundskola är arbetet utifrån Skolverkets riktade insatser. Åtgärdsplanerna ska revideras under våren 2026 och nya insatser planeras utifrån verksamheternas behov. Nya avtal är på väg att tecknas med Skolverket, MDU (Mälardalens universitet) och Public Partner. Allt finansieras via statsbidrag från Skolverket. Syftet med insatserna är att stärka det systematiska kvalitetsarbetet för att följa upp undervisningen i högre grad i både förskola och grundskola, stärka det pedagogiska ledarskapet på alla nivåer i verksamheterna, samt att undervisningen ska utvecklas och ge eleverna bättre förutsättningar att nå målen. Skolverkets riktade insatser beräknas pågå minst fram till vårterminen 2027.

Gymnasieskolan och vuxenutbildningen ingår nu i Jämtlands Gymnasieförbund. Verksamhetsövergång skedde 1 juli 2025 och från 1 januari har JGY även hela den ekonomiska delen. Både gymnasiet och vuxenutbildningen har minskat oroväckande mycket i antal elever under hösten 2025. Forum för kommunikation och samverkan mellan kommunen som organisation och skolornas personal och ledning behöver arbetas fram för att kunna följa upp och stödja verksamheterna i framtida utvecklingsarbete.

Något som berör samtliga utbildningsformer är oron för ökat våld i skolmiljöer. Händelsen i Örebro under början av 2025 har aktualiserat behovet av förebyggande åtgärder i skolmiljö samt utbildning till all personal i händelse av pågående dödligt våld. Under 2025 har Säkerhetsenheten kartlagt förskolor och skolors fysiska miljöer och genomfört utbildningsinsatser för personal och ledning i hur man ska agera i händelse av krissituation. Vissa åtgärder i fysiska miljöer har påbörjats. Svenstaviks skola utrustas med central låsning och mörkläggningsgardiner i de två huvudbyggnaderna. Arbetet behöver fortgå och omfatta fler åtgärder och fler skolor enligt krav om skolsäkerhet som gäller från 1 juli 2025. Huvudman ansvarar för att beredskapsplan finns på varje förskole- och skolenhet samt att det bedrivs ett löpande arbete för att kunna hantera allvarliga våldssituationer eller hot om allvarlig våldssituation.

Andra reformer och lagändringar som ställer krav på huvudman är Skolbibliotek med skolbiblioteksplan och åtgärder för att säkerställa att alla skolor och elever har tillgång till någon form av skolbibliotek. Riktlinjer och insatser för att svara mot kraven för Professionsprogrammet behöver arbetas fram. Professionsprogrammet riktar sig till förskollärare, lärare och rektorer och gäller från 1 september 2025. Även riktlinjer för användande av AI behöver fastställas för att minska riskerna som rör juridik, etik, säkerhet och arbetsmiljö.

Annat som kommer påverka verksamheterna framåt är de många reformer som aviserats nationellt. Det förväntas tas beslut om 11 reformer under 2026, något som benämns som det mest reformtäta året sedan läroplansändringarna 1994 och något som regeringen anger innebär de största förändringarna för skolan på 30 år. Från hösten 2026 kommer förändringar gällande elevers trygghet och studiero samt kränkande behandling. Ett flertal reformer om bl a lärares arbetstid, förbättrat stöd i skolan, 10-årig skolgång, nya nationella prov med flera väntas tas beslut om i mars 2026 med införande 1 januari 2028, vilket i så fall innebär implementering under 2027. Beslut gällande utredningarna om elevhälsa och rektorers arbetsbelastning kan komma senare under 2026.

3.4 Vård- och socialnämnden

Vård- och socialnämnden har tre avdelningar:

Socialtjänsten ansvarar för myndighetsutövning och omfattar biståndshandläggare, insatser enligt socialtjänstlagen till enskilda personer och familjer, placeringar institutionsvård, familjehemsvård, HVB-hem för vuxna samt barn och ungdomar, Familjens hus, stödboenden, 18+verksamhet och ekonomiskt bistånd.

Vård och omsorg verkställer insatser inom särskilt boende, hemtjänst, hemsjukvård, kommunrehab, dagverksamhet och demensteam.

Funktionsstöd (LSS) verkställer insatser inom gruppboende, personlig assistans, boendestöd, servicegrupp och dagverksamhet för personer med funktionsvariationer.

Utöver det så finns även verksamhetsutvecklare inom de tre avdelningarna och en medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS).

3.4.1 Socialtjänst

3.4.1.1 Verksamhet under perioden

Avdelningen består av Individ- och familjeomsorg (IFO)/Bistånd (myndighetsutövning), Familjens hus (öppenvård), Arbetsmarknadsenheten (AME) samt Integrationsservice.

Under året har avdelningen arbetat för att förbereda inför ny Socialtjänstlag som trädde i kraft 1 juli 2025. Lagstiftningen har inte ändrats på 43 år, och den största förändringen avser kommunens förebyggande arbete och Socialtjänstens brottsförebyggande ansvar. Samordningen för lagstiftningen har hållits ihop av förste socialsekreterare och teamledare för biståndshandläggarna. Medarbetare inom olika verksamheter har varit involverade i att diskutera och identifiera vilka insatser som går att ge utan biståndsbeslut, som sedan beslutades i Vård- och socialnämnden i maj 2025. Arbetet fortsatte under hösten för att arbeta fram en plan för fortsatt implementering internt i kommunen och i samverkan med länet. Omställningsarbetet kommer att ta flera år. Samverkan sker regionalt och nationellt för att ge kommunerna stöd i omställningen.

AME blev beviljad ett projekt via Europeiska Socialfonden (ESF), som genererar 5,8 miljoner i bidrag under en treårsperiod. Projektet heter Uppstart och riktar sig till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Inom projektet sker samarbete mellan Socialtjänst, AME och till viss del Arbetsförmedlingen för att hitta individanpassade insatser för målgruppen. Avdelningen har också utrett möjligheterna att arbeta enligt Bergsmodellen, som är en modell för att få fler individer med långvarigt försörjningsstöd i sysselsättning.

Avdelningen har en fortsatt samverkan och bemanning på fritidsgårdar i kommunen, tillsammans med Kultur och fritid samt Utbildningsavdelningen. Dessa ska främja mötesplats för barn och unga, som också möjliggör för kommunens uppsökande team att knyta kontakter med kommunens ungdomar.

Inom biståndshandläggningen har en ny riktlinje tagits fram, med siktet på att möta utmaningarna med en växande äldre befolkning men också vilka insatser och stöd som ska finnas för medborgarna. Parallellt med detta har också avdelningarna Vård och Omsorg samt Socialtjänst utrett att gå över från beslutad tid till utförd tid inom hemtjänsten. Beslut om det togs i Vård- och socialnämnden i oktober, för vidare beslut i Kommunstyrelse och Kommunfullmäktige.

Avdelningen har en hög del placeringskostnader, främst för missbruksvård men även

placeringar på skyddat boende. Inom missbruksvården är det främst alkohol, men det finns allt fler inslag av ett blandmissbruk och/eller psykiska problem. Målgruppen blir också allt äldre. Avdelningens öppenvård arbetar nära IFO för att ge snabbt stöd till medborgarna, göra observationer som underlag för bedömningar och beslut samt råd och stöd och behandlande insatser. Detta för att hitta lösningar som passar individen och för att vara effektiva med ekonomiska medel.

Avdelningen har sökt många statsbidrag under året och har fått beviljat för bl a Skolsocialt team, Förstärkt föräldraskapsstöd, Bostad först, Barn som riskerar begå brott, Hembesöksprogram samt KHOSS (regionalt stöd till kommunerna i arbetet inom kommunal hälso- och sjukvård samt socialtjänst i krisberedskap och civilt försvar). Både externa medel och tillskott på 2 årsarbetare (budget 2023) inom Familjens hus möjliggör att avdelningen kan delta i högre utsträckning i projekt och arbetsgrupper tillsammans med andra avdelningar samt egna initiativ till förebyggande insatser. Där bl a Familjecentral, fritidsgårdar, barnhälsoteam, skolsocialt team, arbetsgrupp Husku, och Barnsäkert ingår tillsammans med Regionen.

Det har också varit viktigt för avdelningen att fortsätta arbeta med bra arbetsmiljö, vara en attraktiv arbetsplats för nya och befintliga medarbetare så att avdelningen har en bra och stabil bemanning för att möta stora utmaningar inom Socialtjänstens område. Bland annat har företagshälsovården gjort en kartläggning på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, för att chefer och medarbetare ska ha rätt förutsättningar i sin yrkesroll.

Avdelningarna inom Vård- och socialnämndens område har också gjort en stor omorganisation, där tre avdelningar skulle bli en avdelning till 1 januari 2026. Syftet har varit att förbättra chefers förutsättningar för ett närmare ledarskap och få möjlighet till att jobba med utvecklingsfrågor.

3.4.1.2 Ekonomi

Vård- och socialnämnden	Resultat 2025	Budget 2025	Avvikelse
Äldreomsorg H&S	167 190	166 818	-372
Funktionsstöd	46 673	51 836	5 163
Socialtjänst	46 655	42 098	-4 557
Gemensamt VSN	-623	264	887
Politik VSN	1 429	1 430	1
SUMMA	**261 324**	**262 446**	**1 122**

Avdelningen Socialtjänsts resultat slutade på ett underskott för 2025 och härrörs främst till en hög del placeringskostnader för familjehemsvård, skyddade boenden och missbruksvård. Även försörjningsstöd går med underskott med anledning av att fler individer blir utförsäkrade och saknar annan inkomst så som sjukersättning m m. För 2025 har antalet individer inom missbruksvården ökat. Hittills i år har antalet placerade vuxna ökat med det dubbla jämfört med föregående år. Ofta har medborgarna en samsjuklighet med psykisk ohälsa och ett missbruk. Allt fler äldre får också andra skador till följd av missbruket. Stroke, fallskador och demens är allt mer förekommande. Det ger inte bara effekter hos avdelningen utan flera av kommunens verksamheter blir involverade som t ex hemtjänsten.

Vård- och socialnämnden har inte behövt fatta beslut om LVM (tvångslagstiftning inom missbruk) sedan 2021. När en individ är i ett långtgående missbruk och behöver hjälp från samhället utan att samtycka till detta, prövas nämndens beslut mot Förvaltningsrätten. Det är inget lättvindigt beslut men när det verkställs omfattar beslutet också en hög kostnad som

omfattar minst 6 månader.

Kostnader för barn i familjehem och barn i konsulentstödda familjehem har ökat lite, men inte alls i samma omfattning som tidigare år. Det beror mycket på att handläggare har varit aktiva i att hitta lösningar i nätverk kring barnen och jobbat för att flytta över vårdnaden till familjehem i de fall det är möjligt. Hittills i år har inga placeringar gjorts på institution för barn och unga (HVB eller SiS). Vissa placeringar som ska arbetas hem, har fördröjts med anledning av att verkställigheten inte haft möjlighet att ta emot enligt önskemål eller att avgöranden i förvaltningsrätt och kammarrätt behöver få bli klara där beslut om LVU är överklagat.

Försörjningsstöd har under flera år minskat. Sammanfattningsvis för 2025 hamnar försörjningsstöd på 590 tkr i underskott. Orsakerna är främst att fler medborgare söker försörjningsstöd och ligger under riksnormen. Det är allt fler som är arbetslösa p g a sociala skäl eller är sjukskrivna utan ersättning.

Statsbidrag till avdelningen, såsom ca 1 500 tkr i subventioneringar för barn- och ungdomsvård via Socialstyrelsen, bidrar till att underskottet inte är större,. Även andra statsbidrag och bidrag från ESF (Europeiska socialfonden) möjliggör för verksamheterna att arbeta och utveckla för en välfärd anpassad efter medborgarna.

Driften för verksamheterna håller sig bra i linje med budget.

Analys och åtgärder

Kostnader för placeringar är svårt att planera rent ekonomiskt. Medborgarnas behov av stöd och hjälp styr utfall. Fokus är vad som blir bäst för den enskilde individen. Placeringskostnader har genom åren gått upp och ned, och skiftat från område till område. Många placeringar har dock gått att undvika, främst p g a att lösningar går att göra via öppenvården och ett motiverade arbete med individen eller familjen att ta hjälp på frivillig väg. Avdelningen fortsätter att arbeta hårt med motiveringsarbete, tillfälliga placeringar och hemmaplanslösningar för att få till en fungerande vardag för individen.

Försörjningsstöd har under många år hållit budget. En del av det arbetet har varit att skapa arbetsformer med Arbetsmarknadsenheten och fått personer från försörjningsstöd till egen försörjning eller rätt instans och rätt ersättning. Det kan handla om sjukersättning eller ersättning från Arbetsförmedlingen. Det arbetet kommer att intensifieras, både genom det ESF-projekt som startar upp under året men också genom att Arbetsmarknadsenheten ska arbeta med Bergsmodellen. Resultatet kommer synas först under 2026 och 2027.

Andra åtgärder som får ekonomisk effekt är också att bl a se över avtal för HVB och familjehem, omförhandla avtal, och jobba för att kunna avsluta familjehemsplaceringar där Socialtjänsten bedömer att lösningar går att göra på hemmaplan. Det innefattar samtliga områden, barn och vuxna. Även att arbeta motiverande mot enskilda individer för att undvika att behöva tillämpa tvångslagstiftningen, gör att utfallet ändå är lägre än vad det hade kunnat vara. Där är både myndighet och verkställigheten aktiva i att hitta gemensamma lösningar.

Avdelningen gör en hel del satsningar på förebyggande och tidiga insatser. Effekterna av detta kommer kanske inte visa sig på kort sikt, men syftar till att få medborgarna att söka hjälp tidigare och undvika omfattande och kostsamma insatser.

3.4.1.3 Framtida möjligheter och utmaningar

Nya Socialtjänstlagen är efterlängtad på många sätt inom verksamhetsområdet, främst för att den möjliggör att insatser och stöd kan ges tidigare och ställer krav på en samverkan över organisationsgränserna. Den öppnar för möjligheter till ett gemensamt grepp i frågor som rör barn och unga, där stöd behöver komma in tidigt för att främja goda uppväxtvillkor. Den

möjliggör även att arbeta uppsökande till medborgarna för att fånga upp och motverka sociala problem över alla åldrar. Utmaningen ligger i att samtliga verksamheter i kommunens regi behöver se vilka delar de kan bidra med för att möjliggöra nya socialtjänstlagens intention. Alla verksamheter uppmanas se över vad de kan bidra med.

Att hitta hemmaplanslösningar och arbeta med nätverket kring barn och unga för att förhindra eller korta ner placeringstiden, är en möjlighet som används redan idag och som visar att det ger goda resultat. Antalet barn som är placerade i familjehem ligger stabilt och har minskat de senaste 2 åren. Utmaningen ligger i att det inte går att förutse varken komplexiteten i ärendet eller kostnaden för det. Den största utmaningen inom placeringar är just nu hos vuxna och äldre personer som har haft ett långvarigt missbruk där följdsjukdomar kommer av missbruket.

Våld i nära relation och våld mot barn är också en utmaning, både på individnivå och samhällsnivå. Orosanmälningar inom våld har ökat de senaste åren, och gör också arbetet mera komplext då det ofta är flera individer som behöver olika typer av stöd och flera instanser behöver vara involverade. Kostnader i samband med placering på skyddat boende är också en faktor som är svår att styra över.

Psykisk ohälsa ökar, och samsjuklighet ökar. Nya lagkrav, reformer inom samsjuklighet och strategier inom psykisk hälsa på nationell nivå, sätter en liten kommun i arbete med att möta förändringarna och samtidigt bedriva ordinarie verksamhet. Det är både en utmaning men också en möjlighet till att forma verksamheterna till att möta medborgarnas behov av stöd.

3.4.2 Funktionsstöd

3.4.2.1 Verksamhet under perioden

Avdelning Funktionsstöd har under året 2025 arbetat med utveckling för den befintliga målgruppen men också startat upp det nya SoL-boendet med inriktning psykiatri, risk och skadligt bruk. Avdelningen har också verkställt beslut inom LVU (lagen om tvångsvård av unga) då en lösning på hemmaplan skulle ge bättre förutsättningar för individen.

I samband med uppstart av SoL-boendet har personal för det kommande uppdraget fått företagsinriktad utbildning inom psykisk ohälsa, samsjuklighet och suicidprevention. Både aktuell personal på boendet, boendestöd, chefer samt stödpedagoger och poolare har gått utbildningen. Detta för att avdelningen gemensamt ska hjälpas åt vid uppkomna situationer.

Avdelningen har även påbörjat en nationell utbildning Yrkesresan för verkställighet inom Funktionsstöd. Syftet med Yrkesresan är att höja grundkompetensen inom området Funktionsstöd. Utbildningen riktar sig till tillsvidareanställd personal samt chefer.

Verksamheten har även startat upp ett korttidshem på Galhammarudden (Fiskalsvägen). Just nu pågår det två verksamheter inom samma lokaler för att optimera resurser. Daglig verksamhet har verksamhet måndag till fredag och i dagsläget har korttidshemmet öppet varannan helg. Nytt under 2025 är att korttidshemmet säljer platser.

För övrigt arbetar verksamheten med boendekarriär som mål för individerna, d v s att individer inom Funktionsstöd skall, om möjlighet finns, kunna utvecklas för att söka exempelvis boendestöd för att bli så självständig som möjligt utifrån sina egna förutsättningar. Vi arbetar också med att nå den reguljära arbetsmarknaden, vilket innebär att den enskilde skall ges möjlighet utvecklas och att komma så långt det går inom jobbspåret där den öppna arbetsmarknaden är sista posten.

Nya Socialtjänstlagen påverkar givetvis även delar av Funktionsstöd, främst den verksamhet som jobbar med verkställandet av SoL-beslut. Boendestöd har öppnat för att börja med 10 fria samtal/träffar utan biståndsbeslut.

Omorganisationen inom Vård- och socialnämnden har inkluderat även Funktionsstöd, där avdelningen fick ny chef under november och slogs ihop med Socialtjänstens verksamheter från årsskiftet.

3.4.2.2 Ekonomi

Vård- och socialnämnden	Resultat 2025	Budget 2025	Avvikelse
Äldreomsorg H&S	167 190	166 818	-372
Funktionsstöd	46 673	51 836	5 163
Socialtjänst	46 655	42 098	-4 557
Gemensamt VSN	-623	264	887
Politik VSN	1 429	1 430	1
SUMMA	**261 324**	**262 446**	**1 122**

Funktionsstöd redovisar ett överskott på 5 163 tkr. Detta beror främst på att Daglig verksamhet inte har nyttjat tjänster som funnits i budget. Den ena tjänsten har arbetat som biträdande enhetschef men fanns i budget för daglig verksamhet. Den andra tjänsten har varit barnledig större delen av perioden. Avdelningen har även i prognosen tidigare tagit hänsyn till att anställa handledare för att möjliggöra sysselsättning på företag för att våra deltagare ska kunna gå vidare i jobbspåret. Dock har det inte kommit några nya brukare med beslut om daglig verksamhet.

Avdelningen har inte heller inventerat och prioriterat bilparken. Behov finns då många äldre bilar finns i verksamheterna. På Byvägens gruppboende har verksamheten inte genomfört tänkt poolanställning. Gällande vårt korttidshem finns i nuläget tunt underlag i form av beslut att verkställa.

Analys och åtgärder

Det är alltid svårt att förutse vad som kan bli förändringar inom verksamheter med anledning av att människors behov av stöd uppkommer eller förändras. Daglig verksamhet har budgeterat för att en ökning av brukare skulle tillkomma men så har inte skett. Samma sak avser handledare som var tänkt att arbeta med ett större antal brukare.

En översyn av verksamheterna inom Funktionsstöd ska göras under kommande år för att tillse att varje verksamhet har en ekonomi som speglar de verkliga behoven. Det har genom åren funnits möjlighet att ta höjd för avdelningen för kommande behov och om inte behoven finns så behöver verksamheterna anpassas.

3.4.2.3 Framtida möjligheter och utmaningar

Funktionsstöds möjligheter är boendekarriär och jobbspåret för den enskilde individen. Att arbeta med den enskilde utifrån våra arbetsmetodiker Tydliggörande pedagogik, Alternativ kompletterande kommunikation (AKK), Lågaffektivt bemötande och Ett självständigt liv (ESL) så vill verksamheten utveckla den enskilda individen att bli så självständig som möjlig.

Även digitalisering är ett givet inslag där kommande AI-lösningar kommer att bli en ingrediens i framtiden för att lösa våra omsorgsbehov och där ingår även kompetensförsörjningen.

Att kunna möta vår nuvarande och kommande målgrupp som till stor del är neuropsykiatriska

diagnoser (NPF) och intellektuell funktionsnedsättning (IF) samt psykisk ohälsa är en stor utmaning och det kräver en hel del utbildning för hela verksamheten. Här har verksamheten påbörjat resan men mycket återstår.

Att kunna möta den nya Socialtjänstlagen och dess utmaningar kräver en hel del arbete. Likaså förstatligandet av personlig assistans, som i dagsläget inte finns något tidsperspektiv på, kommer att bli en stor utmaning.

Verksamheterna arbetar ständigt med att anpassa sig efter nya förutsättningar och förändrade behov. Idag delar korttidshemmet och daglig verksamhet lokal, men en försäljning av flera platser kommer att utmana lokalfrågan. Även bemanningen är svår att lösa med anledning av dagens upplägg, så verksamheten ser över olika lösningar på sikt.

3.4.3 Vård och omsorg

3.4.3.1 Verksamhet under perioden

Kompetensförsörjningen var en utmaning som krävde stort fokus under första halvåret 2025. Bristen på vikarier tär mycket på ordinariepersonal och det krävs stora insatser från våra administratörer för att bemanningsplaneringen ska fungera. Verksamheten påbörjade planeringen för sommarsemestrar tidigt, bl a med ett avtal om fem semesterperioder från maj till september. Nyrekryteringar på administratörssidan och en ny enhetschef bidrog också till att sommaren flöt på bättre än tidigare år. Sommarpaket för vikarier togs också fram. Det är i nuläget oklart hur många som tagit del av det i år. Inga hyrundersköterskor togs in och sjukvården klarade sig med två i stället för tre hyrsjuksköterskor.

Dödligheten på våra SÄBO (särskilt boende) var ovanligt låg under våren vilket ledde till att flera personer blev kvar på korttidsplats längre än beräknat. I perioder har antalet SÄBO, korttid- och växelplatser behövt överbeläggas för att klara av utmaningen med hemtagning från sjukhus till korttidsplats i tid. Berörda verksamheter har klarat av överbeläggningar och bemanning, men med högre kostnader än vad vi budgeterat för. Under sommaren ökade dödligheten till de nivåer som brukar vara. I stället fick då ett SÄBO problem med en aggressiv och utåtagerande vårdtagare som krävt förstärkning under dygnets alla timmar under lång tid. Det har inte gått att undvika förstärkningen då personen varit en fara för andra vårdtagare och även personal på boendet.

Inga verksamhetsförändringar har gjorts under våren. Problem med arbetsmiljön har funnits på Vallmogården och en 66A lämnades in till Arbetsmiljöverket av Kommunal. En handlingsplan hade tagits fram tidigare men fackliga ombud ansåg att dessa åtgärder inte var tillräckliga. Arbetsmiljöverket gjorde en granskning och svaret blev att det inte fanns underlag för kritiken men att arbetsgivaren ändå skulle arbeta vidare med vissa punkter. Svar på granskningen lämnades in i augusti.

Hemtjänsttimmarna följer i stort sett den planerade budgeten. Trots det har de flesta hemtjänstområdena problem med att hålla sin budget utifrån den ersättning de får för den beslutade tiden. Störst problem har mindre områden med längre körsträckor. Arbetet med att följa hemtjänsttimmar och beslut fortgår, verksamheterna synas med antalet beslutade timmar i förhållande till planerade och utförda timmar.

Under våren gjordes ett stort arbete med att blockhyra hela SÄBOn inklusive lägenheter. Nya hyresgäster har fått andrahandskontrakt, då med kortare uppsägningstid än vad som varit tidigare. Beläggningsgraden har följts noggrant och de flesta månader så har den varit 96-97 % precis som målet sattes till. När dödligheten är låg blir siffrorna högre. En del hyresgäster har fortfarande 1 månads uppsägningstid, och när det nyttjas sjunker beläggningsgraden. Ingen hyresgäst har använt 1 månads uppsägningstid utan alla har flyttat ut inom en vecka. Orsaken till en sjunkande beläggningsgrad kan vara att lägenheten kan

behöva renoveras.

Arbetet med att införa Individens behov i centrum (IBIC) har fortgått. Det går nu att påvisa att bland annat delaktigheten från vårdtagarna blivit avsevärt bättre, vilket varit ett tydligt mål med projektet. Överlag så har genomförandeplanerna utvecklats och blivit mycket bättre.

Vad gäller arbetsmiljö har cheferna utbildats i Salutogent förhållningssätt och de har även haft möjlighet att använda ett program (SALUT) på sina arbetsplatsträffar, allt för att förbättra arbetsmiljön och skapa tillit i organisationen.

Avdelningen arrangerade en välbesökt seniormässa i Svenstahallen under mars med flera utställare både från kommunens egen verksamhet samt föreningar och företag. På scenen stod bland annat SVT:s profil i hemmagympa Sofia Åhman, Martin Etlinger, information från polisen, modevisning samt att Anders Hedén avslutade med sånguppträdande.

Under hösten har mycket handlat om förberedelser inför organisationsförändringen som skedde vid årsskiftet där rekrytering av flera nya enhetschefer såväl övergripande ledning har genomförts. Resurscentrum har också avvecklats under hösten.

Inom den kommunala hälso- och sjukvården har förberedelser och samverkan i samband med det nya samverkansavtalet med regionen som trädde i kraft vid årsskiftet haft stort fokus.

3.4.3.2 Ekonomi

Vård- och socialnämnden	Resultat 2025	Budget 2025	Avvikelse
Äldreomsorg H&S	167 190	166 818	-372
Funktionsstöd	46 673	51 836	5 163
Socialtjänst	46 655	42 098	-4 557
Gemensamt VSN	-623	264	887
Politik VSN	1 429	1 430	1
SUMMA	**261 324**	**262 446**	**1 122**

Analys och åtgärder

Delram Äldreomsorg H&S resultat för 2025 uppgår till 167 190 tkr, en negativ avvikelse mot budget på ca -372 tkr.

Under 2025 har den största ekonomiska utmaningen legat hos hemtjänsten som redovisar en negativ avvikelse i förhållande till budget. Avvikelsen förklaras av outnyttjad ”grön tid” (övertalighet i planeringen som till viss del är ett resultat av rätten till heltid) samt att scheman och bemanning inte uppnår den resurseffektivitet som krävts.

Hemtjänstens budgetavvikelser har kunnat dämpats av andra verksamheters överskott inom delramen, däribland verksamhetsledningen samt SÄBO. Delramen har även erhållit medel ur Glesbygdsprojektet som det inte var budgeterat för.

3.4.3.3 Framtida möjligheter och utmaningar

Organisationsförändringen inom Vård- och socialnämndens avdelning bedöms ge goda förutsättningar för arbetet under 2026. Dels har enhetschefer mindre medarbetargrupper vilket ses kunna möjliggöra ett mer verksamhetsnära ledarskap och större möjligheter till verksamhetsutveckling. Organisering i verksamhetsområden (exempelvis särskilt boende och hemtjänst) möjliggör en mer samlad utveckling och större likhet mellan områdets olika

enheter.

En avdelning för hela Vård- och socialnämnden ser vi också kunna bidra till en mer samlad styrning där vi kan planera övergripande satsningar och fördela resurser på ett mer effektivt sätt.

Perspektiv utifrån nya Socialtjänstlagen kommer kunna påverka avdelningen där intentionen blir att gå från reaktiv till förebyggande och se till behov istället för målgrupp. Vi behöver dels påbörja arbetet med att titta på nya innovativa arbetssätt och bostadsformer såväl välfärdsteknik och digitalisering.

Inom kommunal hälso- och sjukvård kommer mycket arbete läggas vid omställning till god och nära vård och det nya samverkansavtalet med Regionen. Vi kommer behöva införa den, för kommunen, nya funktionen medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) som blir ett lagkrav från 1 juli 2026.

Bemanning och kompetensförsörjning inom hela omsorgen kommer även fortsatt vara en utmaning och ett fokusområde. Här ser vi ett behov av att inhämta mer input från medarbetargrupperna för att skapa ett bra underlag för vad vi behöver göra för att skapa mer attraktiva arbetsplatser och stärka synen och attraktionen till professionen.